

Οι Αναγκαίοι Όροι : απαιτήσεις και κατευθύνσεις για την εκπλήρωσή τους

**Προγραμματική περίοδος
2021 - 2027**

Οκτώβριος 2022

έκδοση 3

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ	4
1.1. Το πλαίσιο που διέπει τους Αναγκαίους Όρους	4
1.2. Πίνακας εκτίμησης στα Προγράμματα	7
1.3. Η μεθοδολογική προσέγγιση σε εθνικό επίπεδο.....	8
2. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΟΡΟ	31
❖ Στόχος Πολιτικής 1 (ΕΤΠΑ)	31
1.1 Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης ..	31
1.2 Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο (Εκπληρώνεται).....	33
❖ Στόχος Πολιτικής 2 (ΕΤΠΑ & ΤΣ)	39
2.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων (Εκπληρώνεται)	39
2.2 Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας (Εκπληρώνεται)	39
2.3 Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση (Εκπληρώνεται).....	39
2.4 Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών (Εκπληρώνεται) ..	46
2.5 Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων.....	51
2.6 Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων.....	53
2.7 Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση (Εκπληρώνεται).....	55
❖ Στόχος Πολιτικής 3 (ΕΤΠΑ & ΤΣ)	59
3.1 Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο (ΕΤΠΑ & ΤΣ).....	59
❖ Στόχος Πολιτικής 4 (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+)	61
4.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+).....	61
4.2 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+) (Εκπληρώνεται).....	64
4.3 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+).....	70
4.4 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+) (Εκπληρώνεται).....	78
4.5 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά (ΕΚΤ+).....	84
4.6 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+).....	89

3. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΟΡΟ	95
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων (Εκπληρώνεται).....	95
2. Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις (Εκπληρώνεται).....	102
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Εκπληρώνεται).....	105
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου.....	111

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ I Πρότυπο Προγράμματος / Πίνακας 12	8
ΠΙΝΑΚΑΣ II Πορεία εκπλήρωσης Αναγκαίων Όρων	111
ΠΙΝΑΚΑΣ III Πρόοδος εκπλήρωσης Αναγκαίων Όρων (Οκτώβριος 2022)	12
ΠΙΝΑΚΑΣ IV Αναγκαίοι Όροι και Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο	17
ΠΙΝΑΚΑΣ V Αρμόδιοι φορείς ανά Αναγκαίο Όρο	21
ΠΙΝΑΚΑΣ VI Συσχέτιση των 5 Στόχων Πολιτικής με τα Ταμεία, τους ειδικούς στόχους και τους θεματικούς αναγκαίους όρους	26

Αφιερωμένο στην μνήμη της συναδέλφου μας Εύης Κυριακίδου
με την οποία συνεργαστήκαμε στενά
για την εκπλήρωση των οριζόντιων αναγκαίων όρων
για τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και
τη Σύμβαση των ΗΕ για τα ΑμεΑ

Καλό ταξίδι Εύη

20.09.2022

1. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

1.1. Το πλαίσιο που διέπει τους Αναγκαίους Όρους

- Στον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060, 24.06.2021 περιλαμβάνονται **16 Θεματικοί Αναγκαίοι Όροι** και **4 Οριζόντιοι**.
- Στο άρθρο 15 του ΚΚΔ αναφέρεται πως «Για τους ειδικούς στόχους, ορίζονται στον παρόντα κανονισμό αναγκαίοι πρόσφοροι όροι» και καθορίζονται το πλαίσιο και οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους.
- Οι **Θεματικοί ΑΟ** αποτυπώνονται στο Παράρτημα IV του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ). Έχουν εφαρμογή στα Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+).

Εξαιρούνται τα Προγράμματα Interreg και οι πόροι που μεταφέρονται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Σε εξαίρεση από την εφαρμογή βρίσκονται και οι πόροι που διατίθενται από το ΕΣΠΑ 2021-2027 στο INVEST EU, καθώς σε αυτούς δεν εφαρμόζονται οι κανόνες επιμερισμένης διαχείρισης του ΚΚΔ, αλλά οι διατάξεις του ειδικού Κανονισμού INVEST EU.

- Οι **4 Οριζόντιοι Αναγκαίοι Όροι** αφορούν τις Δημόσιες Συμβάσεις, τις Κρατικές Ενισχύσεις, τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με αναπηρίες. Οι Οριζόντιοι ΑΟ αφορούν όλους τους Ειδικούς Στόχους και έχουν εφαρμογή σε όλα τα Προγράμματα του ΕΤΠΑ (με εξαίρεση τα Προγράμματα Interreg), του ΤΣ, του ΕΚΤ+, του ΤΔΜ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) καθώς και στα Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης (ΤΑΜΕ), το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) πλην του οριζόντιου ΑΟ για τις Κρατικές Ενισχύσεις που δεν έχει εφαρμογή στα τρία τελευταία.
- Δεδομένου ότι στην τρέχουσα συγκυρία βρισκόμαστε κοντά στο κλείσιμο της προγραμματικής περιόδου (ΠΠ) 2014-2020 και όσο αναμένονται οι τελικές οδηγίες κλεισίματος από την Ευρ. Επιτροπή, επισημαίνεται πως οι ΔΑ θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τις προϋποθέσεις εφαρμογής των ΑΟ στα τμηματοποιημένα έργα που θα επιλεγούν να μεταφερθούν στα προγράμματα της νέας ΠΠ.
- Οι Θεματικοί Αναγκαίοι Όροι συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΚΚΔ και **καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των κύριων επιλογών συγχρηματοδότησης** της χώρας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς :
 - έρευνα & καινοτομία
 - ψηφιακή διασύνδεση & ψηφιοποίηση
 - ενέργεια
 - διαχείριση της πρόληψης των κινδύνων
 - διαχείριση των υδάτων συμπεριλαμβανομένων των λυμάτων
 - διαχείριση των στερεών αποβλήτων
 - βιοποικιλότητα
 - μεταφορές
 - ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στην αγορά εργασίας με έμφαση στους νέους
 - προαγωγή της ισότητας των φύλων

- εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, δια βίου μάθηση
- κοινωνική ενσωμάτωση ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, αποϊδρυματοποίηση, προώθηση της κοινωνικο-οικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά
- υγεία και μακροχρόνια φροντίδα
- Οι απαιτήσεις για την εκπλήρωση των κριτηρίων των ΑΟ εστιάζουν:
 - στην επικαιροποίηση και τον εμπλουτισμό υφιστάμενων στρατηγικών (π.χ. RIS, risk management, μεταφορές, απασχόληση)
 - στο συντονισμό των περιφερειακών στρατηγικών εντός ενός ενιαίου εθνικού πλαισίου (πχ. RIS, διαχείριση υδάτων και λυμάτων, στερεά απόβλητα κλπ).
 - καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης - mapping (ευρυζωνικά, μεταφορές, Υγεία)
 - στη διαμόρφωση συστημάτων διακυβέρνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης (π.χ. RIS, ευρυζωνικά, απασχόληση, ισότητα φύλων, εκπαίδευση, Ρομά)
 - εκτίμηση των χρηματοδοτικών πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση στρατηγικών (π.χ. μεταφορές, εξοικονόμηση ενέργειας, στερεά απόβλητα, διαχείριση κινδύνου, ευρυζωνικά)
 - στην ιεράρχηση έργων (διαχείριση υδάτων και λυμάτων)

και απαιτούν υψηλό βαθμό συνέργειας μεταξύ παράλληλων και συμπληρωματικών στρατηγικών (πχ μεταφορές με οδική ασφάλεια, διαχείριση υδάτων με ζητήματα ποιότητας πόσιμου νερού, εθνικής στρατηγικής κοινωνικής ένταξης με στρατηγικές για μετανάστες, παιδί, αναπηρία, Ρομά κ.α.) και ως εκ τούτου τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων Υπουργείων και φορέων.

- Η **μη εκπλήρωση** των Αναγκαίων Όρων συνδέεται με την εισροή των κοινοτικών πόρων στη χώρα. Πιο συγκεκριμένα, στον ΚΚΔ (αρθ. 15, παρ.5) αναφέρεται πως «...οι δαπάνες που συνδέονται με πράξεις συνδεδεμένες με τον ειδικό στόχο μπορούν να περιλαμβάνονται στις αιτήσεις πληρωμής αλλά δεν εξοφλούνται από την Επιτροπή έως ότου η Επιτροπή πληροφορήσει το κράτος μέλος ότι πληρούται ο αναγκαίος πρόσφορος όρος σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις πράξεις που συμβάλλουν στην πλήρωση του αντίστοιχου αναγκαίου πρόσφορου όρου». Αυτό μεταφράζεται στο ότι τα έργα που εξαρτώνται από τους Αναγκαίους Όρους θα υλοποιούνται και θα πληρώνονται με εθνικούς πόρους μέχρι να ικανοποιηθούν **επίσημα** οι απαιτήσεις που περιγράφονται στα κριτήρια εκπλήρωσης των επιμέρους Αναγκαίων Όρων.
- Η εκπλήρωση των ΑΟ, σύμφωνα με τα κανονιστικά κείμενα, δεν συνδέεται με τη χρηματοδότηση των έργων που θα ενταχθούν στο Εθνικό Σχέδιο του Ταμείου Ανάκαμψης (RRF).
- Οι Αναγκαίοι Όροι αποτελούν ως επί το πλείστον συνέχεια των αιρεσιμοτήτων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, για τις οποίες με βάση τις απαιτήσεις των κριτηρίων των ΑΟ απαιτείται η περαιτέρω εφαρμογή και η εξέλιξή τους.
- Τα στρατηγικά και τα τομεακά σχέδια, τα οποία αποτελούν τη βάση για το πλαίσιο των απαιτήσεων που αναλύονται στα επιμέρους κριτήρια ανά ΑΟ, θα πρέπει να καλύπτουν το χρονικό ορίζοντα όλης της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2021-2027 (έως και 2029 στη λογική του n+2) ή σε περιπτώσεις τομέων με μικρότερους προγραμματικούς ορίζοντες (πχ ευρυζωνικό δίκτυο, ΕΣΕΚ) στη βάση σοβαρών τεχνολογικών, στρατηγικών και

μακροοικονομικών εξελίξεων και χαρακτηριστικών του τομέα, θα ισχύει προβλεπόμενη και συγκεκριμένη διαδικασία επικαιροποίησης του στρατηγικού και τομεακού σχεδίου .

- Η τεκμηρίωση που απαιτείται για την εκπλήρωση ενός ΑΟ δεν χρειάζεται να εξαντλείται εντός ενός μοναδικού κειμένου, αλλά είναι απαραίτητο να υπάρχει σύνδεση και συνάφεια μεταξύ των διαφορετικών κειμένων που ενδεχομένως απαιτείται να καταρτιστούν για την εκπλήρωση του ΑΟ σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις των κριτηρίων, με βάση την κατεύθυνση που δόθηκε σε τεχνικό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε από την Ευρ. Επιτροπή στις 19/10/2020 για τους οριζόντιους αναγκαίους όρους. Για το σκοπό αυτό συμφωνείται ανά ΑΟ με την Ευρ. Επιτροπή η διαδικασία με την οποία οι ελληνικές αρχές τεκμηριώνουν την εκπλήρωση των ΑΟ και η ΕΥΣΣΑ συνεργάζεται σχετικά με τους αρμόδιους φορείς.
- Στον **ΠΙΝΑΚΑ IV** αποτυπώνεται η σύνδεση των ΑΟ με το υφιστάμενο στρατηγικό και επιχειρησιακό πλαίσιο ανά τομέα πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η παράθεση είναι ενδεικτική. Στην περίπτωση μη εκπλήρωσης ενός ΑΟ κατά την έγκριση των Προγραμμάτων από την Ε.Ε, δεν απαιτείται η κατάρτιση και η αποστολή στην Ε.Ε ενός σχεδίου δράσης όπου θα περιγράφονται οι ενέργειες για την εκπλήρωση των απαιτήσεων.
- Για να αξιολογηθεί ένας ΑΟ ότι εκπληρώνεται, θα πρέπει **όλα** τα κριτήρια του ΑΟ να εκπληρώνονται σε συνέχεια της αρχικής αυτοαξιολόγησης του ΚΜ και της σχετικής αξιολόγησης από τις υπηρεσίες της ΕΕ. Στην προγραμματική περίοδο 2021 – 2027, **δεν υπάρχει η έννοια της μερικής εκπλήρωσης** όπως ισχύει στην προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.
- Οι ΑΟ **θα αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου** ως προς την εκπλήρωση και την τήρηση των απαιτήσεων των επιμέρους κριτηρίων σύμφωνα με τις σχετικές κανονιστικές προβλέψεις. Το κράτος μέλος θα πρέπει να ενημερώνει την Ευρ. Επιτροπή για κάθε αλλαγή που επιδρά στην εκπλήρωση των απαιτήσεων ενός ΑΟ. Στην περίπτωση που η Ευρ. Επιτροπή κρίνει πως ο ΑΟ δεν εκπληρώνεται μπορεί να σταματήσει τη χρηματοδότηση των πράξεων που εντάσσονται στους ειδικούς στόχους που ο ΑΟ συνδέεται. Το ΚΜ έχει προθεσμία ενός μήνα να απαντήσει σχετικά στην Ευρ. Επιτροπή.
- Η μέθοδος παρακολούθησης θα αποσαφηνιστεί στο προσεχές διάστημα μεταξύ της ΕΑΣ και των γεωγραφικών μονάδων της Ευρ. Επιτροπής. Θα ακολουθήσει η ενημέρωση των ΔΑ καθώς σύμφωνα με το άρθρο 40 του ΚΚΔ εμπλέκονται οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων στη διαδικασία εξέτασης.
- Οι ΑΟ θα συνδέονται και με τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- Την τελική ευθύνη για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης των αναγκαίων όρων έχουν η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και η ΓΔ Απασχόλησης της ΕΕ (γεωγραφικές μονάδες) αναλόγως του πεδίου αρμοδιότητας. Οι Γενικές Διευθύνσεις αυτές συνεργάζονται με τις σχετικές θεματικές Γενικές Διευθύνσεις της Ευρ. Επιτροπής.
- Σύμφωνα με το άρθρο 73, παρ. 2β του ΚΚΔ, τα κριτήρια επιλογής πράξεων στην προγραμματική περίοδο 2021 – 2027 θα περιέχουν αξιολόγηση συμμόρφωσης των προτεινόμενων δράσεων με τα κείμενα των στρατηγικών που συνδέονται με τους ΑΟ (“...διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου.”).
- Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί πως υπάρχουν ειδικοί στόχοι που δεν συνδέονται με Αναγκαίους Όρους (11 σε σύνολο 37 ειδικών στόχων, βλ. Πίνακα ΙΙΙ). Επίσης υπάρχουν Αναγκαίοι Όροι που συνδέονται με ειδικούς στόχους το πεδίο κάλυψης των οποίων είναι ευ-

ρύτερο του αντικειμένου του ΑΟ. Για παράδειγμα ο ΑΟ 4.6 συνδέεται με τον 4ια¹ του ΕΚΤ+. Ο εν λόγω ΑΟ αφορά το στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την Υγεία και τη Μακροχρόνια περιθάλψη. Όμως το περιεχόμενο του ε.σ. 4ια είναι ευρύτερο και στα Προγράμματα έχουν περιληφθεί και δράσεις ενεργούς και ισότιμης πρόσβασης και κοινωνικής προστασίας σε ομάδες που εντάσσονται στον στρατηγικό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη. Παρόλο που ο ΑΟ 4.6 δεν συνάδει, οι κανόνες αναφορικά με την εισροή των κοινοτικών πόρων για αυτές τις πράξεις συνδέονται με την εκπλήρωση του. Ανάλογη είναι και η περίπτωση του ε.σ. 2.7² το περιεχόμενο του οποίου είναι ευρύτερο του ΑΟ 2.7 που αφορά το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας (PAF) για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση (περιοχές NATURA).

- Σε εθνικό επίπεδο, η εκπλήρωση των απαιτήσεων πολλών ΑΟ αποτελεί αρμοδιότητα περισσότερων της μίας Γενικών Γραμματειών που σε κάποιες περιπτώσεις ανήκουν σε διαφορετικά Υπουργεία. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των ΑΟ απαιτείται η συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών Γενικών Γραμματειών. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - ο Ο Αναγκαίος Όρος για τα Ύδατα όπου απαιτείται η συνεργασία του ΥΠΕΝ, του ΥΠΕΣ, του Υπουργείου Υγείας και με την τεχνική συνδρομή της ΜΟΔ.
 - ο Ο Αναγκαίος Όρος για την Εκπαίδευση & την Κατάρτιση όπου απαιτείται η συνεργασία του Υπ. Παιδείας & Θρ. και του Υπ. Εργασίας & ΚΥ.
 - ο Οι οριζόντιοι Αναγκαίοι Όροι για την εφαρμογή της Χάρτας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα ΑμεΑ απαιτούν τη συνεργασία υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού στο Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων (ΕΥΣΣΑ, ΕΥΘΥ), της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) και του Υπουργού Επικρατείας για το Εθνικό Σχέδιο Δικαιωμάτων για τα ΑμεΑ.
- Στον **ΠΙΝΑΚΑ V** αποτυπώνονται οι αρμόδιες Γενικές Γραμματείες για την εκπλήρωση των ΑΟ καθώς και οι εμπλεκόμενοι φορείς με βάση σχετική αλληλογραφία του Υπουργού Ανάπτυξης & Επενδύσεων με τους αρμόδιους Υπουργούς.
- Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των ΑΟ δε υπάρχουν από την Ε.Ε. γραπτές οδηγίες και κατευθύνσεις με τη μορφή guidance document.

1.2. Πίνακας εκτίμησης στα Προγράμματα

Στο άρθρο 22 του ΚΚΔ αναφέρεται πως κατά την υποβολή κάθε Προγράμματος, θα πρέπει να συμπληρωθεί πίνακας εκτίμησης της εκπλήρωσης των επιμέρους κριτηρίων των Αναγκαίων Όρων που εμπίπτουν στο πεδίο των ειδικών στόχων που θα έχουν επιλεγεί. Πιο συγκεκριμένα στην παράγραφο 3 αναφέρεται πως το Πρόγραμμα:

¹ 4ια: ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης·

² 2.7: ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και τη μείωση κάθε μορφής ρύπανσης.

(θ) παρέχει, για κάθε αναγκαίο πρόσφορο όρο σχετιζόμενο με τον επιλεγμένο ειδικό στόχο, που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15 και τα παραρτήματα III και IV, αξιολόγηση του αν ο αναγκαίος πρόσφορος όρος πληρούται κατά την ημερομηνία υποβολής του προγράμματος.

Η συμπλήρωση του εν λόγω πίνακα 12 γίνεται από τις ΔΑ σύμφωνα με ενιαία κείμενα που στέλνει η ΕΑΣ/ΕΥΣΣΑ ως αποτέλεσμα των συντονισμένων ενεργειών που πραγματοποιούνται από το 2018 για την εκπλήρωση όλων των ΑΟ και συμφωνημένης διαδικασίας για την εκπλήρωσή τους με την Ευρ. Επιτροπή.

Στα εγκεκριμένα προγράμματα συμφωνήθηκε να περιλαμβάνονται μόνο οι Αναγκαίοι Όροι για τους οποίους έχει ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση με την ΕΕ και θεωρούνται εκπληρωμένοι, ενώ για τους υπόλοιπους που η επικοινωνία και συνεργασία βρίσκονται σε εξέλιξη, συμπληρώθηκε η φράση «Το κριτήριο δεν εφαρμόζεται».

ΠΙΝΑΚΑΣ I Πρότυπο Προγράμματος / Πίνακας 12

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι (υπόδειγμα προγράμματος)

Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Ταμείο	Ειδικός Στόχος (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
			Ναι/Όχι	Κριτήριο 1	N/O	(500)	(1000)
				Κριτήριο 2			

Πηγή: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1060/ 24.06.2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για τα Ταμεία, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Υπόδειγμα για τα προγράμματα, σελ. 231/404

Η Ελλάδα επέλεξε να μην συμπεριλάβει τη σύνοψη της αξιολόγησης της εκπλήρωσης των αναγκαιών πρόσφορων όρων στο κείμενο του ΕΣΠΑ (συμφωνία εταιρικής σχέσης) όταν υποβλήθηκε, αξιοποιώντας την ευελιξία του άρθρου 11 του ΚΚΔ, καθώς οι διαδικασίες εκπλήρωσης ήταν ακόμη τότε σε πρώιμο στάδιο.

Στα Προγράμματα του 2021-2027 που εγκρίθηκαν έως το τέλος του καλοκαιριού 2022 περιλαμβάνονται 11 ΑΟ εκπληρωμένοι.

1.3. Η μεθοδολογική προσέγγιση σε εθνικό επίπεδο

Η ΕΥΣΣΑ/ Μονάδα Β' ξεκίνησε από το φθινόπωρο του 2018 τις εργασίες του συντονισμού της εκπλήρωσης των αναγκαιών όρων, με την αναλυτική καταγραφή των απαιτήσεων των επιμέρους κριτηρίων και υποκριτηρίων, προκειμένου η νέα προγραμματική περίοδος να επιτρέψει στα Επιχειρησιακά Προγράμματα να ξεκινήσουν έγκαιρα και απρόσκοπτα την υλοποίησή τους.

Πιο συγκεκριμένα:

- Καταγράφηκαν αναλυτικά οι απαιτήσεις και οι προϋποθέσεις για την εκπλήρωση κάθε κριτηρίου, οι αρμόδιοι και οι εμπλεκόμενοι φορείς, με σκοπό την κατάρτιση του αναλυτικού Σχεδίου Δράσης για την εκπλήρωση κάθε Αναγκαίου Όρου. Για τους αναγκαίους όρους που αφορούν και το ΕΚΤ+ η ΕΥΣΣΑ/Μονάδα Β΄ συνεργάστηκε και με την ΕΥΣΕΚΤ για την αποτύπωση της εικόνας εκπλήρωσης των απαιτήσεων και των εκκρεμοτήτων.
- Ζητήθηκε αρχικά από τις **Επιτελικές Δομές των Υπουργείων** να προσδιορίσουν τις απαραίτητες ενέργειες και το χρονοδιάγραμμα για την εκπλήρωση των Αναγκαίων Όρων και να διατυπώσουν την εκτίμησή τους για την εκπλήρωση ή μη των απαιτήσεων. Τα δεδομένα αυτά ζητήθηκε να συμπληρωθούν σε Πίνακα – υπόδειγμα που απεστάλη από την ΕΥΣΣΑ με **αναλυτικές οδηγίες συμπλήρωσης**.
- Σε συνέχεια επιστολής του πρώην Υπ. Οικονομίας προς τους Υπουργούς, δημιουργήθηκαν **άτυπες τεχνικές ομάδες** για όλους τους Θεματικούς και Οριζόντιους Αναγκαίους Όρους με τα αρμόδια στελέχη από τις εμπλεκόμενες Γενικές Γραμματείες και τις Επιτελικές Δομές. Η σύσταση των Ομάδων επικαιροποιήθηκε σε συνέχεια επιστολής του Υπουργού κ. Α. Γεωργιάδη κατόπιν της ανακοίνωσης του επιτελικού Κράτους (βλ. σχετικά και στον **ΠΙΝΑΚΑ V**).
- Οι ομάδες αυτές, συναντήθηκαν τουλάχιστον μια φορά ζωντανά προ της πανδημίας του COVID και έχουν ως στόχο με το συντονισμό και την καθοδήγηση της ΕΥΣΣΑ να επεξεργάζονται τις απαιτήσεις των κριτηρίων και των υποκριτηρίων έτσι ώστε να διαμορφώσουν το αντίστοιχο **σχέδιο δράσης** βάσει του οποίου θα εκπληρωθούν οι Αναγκαίοι Όροι.
- Εδραιώθηκε η συνεργασία των υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης με όλους τους αρμόδιους φορείς μέσω τεχνικών συναντήσεων, τηλεδιασκέψεων και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.
- Διοργανώθηκε από την ΕΥΣΣΑ σχετική **ημερίδα** στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις 26.09.2019.
- Διαμορφώθηκε κατάλογος ερωτημάτων για κάθε Θεματικό Αναγκαίο Όρο που εστάλη στην Ε.Ε. και διοργανώθηκε **τεχνική συνάντηση στις 09.12.2019** με εκπροσώπους της ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και της ΓΔ Απασχόλησης της Ε.Ε. όπου συζητήθηκαν θέματα και ερωτήματα που σχετίζονται με τους Αναγκαίους Όρους.
- Η **1^η** έκδοση των «**Κατευθύνσεων και οδηγιών**» (**έκδοση 1, Ιούνιος 2020**) διαμορφώθηκε με βάση τις απαντήσεις της Ε.Ε. στα ερωτήματα που τέθηκαν στο πλαίσιο της προαναφερόμενης τεχνικής συνάντησης και τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν έως εκείνη τη χρονική στιγμή.
- Στις **19.10.2020** πραγματοποιήθηκε **τεχνικό σεμινάριο** της Ευρ. Επιτροπής σχετικά με τους τέσσερις Οριζόντιους ΑΟ, στο οποίο εστάλησαν ερωτήματα προς διευκρίνιση από την ΕΥΣΣΑ κατόπιν συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς εκπλήρωσης και την ΕΥΘΥ.
- Στις **11.03.2021** πραγματοποιήθηκε δεύτερη τεχνική συνάντηση της ΕΥΣΣΑ, σε υπηρεσιακό επίπεδο, με εκπροσώπους των γεωγραφικών μονάδων των ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και Απασχόλησης της Ευρ. Επιτροπής όπου συζητήθηκε η διαδικασία αξιολόγησης της εκπλήρωσης των ΑΟ και προωθήθηκαν πρόσθετα ερωτήματα ερμηνείας και κατανόησης των απαιτήσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η επικοινωνία είναι σε εξέλιξη τόσο αναφορικά με τη διαδικασία αξιολόγησης, όσο και με διαρκή ενημέρωση για την πρόοδο των εργασιών και την παροχή κατευθύνσεων.

- Η 2^η έκδοση των «**Κατευθύνσεων και οδηγιών**» απεστάλη σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τα ενδιαφερόμενα μέρη τον Απρίλιο 2021 περιλαμβάνοντας επίκαιρη εικόνα στην πρόοδο εκπλήρωσης των Θεματικών ΑΟ, τους Οριζόντιους Αναγκαίους καθώς και τα δεδομένα με βάση την εξέλιξη της διαπραγμάτευσης επί του κανονιστικού πλαισίου της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.
- Κατά το χρονικό διάστημα **από την άνοιξη του 2021 έως και το καλοκαίρι του 2022**, που ταυτίστηκε με τον σχεδιασμό και την προετοιμασία των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, οι ενέργειες εκπλήρωσης για τους ΑΟ κινήθηκαν παράλληλα, με την εντατική καθημερινή συνεργασία της ΕΥΣΣΑ με τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Υπουργείων (κυρίως Επιτελικές Δομές) και τα στελέχη των γεωγραφικών μονάδων στην Ευρ. Επιτροπή. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου διαφοροποιήθηκε η ένταση και η διάρκεια της διαπραγμάτευσης καθώς ενεπλάκησαν και άλλες γενικές διευθύνσεις της Ευρ.Επ. (θεματικά αρμόδιες) ή ο εθνικός στρατηγικός σχεδιασμός σε τομείς είχε διαφορετικό χρονοπρογραμματισμό. Δεν έλειψαν οι καθυστερήσεις στο εσωτερικό της χώρας μας και λόγω διαφορετικής προτεραιοποίησης από τους επισπεύδοντες καθώς συνέπιπταν ταυτόχρονα οι πιεστικές απαιτήσεις ανάληψης νομοθετικών πρωτοβουλιών και δράσεων στο πλαίσιο υλοποίησης του εγκεκριμένου προγράμματος Ελλάδα 2.0 στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Επίσης οι εντατικές διαπραγματεύσεις και η προετοιμασία για την υποβολή των σχεδίων των Προγραμμάτων του 2021-2027 έβαλαν σε κάποιες περιπτώσεις σε δεύτερη μοίρα την προσπάθεια ολοκλήρωσης των απαραίτητων ενεργειών εκπλήρωσης αφού οι επισπεύδοντες φορείς ήταν κοινοί για το σχεδιασμό των Προγραμμάτων και την εκπλήρωση των ΑΟ. Ωστόσο, σε άλλες περιπτώσεις το γεγονός αυτό λειτούργησε συμπληρωματικά. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως σε κάποια Τομεακά Προγράμματα, κατόπιν διαπραγμάτευσης με την Ευρ. Επιτροπή, εν τη απουσία εκπληρωμένων ΑΟ, συμφωνήθηκε να περιλαμβάνονται στα κείμενα συγκεκριμένες προβλέψεις που θα διασφαλίζουν την δέσμευση σε κρίσιμα σημεία εφαρμογής των σχετικών πολιτικών.
- Τον Σεπτέμβριο του 2022, στα εγκεκριμένα πλέον Προγράμματα για τη νέα ΠΠ 2021-2027, περιλαμβάνονται 11 Αναγκαίοι Όροι ως εκπληρωμένοι (στις εγκριτικές αποφάσεις), ενώ 9 παραμένουν σε διαδικασία εκπλήρωσης επιμέρους απαιτήσεων ή/και σε διαδικασία διαπραγμάτευσης της θετικής αυτοαξιολόγησης μέσα από διαρκή επικοινωνία και συνεργασία με αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων στην Ευρ. Επιτροπή. Συνοπτικά απεικονίζεται στον **ΠΙΝΑΚΑ II** και αναλυτικότερα φαίνονται στον **ΠΙΝΑΚΑ III** που ακολουθεί. Εκτενέστερη πληροφόρηση παρατίθεται στην ενότητα 2 για τους θεματικούς ΑΟ και στην ενότητα 3 για τους οριζόντιους.
- Η επίσημη καταγραφή της εκπλήρωσης των εναπομείναντων (μη εκπληρωμένων) ΑΟ προβλέπεται να γίνεται στα πρακτικά των Επιτροπών Παρακολούθησης των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027. Η διαδικασία παρακολούθησης της εκπλήρωσης τους καθόλη την ΠΠ - καθώς είναι κανονιστική απαίτηση - αναμένεται να προσδιοριστεί στο προσεχές χρονικό διάστημα σε συνεννόηση της ΕΥΣΣΑ με την Ευρ. Επιτροπή (βλ. και σε προηγούμενο σημείο σχετικά). Στην SFC 2021-2027, στο πεδίο της Παρακολούθησης υπάρχει σχετική ένδειξη για τους Αναγκαίους Όρους, παρόλο που δεν υπήρχε ανάλογη στη φάση του Προγραμματισμού και της αρχικής τους εκπλήρωσης.
- Η παρούσα 3^η έκδοση των κατευθύνσεων και οδηγιών για τους ΑΟ, περιέχει την οριστικοποιημένη εικόνα των απαιτήσεων σε κάθε ΑΟ μετά την έγκριση του ΚΚΔ τον Ιούνιο 2021, τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την εκπλήρωση 11 εκ των 20 ΑΟ και επίκαιρη πληροφόρηση για την υφιστάμενη κατάσταση.

- Οι ΑΟ που εκπληρώνονται αναρτώνται προς ενημέρωση των Διαχειριστικών Αρχών και Επιτελικών Δομών στην πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ με τα συνοδευτικά έγγραφα που αποτελούν την τεκμηρίωση εκπλήρωσης τους. Έτσι διασφαλίζεται πως ο κόσμος του ΕΣΠΑ (κατά κύριο λόγο οι Διαχειριστικές Αρχές των προγραμμάτων και οι Επιτελικές Δομές) έχει ολοκληρωμένη γνώση για το σύνολο των απαιτήσεων ανά ΑΟ και των ενεργειών που η χώρας μας προβαίνει για την εκπλήρωσή τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ Πορεία εκπλήρωσης Αναγκαίων Όρων

Εκπληρωμένοι είναι οι 11 ΑΟ, 3 οριζόντιοι και 8 θεματικοί:

Οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων
2. Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΣ

- 1.2. Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο
 - 2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων
 - 2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας
 - 2.3. Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση
 - 2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών
 - 2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση
- 4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων
- 4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας

7 ΑΟ με θετική αυτοαξιολόγηση/αποστολή σε Ευρ. Επιτροπή, διαπραγμάτευση σε εξέλιξη

Οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου

Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής

- 1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- 2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων
- 3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο
- 4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα

4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά

4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη

2 Θεματικοί ΑΟ η εκπλήρωση των οποίων συνολικά παρουσιάζει πρόοδο αλλά απομένουν ενέργειες για την εκπλήρωση στο σύνολο τους

2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων

4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας

Πηγή: Επεξεργασία ΕΥΣΣΑ στον Πίνακα Παρακολούθησης των ΑΟ για το ΜΑΖΙ, 06.10.2022

Σύμφωνα με τις εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί έως σήμερα (06.10.2022), ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση της προόδου εκπλήρωσης των ΑΟ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ Πρόοδος εκπλήρωσης Αναγκαίων Όρων

A/A	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
Θεματικοί Αναγκαίοι Όροι		
1.1	Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	<ul style="list-style-type: none">13.07.2022: Αποστολή έγγραφου αυτοαξιολόγησης και Πίνακα 12 σε Ευρ. Επιτροπή.02.09.2022: Αποστολή αξιολόγησης και παρατηρήσεων από Ευρ. Επιτροπή (Dg Regio). 3 κριτήρια σε σύνολο 7 θεωρούνται εκπληρωμένα, ενώ για τα υπόλοιπα απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες αλλά και συμπληρωματική πληροφόρηση. Σε εξέλιξη η προετοιμασία απάντησης από τη ΜΟΝ ΕΣΣΕ.
1.2	Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο	<i>Εκπληρώνεται</i>
2.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	<i>Εκπληρώνεται</i>
2.2	Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	<i>Εκπληρώνεται</i>
2.3	Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση	<i>Εκπληρώνεται</i>
2.4	Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	<i>Εκπληρώνεται</i>

Α/Α	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
2.5	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • 19.04.2022: Αποστολή έγγραφου αυτοαξιολόγησης και Πίνακα 12 σε Ευρ. Επιτροπή και για τους 2 τομείς (νερό & λύματα). • 21.06.2022: Αποστολή αξιολόγησης και παρατηρήσεων από Ευρ. Επιτροπή (Dg Regio). Κρίσιμα τα σημεία που επιμένει - κυρίως - η αρμόδια DG (ENVI) ειδικά για τον τομέα του πόσιμου νερού. • 11.07.2022: τελευταία επικοινωνία ΕΥΣΣΑ/ (Dg Regio) για ενημέρωση ενεργειών στην προετοιμασία απαντήσεων και μεθοδολογικά διευκρινιστικά ερωτήματα επί αυτών. • Βρίσκεται σε εξέλιξη συνεργασία της Ομάδας έργου της ΜΟΔ με την αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Υγείας, για την επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων του που αφορά στη ποιότητα του πόσιμου νερού στο επίπεδο των γεωγραφικών ενοτήτων των Δήμων (ΔΕΥΑ). • Αναμένεται αποστολή του επικαιροποιημένου εγγράφου αυτοαξιολόγησης που θα απαντάει (και) στις παρατηρήσεις της Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2022. • Η εκπλήρωση του ΑΟ παρουσιάζει πολυπλοκότητα, δεδομένου ότι περιλαμβάνει δύο διακριτούς τομείς (ύδατα - πόσιμο νερό και λύματα) και απαιτητικό χωρικό επίπεδο ανάλυσης.
2.6	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρείται πρόοδος στις ενέργειες που θα οδηγήσουν στην εκπλήρωση. • Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της περιόδου 2020-2030 εγκρίθηκε με την ΠΥΣ 39/2020 (ΦΕΚ 185Α). • Παράλληλα απαιτείται να δρομολογηθεί μια σειρά χρονοβόρων ενεργειών (ΣΜΠΕ, διαβουλεύσεις, περιφερειακό συμβούλιο και διαβούλευση με ΕΕ) που ενδέχεται να δημιουργήσουν καθυστερήσεις. • Η επικαιροποίηση των 13 Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) βρίσκεται σε εξέλιξη, όμως η εκπόνηση ΠΕΣΔΑ αντιμετωπίζει διαφορετικές περιπλοκότητες σε αρκετές περιφέρειες. Η συνθήκη αυτή επηρεάζει συνολικά την εκπλήρωση του αναγκαίου όρου για όλη την Επικράτεια με καθυστερήσεις. • Η ολοκλήρωση των εγκρίσεων των ΠΕΣΔΑ μαζί με τις εγκρίσεις των ΣΜΠΕ αναμένονται στα τέλη του 2022. Με βάση την περιφερειακή εξειδίκευση και την τελευταία ενημέρωση από ΥΠΕΝ 03.10.2022, η αρχική εκτίμηση της εκπλήρωσης του ΑΟ που υπήρχε για τις 31.12.2022 μετακινείται στο α' εξάμηνο του 2023.
2.7	Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα	Εκπληρώνεται

Α/Α	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
	διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	
3.	Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	<ul style="list-style-type: none"> • 21.10.2021: Αποστολή έγγραφου αυτοαξιολόγησης και Πίνακα 12 σε Ευρ. Επιτροπή. • 18.01.2022: Αποστολή αξιολόγησης και παρατηρήσεων από Ευρ. Επιτροπή (Dg Regio). • 9/03/2022: Αποστολή απαντήσεων σε Ευρ. Επιτροπή. • 17/05/2022: Αποστολή νέων παρατηρήσεων Ευρ. Επιτροπής. Με την ενσωμάτωση κάποιων εξ αυτών στο Πρόγραμμα των Μεταφορών 2021-2027 εκπληρώνονται τα 4 από τα 8 συνολικά κριτήρια (1,3,4,6). <ul style="list-style-type: none"> ○ Όσον αφορά τα κριτήρια 2 & 7 χρήζουν συμπληρωματικής πληροφόρησης σε σχέση και με χρηματοδότηση από το ΤΑΑ. ○ Για το κριτήριο 5 απαιτούνται ενέργειες διευθέτησης για 4 θέσεις σε ERTMS ○ Για το κριτήριο 8, το Εθνικού Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια έχει ολοκληρωθεί και έχει υποβληθεί στην αρμόδια κυβερνητική επιτροπή. Κατόπιν θα πρέπει να γίνει αποδεκτό από την κυβερνητική επιτροπή για την οδική ασφάλεια –. <p>Σε εξέλιξη η προετοιμασία συνολικής απάντησης από ΕΔ Μεταφορών.</p>
4.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική πρόοδος των ενεργειών. • Για τις ανάγκες υποβολής των προγραμμάτων 2021-27 εκπονήθηκαν κείμενα που ενσωματώθηκαν στα Προγράμματα (ΠΑΔΚΣ) για 1) το πλαίσιο για τον νέο στρατηγικό σχεδιασμό των ΕΠΑ, 2) την συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπουργείων στο νέο πλαίσιο για την πολιτική των δεξιοτήτων καθώς και 3) το πλαίσιο για την ένταξη των NEETs υπό την σκέπη του Εθν. Σχεδίου Δράσης για την Νεολαία. • Εκπονήθηκε η νέα Στρατηγική ΕΠΑ, τέθηκε σε ανοικτή δημόσια διαβούλευση αλλά και υπόψη της σε Dg Empl η οποία έδωσε συστάσεις στην αρμόδια ΓΓ που ενσωματώθηκαν στο τελικό κείμενο. • 05.08.2022: Αποστολή Πίνακα 12 σε Ευρ. Επιτροπή με θετική αυτοαξιολόγηση από πλευράς μας σε 4 από 5 κριτήρια. • 09.09.2022: Άτυπη θετική αξιολόγηση τους από Ευρ. Επιτροπή. • Εκκρεμεί η επικαιροποίηση της Στρατηγικής για τους Neets (5ο κριτήριο) σχέδιο της οποίας έχει παραδοθεί στο ΥΠΕΚΥ τέλη Σεπτεμβρίου και εστάλη προς διαβούλευση στην Ευρ.Επιτροπή 05.10.2022. Η ολοκλήρωση της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εκπλήρωση του ΑΟ.

A/A	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
4.2	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	<i>Εκπληρώνεται</i>
4.3	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	<ul style="list-style-type: none"> • 07.10.2021: συνολική αποστολή του ΑΟ στην Ευρ. Επιτροπή • 28.01.2022: παρατηρήσεις της DG Empl στο πλαίσιο της 1ης υποβολής για τα προγράμματα / αίτημα συμπληρωματικών στοιχείων και παρατηρήσεων. • 03.06.2022: αποστολή απάντησης στις παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής κατόπιν συνεργασίας και με Υπ. Παιδείας. • 14.06.2022: τηλεδιάσκεψη με ΕυρΕπ με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων ΓΓ ΥΠΑΙΘ & ΥπεΚΥ στην οποία αναδείχθηκαν τα σημεία που επιμένει - κυρίως - η αρμόδια DG EAC. • 07.07.2022: αποστολή από Dg EMPL εγγράφου με τα σημεία που χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία/ανάλυση. • 13.09.2022 : αποστολή απάντησης στις παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής κατόπιν συνεργασίας Υπ. Παιδείας / ΥπεΚΥ). <p>Αναμένεται αξιολόγηση από Ευρ. Επιτροπή και παροχή θετικής γνώμης για τον ΑΟ.</p>
4.4	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	<i>Εκπληρώνεται</i>
4.5	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	<ul style="list-style-type: none"> • 04.04.2022: Αποστολή Πίνακα 12 & ΕΣΚΕ Ρομά σε Ευρ. Επιτροπή. • 18.07.2022: λάβαμε παρατηρήσεις Dg Empl • 05.08.2022: αποστολή έγγραφου διευκρινίσεων σε ερωτήματα της Ευρ.Επιτροπής. • Αναμένεται αξιολόγηση από Ευρ. Επιτροπή με την παροχή θετικής γνώμης.
4.6	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρείται σημαντική πρόοδος των ενεργειών. • 1^η αποστολή θετικής αυτοαξιολόγησης στις 24/09/2021. Διαπραγματεύσεις σε εξέλιξη με αιχμή του δόρατος έως σήμερα την χαρτογράφηση των αναγκών σε σχέση με τις προτεινόμενες πολιτικές και επενδύσεις. • Η επικαιροποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου με βάση τις κρίσιμες αναδυόμενες υγειονομικές ανάγκες (COVID-19) έχει ολοκληρωθεί εντός του 2021. • 04.08.2022 αποστολή ενημέρωσης πορείας εκπλήρωσης σε ΕυρΕπ. - κατόπιν επικοινωνίας με ΕΔ

Α/Α	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
		<p>Υγείας - ιδιαίτερα αναφορικά με το mapping (1ο κριτήριο).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η Dg Empl δεν έχει στείλει ΠΟΤΕ τα σχόλια της για τα άλλα 2 κριτήρια του ΑΟ ενώ έχει ενημερώσει σε συναντήσεις μεταξύ μας πως έχει παρατηρήσεις εδώ και καιρό (στις 18/2/2022 πρώτη φορά). • 06.10.2022: ολοκλήρωση νέας έκδοσης αυτοαξιολόγησης συμπ/νομένων των απαιτήσεων για mapping και εμπλουτισμού κριτηρίων 2+3 και αποστολή στην Ευρ. Επιτροπή. • Αναμένεται αξιολόγηση από Ευρ. Επιτροπή με τυχόν παρατηρήσεις.
Οριζόντιοι Αναγκαίοι Όροι		
1.	Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων	<i>Εκπληρώνεται</i>
2.	Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις	<i>Εκπληρώνεται</i>
3.	Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	<i>Εκπληρώνεται</i>
4.	Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου	<ul style="list-style-type: none"> • Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ υιοθετήθηκε το 2020 για πρώτη φορά. • 02.08.2021: 1^η αποστολή θετικής αυτοαξιολόγησης στην Ευρ. Επιτροπή καθώς και συμπληρωματικές διευκρινίσεις στις 18/10/2021 (DG EMPL). • 02.12.2021: η Ευρ. Επιτροπή έστειλε αίτημα συμπληρωματικής πληροφόρησης/ διευκρινίσεων που οριστικοποιήθηκε στις 18.01.2022 στο πλαίσιο αποστολής παρατηρήσεων για το 1^ο σχέδιο των Προγραμμάτων. • 25.02.2022: αποστολή GR απαντήσεων στις παρατηρήσεις 1^{ου} κριτηρίου • 11.04.2022: αποστολή νέων παρατηρήσεων Dg Empl • 30.05.2022: Συνάντηση με Dg Empl για ΕΣΔ ΑμεΑ • 27.07.2022: Αποστολή GR διευκρινίσεων σε ερωτήμα-

A/A	Αναγκαίοι Όροι	Πρόοδος εκπλήρωσης
		<p>τα της Ευρ. Επιτροπής επί των οποίων στις 31.08.2022 λάβαμε νέες παρατηρήσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 14.09.2022: άτυπη τεχνική συνάντηση ΕΥΣΣΑ / Dg Empl • Σε εξέλιξη εσωτερικές συναντήσεις, συνεργασία με Υπ. Επικρατείας, ΕΣΑμεΑ, ΕΥΘΥ για προετοιμασία εκπλήρωσης των απαιτήσεων. επικαιροποίηση ΕΣΔ ΑμεΑ σε εξέλιξη.

Πηγή: Επεξεργασία ΕΥΣΣΑ στον Πίνακα Παρακολούθησης των ΑΟ για το ΜΑΖΙ, 06..2022

ΠΙΝΑΚΑΣ IV Αναγκαίοι Όροι και Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο

A/A	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο που σχετίζεται (μη εξαντλητική παράθεση)
ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΡΟΙ		
1.1	Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	<ul style="list-style-type: none"> – Εθνική Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση – Στρατηγικός Σχεδιασμός της Έρευνας και Καινοτομίας – Οδικός Χάρτης Ερευνητικών Υποδομών – Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης και Υποστήριξη Επιχειρήσεων – Στρατηγική Βιομηχανικής Μετάβασης – Χαρτογράφηση αναγκών (mapping) εξωστρέφειας και διεθνούς συνεργασίας των ερευνητικών οργανισμών και των επιχειρήσεων
1.2	Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο	– Εθνικό Ευρυζωνικό Σχέδιο 2021-2027
2.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	<ul style="list-style-type: none"> – Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) – Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την ανακαίνιση του Εθν. Κτιριακού Αποθέματος – Εθνικό Σχέδιο για την αύξηση του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας
2.2	Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργεια	– Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)
2.3	Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση	<ul style="list-style-type: none"> – Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) – Σχέδιο υποστήριξης των ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
2.4	Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	– Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Τεύχος Α/ Αρ. 27/07-02-

A/A	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο που σχετίζεται (μη εξαντλητική παράθεση)
		2020) – Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 – Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών 2021 (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)
2.5	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	– Εθνικό Σχέδιο Λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας & 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Σχέδια – Εθνικό Σχέδιο για το πόσιμο νερό & 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Σχέδια – Συσχέτιση με τα 14 Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής
2.6	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	– Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) & 13 (υπό αναθεώρηση) Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) – Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ) – Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων
2.7	Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	– Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και Σχέδιο Δράσης για την Εφαρμογή της Στρατηγικής – Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για το δίκτυο NATURA 2000 για την περίοδο 2021 – 2027
3.	Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	– Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 – 2025 (ΣΠΕΜ) – Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών για την Ελλάδα (ΕΣΣΜ) με ορίζοντα το 2037 και ενδιάμεσο σταθμό το 2027 – Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics – Στρατηγικό Σχέδιο για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα. – Εθνικό πλαίσιο πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων στον τομέα των μεταφορών και για την υλοποίηση των σχετικών υποδομών
4.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	– Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, 2022 – Νόμος 4921/2022 , Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωσης των αναγκών εργασίας κ.α – Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας

Α/Α	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο που σχετίζεται (μη εξαντλητική παράθεση)
		<ul style="list-style-type: none"> - Εθνικό σύστημα για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α «Εξειδίκευση των κριτηρίων για την επιλεξιμότητα των παρόχων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, καθορισμός του τρόπου πλήρωσής τους και κατάρτιση και υλοποίηση του πλαισίου αξιολόγησής των επιλέξιμων παρόχων» - Σχέδιο Δράσης της Εγγύησης για τη Νεολαία (υπό επικαιροποίηση)
4.2	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	<ul style="list-style-type: none"> - Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής - Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025
4.3	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	<ul style="list-style-type: none"> - Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Διά Βίου Μάθηση και Νεολαία - Εθνικό σύστημα για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α «Εξειδίκευση των κριτηρίων για την επιλεξιμότητα των παρόχων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, καθορισμός του τρόπου πλήρωσής τους και κατάρτιση και υλοποίηση του πλαισίου αξιολόγησής των επιλέξιμων παρόχων» - Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Ανώτατη εκπαίδευση - Χαρτογράφηση αναγκών (mapping) σε υποδομές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
4.4	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	<ul style="list-style-type: none"> - Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027 (ΕΣΚΕ) - Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016), Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής - Ν. 4837/2021 (ΦΕΚ 178/Α /1-10-2021), Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων, Πρόγραμμα «Κυψέλη» για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, διατάξεις για την προώθηση της αναδοχής και της υιοθεσίας, «Προσωπικός Βοηθός για τα Άτομα με Αναπηρία» και άλλες διατάξεις. - Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)
4.5	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο	<ul style="list-style-type: none"> - Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των

A/A	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο που σχετίζεται (μη εξαντλητική παράθεση)
	πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	Ρομά 2021-2027 – Πλατφόρμα ενημέρωσης και διαβούλευσης για θέματα Ρομά
4.6	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	– Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Υγεία – Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία – Στρατηγικός Σχεδιασμός του Υπουργείου Υγείας στον Τομέα Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων – Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση των βλαπτικών συνεπειών από την κατανάλωση αλκοόλ – ΒΙ System του Υπουργείου Υγείας – Χαρτογράφηση αναγκών (mapping) σε υποδομές, προσωπικό, εξοπλισμό
ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΡΟΙ		
1	Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων	– Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)». – Διαλειτουργικότητα συστημάτων ΕΣΗΔΗΣ και ΟΠΣ – Μνημόνιο συνεργασίας Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ με Επιτροπή Ανταγωνισμού για ζητήματα νόθευσης και αθέμιτου ανταγωνισμού
2	Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις	– Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015 Καθορισμός αρμοδιοτήτων ΕΥΚΕ – Ν. 4152/2013 , ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β «Οργανωτικές διατάξεις Υπουργείου Οικονομικών». – Ν. 4152/2013 Σύσταση συστήματος ελέγχου
3	Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	– Επικύρωση Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 του ελληνικού Συντάγματος οι διεθνείς συμβάσεις όταν επικυρωθούν υπερισχύουν έναντι κάθε άλλης διάταξης κοινού νόμου) – Με τον Ν. 2667/1998 συστάθηκε η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) ως ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και με τον Ν. 4780(ΦΕΚ 30Α' /28.02.2021) αναμορφώνεται το θεσμικό της πλαίσιο. – Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...» – Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». – Δήλωση Πολιτικής του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων την ΠΠ 2021-2027 – Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ

A/A	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Στρατηγικό & Επιχειρησιακό Πλαίσιο που σχετίζεται (μη εξαντλητική παράθεση)
4	Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου	<ul style="list-style-type: none"> - Ν. 4488/2017, ΜΕΡΟΣ Δ «Κατευθυντήριες – Οργανωτικές Διατάξεις Υλοποίησης της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες» - Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ, 2020 - Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ - Με τον Ν. 4780 (ΦΕΚ 30Α' /28.02.2021) συστήνεται η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας που θα αποτελεί το συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας αναφορικά με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας - Ομάδα Εργασίας για τα ΑμεΑ σύσταση και συγκρότηση Ομάδας Εργασίας σχετικά με την παρακολούθηση της ένταξης της διάστασης της αναπηρίας και της μη διάκρισης στο ΕΣΠΑ και τα Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027

ΠΙΝΑΚΑΣ V Αρμόδιοι φορείς ανά Αναγκαίο Όρο

A/A	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Αρμόδιοι φορείς
ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΡΟΙ		
1.1	Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ & Δημόσιων Επενδύσεων ○ Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας ○ Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
1.2	Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο	Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων ○ Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης & Απλούστευσης Διαδικασιών ○ Επιτελική Δομή ΤΠΕ
2.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών ○ Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Ενέργειας)
2.2	Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργεια	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών ○ Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Ενέργειας)

Α/Α	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Αρμόδιοι φορείς
2.3	Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Ενέργειας)
2.4	Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας <ul style="list-style-type: none"> ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Πολιτικής Προστασίας Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Υποδιεύθυνση Τομέα Περιβάλλοντος
2.5	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ○ Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Περιβάλλοντος) Υπουργείο Υγείας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, Πρόληψης και Εθελοντισμού (<i>κριτήριο 2b,c, ποιότητα πόσιμου νερού</i>) Υπουργείο Εσωτερικών Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιώτικης Πολιτικής ΜΟΔ / Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων, Ομάδα Πόσιμου Νερού
2.6	Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Περιβάλλοντος) ΦΟΔΣΑ και Περιφέρειες
2.7	Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων
3.	Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	Υπουργείο Μεταφορών & Υποδομών <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Υποδομών ○ Γενική Γραμματεία Μεταφορών ○ Επιτελική Δομή Μεταφορών Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων ○ Γενική Γραμματεία Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής

Α/Α	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Αρμόδιοι φορείς
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Επιτελική Δομή Ναυτιλίας Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ○ Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του <i>(συνεργασία για κριτήριο 2)</i>
4.1	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	<p>Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης με συντονιστικό ρόλο στην Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΑΠΚΟ <p><i>Συνεργασία με :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπ.Εργασίας ○ Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ - πρώην ΟΑΕΔ) ○ Μονάδα Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.) ως διάδοχο του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), αρμόδια για τη λειτουργία και ανάπτυξη του Μ.Δ.Α. και τον καθορισμό των εισροών και εκροών του ○ Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων <ul style="list-style-type: none"> ▪ Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης ▪ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ
4.2	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	<p>Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Υφυπουργός Δημογραφικής Πολιτικής και Οικογένειας ○ Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων ○ Τμήμα Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Ανάπτυξης πολιτικών Ισότητας της Δ/σης Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων <p><i>Συνεργάζεται (λόγω προηγούμενης αρμοδιότητας και με νομοθετική ρύθμιση) με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών</i></p>
4.3	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	<p>Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Παιδείας <i>(με συντονιστικό ρόλο ως μέλος της Ομάδας Χάραξης Πολιτικής)</i> <p><i>Συνεργασία με :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής ○ Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης

Α/Α	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Αρμόδιοι φορείς
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Ανώτατης Εκπαίδευσης ○ Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) ○ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) ○ Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) ○ Ανεξάρτητη Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΑΔΙΠΔΕ) ○ Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ΙΤΥΕ) ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ ○ Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων <ul style="list-style-type: none"> ▪ Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης ▪ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (ΑπΚΟ) ▪ Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ - πρώην ΟΑΕΔ) ▪ Μονάδα Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.) ως διάδοχο του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), αρμόδια για τη λειτουργία και ανάπτυξη του Μ.Δ.Α. και τον καθορισμό των εισροών και εκροών του
4.4	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	<p>Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας ○ Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (ΚοινωνΑλλ)
4.5	Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	<p>Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (ΚοινωνΑλλ)
4.6	Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	<p>Υπουργείο Υγείας</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Υπηρεσιών Υγείας ○ Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, Πρόληψης και Εθελοντισμού ○ Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υγείας με συντονιστικό ρόλο <p><i>Συνεργασία με Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (ΚοινωνΑλλ) του ΥπΕΚΥ</i></p>
ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΟΡΟΙ		
1	Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων	<p>Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, Γενική Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων

Α/Α	Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι	Αρμόδιοι φορείς
	συμβάσεων	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ)
2	Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις	Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων <ul style="list-style-type: none"> ○ Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) Υπουργείο Οικονομικών <ul style="list-style-type: none"> ○ Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ)
3	Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΕΥΣΣΑ / ΕΥΘΥ στην Εθνική Αρχή Συντονισμού) <i>Συνεργασία με :</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ○ Συνήγορο του Πολίτη ○ Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)
4	Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου	Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων <ul style="list-style-type: none"> ○ Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ (ΕΥΣΣΑ / ΕΥΘΥ) ○ Υπουργός Επικρατείας <i>Συνεργασία με :</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ ΕΣΑμεΑ ○ Συνήγορο του Πολίτη ○ Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Πηγή: Επεξεργασία ΕΥΣΣΑ από τα Σχέδια Δράσης των ΑΟ, 06.10.2022

Στον ΠΙΝΑΚΑ VI φαίνεται η συσχέτιση των πέντε Στόχων Πολιτικής της ΠΠ 2021-2027 με τους ειδικούς στόχους ανά Ταμείο και τους Θεματικούς ΑΟ (από το Παράρτημα IV του σχεδίου ΚΚΔ) καταδεικνύοντας το εύρος εφαρμογής των Αναγκαίων Όρων.

ΠΙΝΑΚΑΣ VI Συσχέτιση των 5 Στόχων Πολιτικής με τα Ταμεία, τους ειδικούς στόχους και τους θεματικούς αναγκαίους όρους

Πηγή: απόσπασμα & επεξεργασία ΕΥΣΣΑ σε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV 2021/1060 "Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής – άρθρο 15 παράγραφος 1" με προσαρμογή της μετάφρασης των Ειδικών Στόχων από 1057/2021 (ΕΚΤ+) και 1058/2021 (ΕΤΠΑ/ΤΣ)

Στόχοι Πολιτικής	Ταμεία	Ε.Σ.	Ειδικοί Στόχοι	Αναγκαίος Όρος
1. Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	ΕΤΠΑ	1.1	ανάπτυξη και ενίσχυση των δυνατοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
		1.2	την εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
		1.3	την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
		1.4	την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
		1.5	την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας	1.2. Εθνικό ή περιφερειακό ευρωζωνικό σχέδιο
2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας,	ΕΤΠΑ - Τ.Σ.	2.1	προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων 2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας
		2.2	προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν	2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας 2.3. Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση
		2.3	ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων ενέργειας, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε)	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ

Στόχοι Πολιτικής	Ταμεία	Ε.Σ.	Ειδικοί Στόχοι	Αναγκαίος Όρος
του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας		2.4	προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών
		2.5	προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων
		2.6	προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων
		2.7	ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και τη μείωση κάθε μορφής ρύπανσης	2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση
		2.8	προώθηση μίας βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μία οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	ΕΤΠΑ - Τ.Σ.	3.1	ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ	3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο
		3.2	ανάπτυξη και την ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στη ΔΕΔ-Μ και στη διασυνοριακή κινητικότητα	3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο
4. Πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων	ΕΤΠΑ	4.1	ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της χωρίς αποκλεισμούς ένταξης στην αγορά εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας	4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας 4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων
		4.2	βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα

Στόχοι Πολιτικής	Ταμεία	Ε.Σ.	Ειδικοί Στόχοι	Αναγκαίος Όρος
		4.3	προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες·	4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας
		4.4	προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες·	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
		4.5	εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και την προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα·	4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη
		4.6	ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία·	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
	EKT+	4α	βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας·	4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας
		4β	εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την εκτίμηση και την πρόβλεψη των αναγκών όσον αφορά τις δεξιότητες και για την εξασφάλιση έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξης της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης, των μεταβάσεων και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας·	4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας
		4γ	προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, των ισότιμων συνθηκών εργασίας και της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων·	4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων

Στόχοι Πολιτικής	Ταμεία	Ε.Σ.	Ειδικοί Στόχοι	Αναγκαίος Όρος
		4δ	προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία·	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
		4ε	βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διττών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας·	4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα
		4στ	προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες·	4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα
		4ζ	προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες στην αγορά εργασίας, διευκόλυνση της αλλαγής σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας·	4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα
		4η	προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες·	4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας
		4θ	προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών·	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
		4ι	προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά·	4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά

Στόχοι Πολιτικής		Ταμεία	Ε.Σ.	Ειδικοί Στόχοι	Αναγκαίος Όρος
			4ια	ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης·	4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη
			4ιβ	προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών·	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
			4ιγ	αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, και παροχή συνοδευτικών μέτρων προς υποστήριξη της κοινωνικής ένταξής τους.	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ
5.	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών	ΕΤΠΑ	5.1	ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές·	
			5.2	ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών.	ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ

2. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΟΡΟ

Η καταγραφή ακολουθεί κατωτέρω με τη σειρά των δεκαέξι (16) θεματικών ΑΟ στο παράρτημα IV του ΚΚΔ.

Στους οκτώ (8) ΑΟ που έχουν εκπληρωθεί, μετά από τη σύμφωνη γνώμη των γεωγραφικών μονάδων της Ευρ. Επιτροπής, παρατίθεται ο πίνακας αυτοαξιολόγησης στην μορφή του προτύπου που περιλαμβάνεται και στα Προγράμματα (πίνακας 12), καθώς και όποια συμπληρωματική πληροφόρηση συμπληρώνει την ολοκληρωμένη εικόνα της διαπραγμάτευσης που οδήγησε στη θετική σύμφωνη γνώμη.

Στους οκτώ (8) ΑΟ που δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμη, η παρουσίαση διαφοροποιείται αναλόγως της φύσης και των απαιτήσεων του ΑΟ, αλλά και του σταδίου της διαπραγμάτευσης και παρουσιάζονται οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί έως σήμερα και τα βασικά συστατικά που θα οδηγήσουν στην εκπλήρωση τους.

Οι ενδείξεις παραπομπών που υπάρχουν στα κριτήρια των ΑΟ αποτυπώνονται ως έχουν στον ΚΚΔ. Όποιος επιθυμεί περισσότερες λεπτομέρειες μπορεί να ανατρέξει στο ισχύον κείμενο του ΚΚΔ πατώντας στην ένδειξη. Για οικονομία χώρου θεωρήθηκε περιττό να αποτυπωθούν στο παρόν.

❖ Στόχος Πολιτικής 1 (ΕΤΠΑ)

1.1 Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων στους **ειδικούς στόχους (i) και (iv)** του Στόχου Πολιτικής 1, δηλαδή (i) «ανάπτυξη και ενίσχυση των δυνατοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και την αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών» και (iv) «ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα».

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:

1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.
2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.
3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.
4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερομένων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).
5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.
6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.

7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα, οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την εκπλήρωση του ΑΟ είναι:

1. Επανασύσταση Συμβουλίου Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΑΔΑ 9Λ7Υ46ΜΤΛΡ-6ΦΣ στις 26.02.2021)
2. Σύσταση ειδικής υπηρεσίας της ΕΑΣ σε ρόλο Τεχνικής Γραμματείας με τον Ν. 4849/2021 άρθρο 79: Μονάδα ΕΣΕΕ
3. Σύνταξη Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΕ) σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την περιφερειακή διάσταση των θεμάτων σε εξέλιξη. Έγκριση της ΕΣΕΕ από το Εθνικό Συμβούλιο Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης στις 29/6/2022.
4. Σύνταξη Σχεδίου Οδικού Χάρτη από ΕΥΣΣΑ για την εκπλήρωση του ΑΟ (έχει συνταχθεί)
5. Ολοκλήρωση Μελέτης “Προτάσεις επίλυσης των εμποδίων για την Ανάπτυξη και Διάχυση Καινοτομίας-Σεπτέμβριος 2020’ για λογαριασμό της ΓΓΕΚ”
6. Ολοκλήρωση Βίβλου ψηφιακού μετασχηματισμού 2021 – 2025
7. Ολοκλήρωση Μελέτης ΓΓΒ “Ψηφιακός μετασχηματισμός της ελληνικής βιομηχανίας” (Industry 4.0)”. Έχει ολοκληρωθεί και παρουσιάστηκε σε διαδικτυακή εκδήλωση.
8. Σε εξέλιξη βρίσκεται η σύνταξη της εμπειρογνωμοσύνης για τη σύσταση, την οργάνωση, την ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση ενός «Μηχανισμού Στήριξης της Επιχειρηματικής Καινοτομίας – Innovation Agency» .
9. Έχουν θεσπιστεί 12 περιφερειακοί φορείς διακυβέρνησης της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Υπολείπεται της Θεσσαλίας.
10. 13.07.2022 Αποστολή έγγραφου θετικής αυτοαξιολόγησης και Πίνακα 12 σε Ευρ. Επιτροπή.
11. 02.09.2022 Επιστροφή σχολίων της Ευρ. Επιτροπής στο έγγραφο αυτοαξιολόγησης,

Με βάση τα σχόλια της Ευρ. Επιτροπής τα κριτήρια 1,5 και 6 του ΑΟ εκπληρώνονται, ενώ τα κριτήρια 2,3,4 και 7 εκπληρώνονται μερικώς. Για τα κριτήρια που εκπληρώνονται μερικώς εγείρονται, κυρίως, τα εξής ζητήματα:

- Ο ρόλος των περιφερειακών φορέων για τη διακυβέρνηση και παρακολούθηση των περιφερειακών στρατηγικών και ο τρόπος σύνδεσης τους με το εθνικό επίπεδο. Το μοντέλο διακυβέρνησης θεωρείται αρκετά συγκεντρωτικό και οι επιλεγμένοι τομείς προτεραιότητας δεν αναλύονται σε υποτομεακό και διατομεακό επίπεδο για να προκύψουν σημεία ευκαιριών .
- Το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης αναπαράγει το συγκεντρωτικό μοντέλο διακυβέρνησης και δεν αναλύει με σαφήνεια και λεπτομέρεια την παρουσία της «τετραπλούς έλικας».
- Δεν καθίσταται σαφές αν η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) χρησιμοποιήθηκε εκ των προτέρων για την επιλογή και προτεραιοποίηση των τομέων παρέμβασης ή αν χρησιμοποιείται ως ένας εκ των υστέρων μηχανισμός

επικύρωσης των επιλογών της ΕΣΕΕ. Η ΔΕΑ θα πρέπει να επιλέγει δραστηριότητες προτεραιότητας και όχι να επικυρώνει τομείς – στόχους.

- Χρειάζεται μια λεπτομερή χαρτογράφηση/ανάλυση των ευκαιριών διεθνούς συνεργασίας των ερευνητικών φορέων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Η επιτυχής κάλυψη των παραπάνω ζητημάτων, σε ένα επικαιροποιημένο έγγραφο αυτοαξιολόγησης, αποτελεί την τελευταία και πιο σημαντική προϋπόθεση εκπλήρωσης του ΑΟ 1.1

1.2 Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο (Εκπληρώνεται)

Το Εθνικό Ευρυζωνικό Σχέδιο περιλαμβάνει σειρά μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, με στόχο τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας (τόσο σταθερών, όσο και κινητών) και την ισχυρή διείσδυση των υπηρεσιών υπερ-υψηλών ταχυτήτων σε ολόκληρη την επικράτεια. Οι βασικοί στόχοι του σχεδίου είναι οι εξής:

- A. Να επιταχυνθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις με την άρση των διοικητικών εμποδίων και τη δημιουργία ενός φιλικού προς τις επενδύσεις περιβάλλοντος
- B. Να διασφαλιστεί η ευρεία διαθεσιμότητα και υιοθέτηση ευρυζωνικών υπηρεσιών υπερ-υψηλών ταχυτήτων.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των αρμόδιων φορέων (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης/ Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων σε συνεργασία με την αρμόδια Επιτελική Δομή) και με την από 16/5/2022 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με την επιτυχημένη εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ αίρονται όλες οι δυσκολίες στις δυνατότητες υποβολής αιτημάτων πληρωμής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (v)** «ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας» του Στόχου Πολιτικής 1.

Τα επιμέρους κριτήρια του ΑΟ εκπληρώνονται όλα με την αιτιολόγηση στον πίνακα που ακολουθεί.

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του ΑΟ:

1. Οι υφιστάμενες υποδομές (private and public) καταγράφηκαν στο Μητρώο Δικτυακών Υποδομών που τηρεί η ΓΓΤΤ.
2. Στο αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο (Ν. 4635/2019), που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 167/Α'/30-10-2019, υπήρξε πρόβλεψη για διαδικασία συλλογής από τη ΓΓΤΤ όλων των στοιχείων για εξαγωγή δεικτών.
3. Ολοκληρώθηκε η λεπτομερής χαρτογράφηση ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων έως το 2023. Η διαδικασία χαρτογράφησης των επενδυτικών σχεδίων θα επαναληφθεί το 2023 για τα επενδυτικά πλάνα 2024-2027.
4. Δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 167/Α'/30-10-2019 το αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο (Ν. 4635/2019) που περιλαμβάνει επικαιροποίηση και απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης κεραιοσυστημάτων.

5. Ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των διατάξεων του νέου Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Ν. 4727/2020).
6. Ορίστηκε η Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων/ΔΕΔΗΕ ως εθνικός BCO.
7. Εισηχθη σε διαβούλευση το προσχέδιο του ευρυζωνικού πλάνου.
8. Επικαιροποιήθηκαν οι κανονισμοί για την αδειοδότηση και υλοποίηση δικτύων εντός και εκτός κτιρίων
9. Υλοποιήθηκε το ηλεκτρονικό σύστημα αδειοδοτήσεων σταθερών δικτύων.
10. Δημιουργήθηκε χάρτης ευρυζωνικής κάλυψης [νέο έργο: «Ανάπτυξη Χάρτη Κάλυψης NGA (Public Infrastructure and Quality of service)» - σε εξέλιξη].
11. Υλοποιήθηκε δράση ενίσχυσης της ζήτησης (SFBB voucher)12. Ο φορέας υπέβαλλε έγγραφο αυτοαξιολόγησης που εστάλη 29/3/2022 στην Ευρ. Επιτροπή (DG REGIO). Στις 3/5/2022 ελήφθησαν παρατηρήσεις που απαντήθηκαν 9/5/2022. Ομοίως στις 12/5/2022.
13. Ο φορέας ετοίμασε τη 2η έκδοση του εγγράφου αυτοαξιολόγησης με ενσωμάτωση των απαντήσεων στις παρατηρήσεις της Επιτροπής και απεστάλη 16/05/2022 οπότε μας διαβιβάστηκε και η σύμφωνη γνώμη από DG Regio επί της εκπλήρωσης του ΑΟ.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 1.2 «Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο»

Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Αξιολόγηση του επενδυτικού κενού το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν πρόσβαση σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας (1), με βάση:</p> <p>α) πρόσφατη χαρτογράφηση (2) των υφιστάμενων ιδιωτικών και δημόσιων υποδομών και της ποιότητας των υπηρεσιών με τη χρήση τυποποιημένων δεικτών ευρυζωνικής χαρτογράφησης</p> <p>β) διαβούλευση σχετικά με τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις περί κρατικών ενισχύσεων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Το Εθνικό Ευρυζωνικό Σχέδιο 2021-2027 (https://mindigital.gr/archives/2705) - Τη Δημόσια Διαβούλευση για τον «Χάρτη Ευρυζωνικότητας και Μητρώο Δικτύων. - Ο Νόμος 4635/2019 	<p>Η επικαιροποίηση του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση που ολοκληρώθηκε στις 10/11/21 και οριστικοποιήθηκε. Το Σχέδιο εγκρίνεται με απόφαση του Υπ. ΨηΔ, ύστερα από πρόταση της ΓΤΤ (βάσει του Ν.4635/2019).</p> <p>Η αναγνώριση των τομέων παρέμβασης βασίστηκε σε ισχύουσα χαρτογράφηση που υλοποίησε η ΓΤΤ, αξιοποιώντας δεδομένα που καταχωρούνται περιοδικά στο ψηφιακό μητρώο υποδομών, δεδομένα που συλλέγει από τους παρόχους και ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια με ορίζοντα το 2023.</p> <p>Τον 07/21 η ΓΤΤ ζήτησε από τους παρόχους επικαιροποίηση των επενδυτικών σχεδίων τους ωτόσο δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν, καθώς συμμετείχαν στη διαγωνιστική διαδικασία για το UltraFast Broadband (UFBB), έργο μεγάλης κλίμακας με προϋπολογισμό της τάξης των €700 εκ., με τουλάχιστον 50% ιδιωτική συμμετοχή. Η διαγωνιστική διαδικασία έχει ολοκληρωθεί και έχουν αναδειχθεί προσωρινοί ανάδοχοι για κάθε γεωγραφική περιοχή (LOT) του έργου. Με την οριστικοποίηση των αναδόχων η διαδικασία χαρτογράφησης των ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων θα επαναληφθεί. Στον Ν.4635/2019 υπάρχει πρόβλεψη για τη διαδικασία συλλογής από τη ΓΤΤ των στοιχείων για την εξαγωγή των δεικτών.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Αιτιολόγηση της προβλεπόμενης δημόσιας παρέμβασης με βάση πρότυπα βιώσιμων επενδύσεων που:</p> <p>α) ενισχύουν την οικονομική προσιτότητα και την πρόσβαση σε ανοιχτές, υψηλής ποιότητας και χωρίς επιχειρηματικό κίνδυνο υποδομές και υπηρεσίες·</p> <p>β) προσαρμόζουν τις μορφές χρηματοδοτικής συνδρομής σύμφωνα με τις εντοπισθείσες αποτυχίες της αγοράς·</p> <p>γ) επιτρέπουν τη συμπληρωματική χρήση διαφόρων μορφών χρηματοδότησης από ενωσιακές, εθνικές ή περιφερειακές πηγές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ο Νόμος 4635/2019 – Ο Νόμος 4727/2020 – Ο Νόμος 4463/2017 – Το Connectivity Toolbox Roadmap 	<p>Βασικές νομοθετικές παρεμβάσεις για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης σύγχρονων και ανοικτών υποδομών/υπηρεσιών έχουν ολοκληρωθεί: ο ν. 4635/2019 που απλοποιεί το κανονιστικό πλαίσιο αδειοδότησης κεραιοσυστημάτων, ο ν. 4727/2020 που ενσωμάτωσε τον νέο Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Οδηγία 2018/1972), ο ν. 4463/2017 που ενσωμάτωσε την Οδηγία Broadband Cost Reduction (Οδηγία 2014/61). Επίσης, έχει δημοσιευτεί ο οδικός χάρτης για εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών του Connectivity Toolbox.</p> <p>Στο Εθνικό Ευρυζωνικό Σχέδιο περιλαμβάνονται δράσεις με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους, ΕΣΠΑ 2021-2027, CEF Digital και RRF, με τρόπο συμπληρωματικό. Επιπλέον, διερευνάται η σκοπιμότητα δημιουργίας χρηματοδοτικού εργαλείου (Broadband Fund) που θα αξιοποιεί πολλαπλές πηγές/μορφές χρηματοδότησης.</p> <p>Οι σχεδιαζόμενες δράσεις του Σχεδίου αποτελούν ευρείας κλίμακας δημόσια παρέμβαση για την ενίσχυση της διαθεσιμότητας ανοικτών υποδομών (supply-side measures, πχ UFBB, UFBB II, 5G corridors), και της ζήτησης των ευρυζωνικών υπηρεσιών (demand-side measures, πχ SFBB, fiber readiness).</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>3. Μέτρα για τη στήριξη της ζήτησης και της χρήσης δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων δράσεων για τη διευκόλυνση της ανάπτυξής τους, ιδίως μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής της οδηγίας 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3].</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ο Νόμος 4727/2020 – Τη δράση «Κουπόνι Υπερυψηλής Ευρυζωνικότητας – Superfast Broadband» (https://sfbb.gr/.) – Το Connectivity Toolbox Roadmap 	<p>Ως προς τη ζήτηση υπηρεσιών VHCN, βρίσκεται σε εξέλιξη η δράση SFBB επιδότησης μέσω vouchers, συνδέσεων 100 Mbps με δυνατότητα άμεσης αναβάθμισης σε 1 Gbps. Μέχρι τώρα έχουν διατεθεί περισσότερα από 114.540 vouchers (επιδότηση της τάξης των €41 εκ.), μέσω των οποίων αντίστοιχος αριθμός πολιτών και επιχειρήσεων απέκτησαν σύνδεση (εγκατεστημένα FTTH) ταχύτητας τουλάχιστον 100 Mbps, άμεσα αναβαθμίσιμη σε 1 Gbps. Η δράση ολοκληρώνεται στις 30/9/22 (παράταση που εγκρίθηκε από τη DG COMP) ή μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού των €50 εκ.</p> <p>Για την καλύτερη υλοποίηση της Οδηγίας Broadband Cost-Reduction, στο πλαίσιο σχετικής πρωτοβουλίας της ΕΕ για το Connectivity Toolbox, η Ελλάδα αξιολόγησε τις προτεινόμενες βέλτιστες πρακτικές, η πλειοψηφία των οποίων εφαρμόζεται ήδη στην Ελλάδα, ενώ για τις υπόλοιπες καταρτίστηκε χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που περιλαμβάνεται στον δημοσιευμένο οδικό χάρτη για την υλοποίηση της Εργαλειοθήκης.</p>
<p>4. Μηχανισμούς τεχνικής βοήθειας και συμβουλών εμπειρογνομόνων, όπως αρμόδιο γραφείο ευρυζωνικότητας, για την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών και τη συμβουλευτική υποστήριξη</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Το ΠΔ 40/2020 	<p>Στο Πρόγραμμα Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027 και στο Εθνικό Ευρυζωνικό Σχέδιο προβλέπονται δράσεις τεχνικής βοήθειας στο εθνικό Broadband Competence Office (BCO) για δράσεις ευαισθητοποίησης/ενημέρωσης τοπικών φορέων για θέματα προώθησης ευρυζωνικότητας.</p> <p>Ως εθνικό BCO έχει οριστεί η Διεύθυνση Ευρυζωνικότητας και</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
φορέων υλοποίησης έργων.		Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (άρθρο 40 του ΠΔ 40/2020, ΦΕΚ Α' 85).
5. Μηχανισμό παρακολούθησης βάσει τυποποιημένων δεικτών ευρυζωνικής χαρτογράφησης.	<ul style="list-style-type: none"> – Το μητρώο Διαδικτυακών Υποδομών (https://rinf.mindigital.gr) – Ο Νόμος 4727/2020 – Τη Δημόσια Διαβούλευση για τον «Χάρτη Ευρυζωνικότητας και Μητρώο Δικτύων» (https://mindigital.gr/archives/3124) 	<p>Λειτουργεί το Μητρώο Δικτυακών Υποδομών, το οποίο έχει ήδη συλλέξει δεδομένα δικτυακών υποδομών των παρόχων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα στοιχεία είναι προσβάσιμα μόνο από τη ΓΓΤΤ και τους Δήμους της χώρας (εντός των γεωγραφικών ορίων δικαιοδοσίας τους). Επιπλέον, έχει υλοποιηθεί ο «Χάρτης Κάλυψης NGA», μια ηλεκτρονική πλατφόρμα που συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία σχετικά με βασικούς ευρυζωνικούς δείκτες που ορίζονται στο άρθρο 22 της Οδηγίας 1972/2018 (Νέος Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το άρθρο 130 του ν. 4727/2020 (Α' 184).</p> <p>Συνεπώς, η ΓΓΤΤ έχει υλοποιήσει ήδη ένα αναβαθμισμένο σύστημα που θα συλλέγει ένα ευρύτερο σύνολο δεδομένων (πχ γεωγραφική εμβέλεια σταθερών και ασύρματων δικτύων) επιπλέον των στοιχείων δικτυακών υποδομών. Η διαδικασία συλλογής θα ξεκινήσει τις επόμενες εβδομάδες με βάση Υπουργική Απόφαση για τον «Χάρτη Ευρυζωνικότητας και Μητρώο Δικτύων» (η δημόσια διαβούλευση έληξε στις 12/5/22), στο Παράρτημα της οποίας παρουσιάζονται τα δεδομένα που συλλέγονται. Η διαδικασία συλλογής θα ολοκληρωθεί έως 12/2022 και η ΓΓΤΤ δεσμεύεται ότι θα ενημερώσει την Ε.Ε. για την ολοκλήρωσή της.</p>

❖ Στόχος Πολιτικής 2 (ΕΤΠΑ & ΤΣ)

2.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων (Εκπληρώνεται)

2.2 Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας (Εκπληρώνεται)

2.3 Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση (Εκπληρώνεται)

Με την υπ' αριθμ. 4/23.12.2019 Απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΦΕΚ Β'4893) κυρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) [National Energy and Climate Plan (NECP)].

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελληνική Κυβέρνηση ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας και παρουσιάζεται σε αυτό ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας, καθιστώντας το κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία.

Συμπληρωματικά στο ΕΣΕΚ αναπτύσσεται η Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050 που αποτελεί έναν οδικό χάρτη για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας, στο πλαίσιο της συμμετοχής της χώρας στο συλλογικό Ευρωπαϊκό στόχο της επιτυχούς και βιώσιμης μετάβασης σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Μακροχρόνια Στρατηγική έχει ως σημείο αναφοράς το έτος 2030 και προϋποθέτει την επίτευξη των σχετικών στόχων του ΕΣΕΚ.

Οι ΑΟ 2.1, 2.2, 2.3 έχουν εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των αρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας/Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών/Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος/Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ (Ενέργειας) και με τις από 13/10/2021 και 12/11/2021 σύμφωνες γνώμες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με την επιτυχημένη εκπλήρωση των εν λόγω ΑΟ αίρονται όλες οι δυσκολίες στις δυνατότητες υποβολής αιτημάτων πληρωμής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τους ειδικούς στόχους (i) προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την (ii) προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν, που αποτελούν ειδικούς στόχους του Στόχου Πολιτικής 2.

Τα κριτήρια των εν λόγω ΑΟ εκπληρώνονται ως κάτωθι.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 2.1 «Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων»

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (4), η οποία:</p> <p>α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·</p> <p>β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·</p> <p>γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.</p>	<p>– Η Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).</p> <p>– Το National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως.</p> <p>Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ.</p> <p>Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf. – Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf 	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.</p>

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 2.2 «Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας»

Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	<ul style="list-style-type: none"> – National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) – Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final 	<p>Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και	<ul style="list-style-type: none"> – National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) 	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.</p>		<p>επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).</p>

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 2.3 «Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση»

Εφαρμόζονται μέτρα που εξασφαλίζουν:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Συμμόρφωση με τον δεσμευτικό εθνικό στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2020 και με το συγκεκριμένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ως γραμμή βάσης έως το 2030 ή λαμβάνοντας επιπρόσθετα μέτρα σε περίπτωση που δεν διατηρηθεί η γραμμή βάσης εντός οποιασδήποτε μονοετούς περιόδου σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ν.4414/2016 “Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης...” – Ν. 4513/2018 (ΦΕΚ Α’ 9) εισήχθη πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων. – Με το άρθρο 14Α του ν.3468/2006 (ΦΕΚ Α’ 129), όπως ισχύει, προβλέπεται η δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. 	<p>Με το νόμο 4414/2016, καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργικής ενίσχυσης των ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εξειδικεύτηκε με σχετικές αποφάσεις.</p> <p>Επίσης στο θεσμικό πλαίσιο προβλέπονται πρόσθετα μέτρα και πολιτικές για την προώθηση της διείσδυσης των ΑΠΕ, που αφορούν στη δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, και τον καθορισμό του πλαισίου ένταξης σταθμών ΑΠΕ σε καθεστώς ριζικής ανανέωσης (repowering)</p> <p>Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Eurostat το τελευταίο έτος για το οποίο έχουν δημοσιευτεί στοιχεία είναι το έτος 2019 και η συνεισφορά της ενέργειας που παράγεται από Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται για το έτος 2019 σε ποσοστό 19,68%. Προβλέπεται για το 2020 η επίτευξη του στόχου του 20%.</p>
<p>2. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, αύξηση του μεριδίου των</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ΚΥΑ ΔΕΠΕΑ/178581 (ΦΕΚ Β’ 2367) Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp- 	<p>Στον ΚΕΝΑΚ υπάρχει ελάχιστη απαίτηση για 60% ΑΠΕ σε Ζεστό Νερό Χρήσης (ΖΝΧ). Στην Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος αναλύονται μέτρα και τεχνολογίες για την επίτευξη του στόχου διείσδυσης των ΑΠΕ για</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.</p>	<p>content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf).</p> <p>– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΔΕΠΕΑ/20334/148, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/ΥΑ-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).</p>	<p>ψύξη/θέρμανση στα κτίρια.</p> <p>Όπως προκύπτει από τα στατιστικά της Eurostat εκπληρώνεται ο επιμέρους στόχος για την ψύξη/θέρμανση στα κτίρια.</p>

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα πραγματοποιήθηκαν για την εκπλήρωση των απαιτήσεων των ΑΟ 2.1, 2.2 και 2.3 τα εξής:

1. Το ενοποιημένο ΕΣΕΚ υποβλήθηκε μαζί με τις πληροφορίες του παραρτήματος 1 τον Ιανουάριο 2020 στην ΕΕ.
2. Η έκθεση μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η οποία ολοκληρώθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2020. Ακολούθησε η επεξεργασία των σχολίων της διαβούλευσης και η τελική έκθεση υποβλήθηκε προς έγκριση και δημοσιεύτηκε με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/01.03.2021 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 974), καθώς και κοινοποιήθηκε, αμελλητί, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
4. Υπεβλήθη έγγραφο αυτοαξιολόγησης για τον ΑΟ 2.2 στις 16/04/2021 στην Ευρ. Επιτροπή (DG REGIO).
5. Υπεβλήθη έγγραφο αυτοαξιολόγησης για τον ΑΟ 2.1 στις 26/04/2021 στην Ευρ. Επιτροπή (DG REGIO). Στις 22/06/2021 ελήφθησαν παρατηρήσεις για το 1ο κριτήριο και συγκεκριμένα τα υποκριτήρια b και c. Ομοίως στις 13/10/2021.
6. Η 2η έκδοση του εγγράφου αυτοαξιολόγησης του ΑΟ 2.1 με ενσωμάτωση των απαντήσεων στις παρατηρήσεις της Επιτροπής απεστάλη στις 05/11/2021.
7. Στις 13/10/2021 μας διαβιβάστηκε η αρχική σύμφωνη γνώμη επί της εκπλήρωσης των ΑΟ 2.2 και 2.3.
8. Στις 12/11/2021 μας διαβιβάστηκε η σύμφωνη γνώμη από DG Regio επί της εκπλήρωσης του ΑΟ 2.1.

Σε συνεργασία της ΕΥΣΣΑ με τις αρμόδιες υπηρεσίες θα υπάρξει monitoring της προβλεπόμενης, από τους κανονισμούς, αναθεώρησης του ΕΣΕΚ για το 2023.

2.4 Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών (Εκπληρώνεται)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (iv)** «προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα» του Στόχου Πολιτικής 2.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Τομέα Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας με την από 06/05/2022 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η θετική αυτοαξιολόγηση της χώρας μας εστάλη στις 16/12/2021 και ακολούθησε εκτενής αλληλογραφία με την DG Regio και συναντήσεις που σχετίζονται τόσο με τον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό στο πεδίο εφαρμογής του ΑΟ όσο και με το περιεχόμενο και τον συντονισμό των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ όπως εγκρίθηκαν.

Ο ΑΟ εκπληρώθηκε ως ακολούθως:

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 2.4 «Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών»

Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψιν τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (6), η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» - Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 - Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) 	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/ επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (<i>δυνητικούς</i>), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (<i>αναδυόμενος</i>), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP).</p> <p>Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσινα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΠΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων (7), την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» - Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) - Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr) 	<p>Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040.</p> <p>Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.</p> <p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΠΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομένων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/ DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 - Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) - Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται 	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Ειδικότερα βλ. στο κεφ. 4 για το ειδικό Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για την αντιμετώπιση και την πρόληψη των επιπτώσεων που σχετίζονται με καταστροφές στις υποδομές και αποτελεί μέρος του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-25, τα συγχρ/να έργα της ΠΠ 2014-20, τα Περιφερειακά και Τομεακά Προγράμματα της ΠΠ 2021-27 συμπ. του Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας, του Προγράμματος για το Περιβάλλον, την Ενέργεια και την Κλιματική Αλλαγή, του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης , δράσεων στο ΕΚΤ+ και στο ΕΤΘΑΥ, η Κοινή Γεωργική Πολιτική με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Ελλάδα 2.0 του ΤΑΑ, το REACT-EU, τα Horizon Europe και LIFE, ο μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας και το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ, το μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης, η ΕΤΕπ, ΣΔΙΤ, κ.α.</p>

Ειδικότερα, για το 3^ο κριτήριο του ΑΟ, καθώς υπήρχε η ανάγκη περαιτέρω τεκμηρίωσης σχετικά **με την βιωσιμότητα των επενδύσεων και** προκειμένου να τεκμηριωθεί η εκπλήρωση του, έγινε παραπομπή στον [Ν. 4412/2016 Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών](#), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, στο άρθρο 215 όπου ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί όταν κρίνει σκόπιμο για σύμβαση συγκεκριμένης προμήθειας να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης και εγγυημένη λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Ο χρόνος και το περιεχόμενο της εγγυημένης λειτουργίας περιγράφεται στα έγγραφα της σύμβασης. Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Επίσης, οφείλει κατά το χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά τεύχη της σύμβασης.

Συνεπώς, η βιωσιμότητα βασικών επενδύσεων δύναται να καλυφθεί για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα, εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα στον ν. 4412/2016. Επιπλέον αυτού, όπως έχει προαναφερθεί, το κράτος, αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας αυτών των επενδύσεων, παρέχει κονδύλια λειτουργίας και συντήρησης που περιλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς των αρμόδιων αρχών, καθώς και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Επιπλέον, στον [Ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027](#), στο άρθρο 8, παρ. 1, περ. ιδ περιλαμβάνεται η απαίτηση, σύμφωνα με την οποία, η Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει, κατά την επιλογή των πράξεων, να επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα. Η απαίτηση αυτή προβλέπεται επιπλέον στο άρθρο 36, παρ. 3, περ. θ.

Επίσης, στον Ν. 4914/2022, στο άρθρο 36, παρ. 3, περ. β ορίζεται ότι, κατά την επιλογή των πράξεων, διασφαλίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και τα έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου.

Κατόπιν των ανωτέρω, η πλήρωση των προαναφερόμενων απαιτήσεων διασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση, κατά την επιλογή των πράξεων και πριν την έγκριση χρηματοδότησης, από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή.

Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής των Τομεακών Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και των Διαχειριστικών Αρχών των Περιφερειακών Προγραμμάτων που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας στο πλαίσιο του ειδικού στόχου 2.ιv, προέβη στη συμπλήρωση συγκεκριμένου πίνακα, σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσε, ο οποίος θα επικαιροποιείται με στοιχεία της υλοποίησης καθόλη της προγραμματική περίοδο 2021-2027. Τα στοιχεία του πίνακα δίνουν την κάτωθι πληροφόρηση **ανά Πρόγραμμα** που στην παρούσα φάση ταυτίζεται με την πρώτη εγκεκριμένη έκδοσή τους.

- **Περιγραφή των επενδύσεων/μέτρων** πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστροφών για την αντιμετώπιση των βασικών κινδύνων που αναφέρονται στα Προγράμματα 2021-2027 **(κριτήριο 2)**
- **Δημόσιες αρχές/ Οντότητες** (εθνικές/περιφερειακές/τοπικές) αρμόδιες για την υλοποίηση αυτών των έργων **DRM (Διαχείριση του κινδύνου καταστροφών)**
- **Χρονοδιάγραμμα** του σχεδίου εφαρμογής
- Περιγραφή των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων ΚΕΕ **(κριτήριο 3)**
- **Αρμόδιες αρχές για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης**

Διευκρινίζεται ότι το κόστος λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων αποτελεί αρμοδιότητα των Δικαιούχων, οι οποίοι θα οριστικοποιηθούν κατά την ενεργοποίηση των Προγραμμάτων. Στα επιμέρους μέτρα πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης των Περιφερειακών Προγραμμάτων που αναφέρονται, στους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης, συμπληρώθηκε κατά κύριο λόγο η επιλογή «ΤΑΚΤΙΚΟΣ Π/Υ - ΠΔΕ», καθώς οι δαπάνες αυτές καλύπτονται, κατά περίπτωση, από τον τακτικό προϋπολογισμό ή το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

2.5 Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (v)** «προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού» του Στόχου Πολιτικής 2.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει:

1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου [8] και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου [9].
2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:
 - α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων
 - β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ
 - γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 [10], όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.
3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.

4. Ένδειξη των δυνητικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του ΥΠΕΝ, συστάθηκε Ομάδα Εργασίας για τον καθορισμό των απαιτούμενων προδιαγραφών για τις απαιτήσεις αναφορικά με το πόσιμο νερό. Σε διευρυμένη σύνθεση, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΠΕΝ, ΥΠΕΣ, ΥπΥγείας, ΥπΑνΕπ-ΓΓΕΣΠΑ/ΕΑΣ, ΜΟΔ) πραγματοποιούνται συναντήσεις για την παρακολούθηση της κατάρτισης του Εθνικού Σχεδίου των απαραίτητων επενδύσεων στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων και τον συντονισμό των ενεργειών.

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα, οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του ΑΟ είναι:

1. Σύσταση πρωτοβουλίας / ομάδας εργασίας Ενιαίου Σχεδίου για νερό από Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων & ΓΓΕΣΠΑ.
2. Στις 20/02/2020 εκδόθηκε απόφαση της Επιτροπής Καθοδήγησης Λυμάτων για την επικαιροποίηση Περιφερειακών επιχειρησιακών Σχεδίων ώστε να περιλάβουν και τους οικισμούς Α,Β προτεραιότητας και να αφορούν μέχρι το 2027.
3. Στις 28/04/2020 ολοκληρώθηκε η σύνταξη των επικαιροποιημένων Περιφερειακών επιχειρησιακών Σχεδίων από την Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων (Οικισμοί Γ' Προτεραιότητας).
4. Στις 27/11/2020 ανατέθηκε η σύνταξη του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πόσιμο Νερό.
5. Στις 21/12/2020 Αναρτήθηκε η Απόφαση Έγκρισης - Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Λυμάτων.
6. Το Υπουργείο Υγείας μεριμνά για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση καθώς και για την εναρμόνιση της κοινοτικής με την εθνική νομοθεσία.
7. Ολοκληρώθηκε η εκπόνηση του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Νερό ανθρώπινης κατανάλωσης. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Νερό είναι το σύνολο των Παραδοτέων Ι και ΙΙ της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο «Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο στον τομέα του πόσιμου νερού» του υποέργου 3 της πράξης «Πληροφοριακά Συστήματα, κατάρτιση, μεταφορά τεχνογνωσίας για την αποτελεσματική υλοποίηση του ΕΣΠΑ» με κωδικό MIS 5000269, η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020».
8. Κατόπιν πραγματοποιήθηκε συνολική προσαρμογή του περιεχομένου των παραδοτέων με θεραπεία των προβλημάτων πληρότητας εντός του Νοεμβρίου 2021.
9. Οι αρμόδιες υπηρεσίες, από κοινού με την ΜΟΔ και ύστερα από οδηγίες της ΕΥΣΣΑ συνεργάστηκαν για την στοιχειοθέτηση του κοινού εγγράφου αυτοαξιολόγησης. Το τεύχος με όλο το υλικό (έγγραφο αυτοαξιολόγησης, Πίνακας 12 και 2 Επιχειρησιακά πλάνα) απεστάλη **19/04/2022** στην ΕΕ.

10. 21.06.2022: Εστάλησαν παρατηρήσεις από την Dg Regio. Κρίσιμα τα σημεία που επιμένει - κυρίως - η αρμόδια DG (ENVI) ειδικά για τον τομέα του πόσιμου νερού.
11. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με ΥΠΕΝ (και των δύο τομέων), ΜΟΔ, Υγείας και τις Επιτελικές τους και εξετάζονται οι παρατηρήσεις και οι απαντήσεις στα επιπρόσθετα στοιχεία που ζητάει η ΕΕ με έμφαση στα κριτήρια που δεν εκπληρώνονται συνολικά ή μερικά. Ο χρόνος των ανταπαντήσεων θα εξαρτηθεί από την δυσκολία και τον όγκο των στοιχείων.
12. Στις 11.07.2022 ειδικότερα για τον τομέα του Πόσιμου Νερού προτάθηκε από ΕΥΣΣΑ στην ΕΕ τα στοιχεία συμμόρφωσης με την Οδηγία 98/83/ΕΚ, όπως και τα προτεινόμενα έργα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης, να είναι ανά Δήμο, δηλαδή ουσιαστικά ανά πάροχο (ΔΕΥΑ ή Δήμο). Σε αντίθετη περίπτωση ο όγκος δουλειάς θα είναι πολύ μεγάλος. Εκτιμάται ότι οι απαντήσεις στο επίπεδο του παρόχου ή πολύ κοντά σε αυτό το επίπεδο, ικανοποιούν τις απαιτήσεις εκπλήρωσης των σχετικών κριτηρίων.

Βρίσκεται σε εξέλιξη η συνεργασία της Ομάδας έργου της ΜΟΔ με την αρμόδια Δ/ση του Υπουργείου Υγείας, για την επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων του που αφορά στη ποιότητα του πόσιμου νερού στο επίπεδο των γεωγραφικών ενοτήτων των Δήμων (ΔΕΥΑ).

Με βάση τις παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής το κριτήριο 1 του ΑΟ εκπληρώνεται για τον τομέα λυμάτων και εκπληρώνεται μερικώς για τον τομέα του πόσιμου νερού. Το κριτήριο 2 εκπληρώνεται μερικώς και για τον τομέα των λυμάτων και για τον τομέα του πόσιμου νερού. Το κριτήριο 3 εκπληρώνεται για το πόσιμο νερό αλλά δεν εκπληρώνεται για τον τομέα των λυμάτων. Τέλος, το κριτήριο 4 εκπληρώνεται και για τους δύο τομείς. Τα βασικότερα ζητήματα που, κατά την Ευρ.Επιτροπή, απαιτούν αναλυτικότερες πληροφορίες είναι τα ζητήματα ποιότητας πόσιμου νερού και συσχέτιση τους με το χωρικό επίπεδο ανάλυσης (όχι εθνικό αλλά ΔΕΥΑ), τα ζητήματα προτεραιοποίησης των νέων επενδύσεων (πόσιμο νερό) και τα ζητήματα υπολογισμού των αποσβέσεων για τα έργα ανανέωσης των υποδομών (λύματα).

2.6 Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (vi)** «προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία» του Στόχου Πολιτικής 2.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [\(11\)](#), τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν:

1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους,

λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.
 3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.
 4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.
-

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα, οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του ΑΟ είναι:

- Η ΕΔ ΕΣΠΑ/Τομέας Περιβάλλοντος ανέθεσε έργο με τίτλο «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ».
- Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της περιόδου 2020-2030 εγκρίθηκε με την ΠΥΣ 39/2020 (ΦΕΚ 185Α).
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων της περιόδου 2020-2030 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο την 30.06.2021.
- Η Οδηγία 2018/851/ΕΕ έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο.

Βρίσκονται σε εξέλιξη ή/και εκκρεμούν:

- Η έγκριση του ΕΣΔΕΑ (Επικίνδυνα απόβλητα) εκτιμάται ότι θα εγκριθεί έως τον Οκτώβριο του 2022. Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ) αναμένεται να αναθεωρηθεί έως 30.09.2021. Απαιτείται στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση.
- Η αναθεώρηση του συνόλου των ΠΕΣΔΑ αναμένεται να ολοκληρωθεί στο α' εξάμηνο του 2023. Οι σχετικές ενέργειες ανά περιφέρεια εξελίσσονται ως εξής:
 1. **Αττική** : Επί του ΠΕΣΔΑ έχει γνωμοδοτήσει θετικά ο Γ.Γ. Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΓΓΣΔΑ)/ΥΠΕΝ και έχει υλοποιηθεί η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) η οποία θα υποβληθεί στη Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ, σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/2006 (1225Β).
 2. **Κεντρική Μακεδονία**: Το ΠΕΣΔΑ υπεβλήθη στις 12/9/2022 στο ΥΠΕΝ για γνωμοδότηση του ΓΓΣΔΑ. Έχει ολοκληρωθεί η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και αναμένεται η επικαιροποίηση της μετά την σύμφωνη γνώμη του ΥΠΕΝ για το ΠΕΣΔΑ.

3. **Δυτική Μακεδονία:** Έχει υποβληθεί στις 12/9/2022 το ΠΕΣΔΑ στο ΥΠΕΝ, για γνωμοδότηση του ΓΓΣΔΑ. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση βρίσκεται υπό εκπόνηση.
4. **Αν. Μακεδονία Θράκη:** Η μελέτη του ΠΕΣΔΑ αναμένεται να υποβληθεί στο ΥΠΕΝ τέλη Οκτωβρίου του 2022. Δεν έχουν γίνει ενέργειες για την εκπόνηση ΣΜΠΕ/φακέλου προελέγχου.
5. **Πελοπόννησος:** Το ΠΕΣΔΑ έχει υποβληθεί στο ΥΠΕΝ, για γνωμοδότηση του ΓΓΣΔΑ. Έχουν διατυπωθεί σχόλια και το ΠΕΣΔΑ επικαιροποιείται. Επίσης έχει υλοποιηθεί η μελέτη για την υποβολή φακέλου προελέγχου/ΣΜΠΕ. Θα ακολουθήσει η επικαιροποίησή της.
6. **Ιόνια Νησιά:** Έχει ολοκληρωθεί η μελέτη ΠΕΣΔΑ και αναμένεται η έγκριση από το ΔΣ του ΦΟΔΣΑ. Δεν έχει ξεκινήσει η εκπόνηση της ΣΜΠΕ.
7. **Ήπειρος:** Το ΠΕΣΔΑ αναμένεται να υποβληθεί στο ΥΠΕΝ, τέλος Οκτωβρίου του 2022. Παράλληλα υλοποιείται η μελέτη για την υποβολή φακέλου προελέγχου / ΣΜΠΕ.
8. **Νότιο Αιγαίο:** Το ΠΕΣΔΑ αναμένεται να υποβληθεί στο ΥΠΕΝ, για γνωμοδότηση του ΓΓΣΔΑ. Δεν έχει ανατεθεί η εκπόνηση φακέλου προελέγχου / ΣΜΠΕ.
9. **Στερεά Ελλάδα:** Αναμένεται η ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση του ΠΕΣΔΑ και της ΣΜΠΕ.
10. **Κρήτη:** Η μελέτη του ΠΕΣΔΑ όπως και η ΣΜΠΕ είναι σε στάδιο εκπόνησης.
11. **Θεσσαλία:** Εκκρεμούν οι αναθέσεις ΠΕΣΔΑ και ΣΜΠΕ.
12. **Δυτική Ελλάδα:** Εκκρεμούν οι αναθέσεις ΠΕΣΔΑ και ΣΜΠΕ.
13. **Βόρειο Αιγαίο:** Έχει συμβασιοποιηθεί από τη ΔΙΑΝΟΧ η εκπόνηση του ΠΕΣΔΑ και έχει υποβληθεί από τον ανάδοχο η μελέτη προς έλεγχο. Εκκρεμεί η ανάθεση ΣΜΠΕ.

2.7 Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση (Εκπληρώνεται)

Τα Πλαίσια Δράσης Προτεραιότητας (ΠΔΠ ή ΡΑΦ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την παροχή ολοκληρωμένης επισκόπησης των μέτρων που απαιτούνται για την υλοποίηση του πανευρωπαϊκού δικτύου NATURA 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής, τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα και τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, στην οποία βασίζεται το δίκτυο NATURA 2000, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα ΠΔΠ σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών».

Η νομική βάση του ΠΔΠ είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τα ποσά που κρίνουν αναγκαία στο πλαίσιο της ενωσιακής συγχρηματοδότησης προκειμένου να τηρήσουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις τους σε σχέση με το NATURA 2000:

- καθορισμός των αναγκαίων μέτρων διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης,
- καθορισμός δεόντων κανονιστικών, διοικητικών ή συμβατικών μέτρων που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.

Ως εκ τούτου, τα ΠΔΠ επικεντρώνονται στον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών και προτεραιοτήτων που συνδέονται άμεσα με τα ειδικά μέτρα διατήρησης που καθορίζονται για τους τόπους NATURA 2000, με σκοπό την επίτευξη των στόχων διατήρησης σε επίπεδο τόπων για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων για τους οποίους έχουν οριστεί οι τόποι (όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 της οδηγίας για τους οικοτόπους). Δεδομένου ότι στο δίκτυο NATURA 2000 περιλαμβάνονται επίσης οι ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν χαρακτηριστεί σύμφωνα με την οδηγία 2009/147/ΕΚ της ΕΕ για τα πτηνά, εν προκειμένω λαμβάνονται, συνεπώς, εξίσου υπόψη οι χρηματοδοτικές ανάγκες και τα μέτρα προτεραιότητας που συνδέονται με είδη πτηνών σε ΖΕΠ.

Τα κράτη μέλη καλούνται να παρουσιάσουν επίσης στα οικεία ΠΔΠ πρόσθετα μέτρα, καθώς και τις σχετικές χρηματοδοτικές ανάγκες που συνδέονται με την ευρύτερη πράσινη υποδομή (ΠΥ). Τα εν λόγω μέτρα πράσινης υποδομής πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο ΠΔΠ, εάν συμβάλλουν στην οικολογική συνοχή του δικτύου NATURA 2000, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακό πλαίσιο, καθώς και στην επίτευξη του στόχου της διατήρησης ή αποκατάστασης των στοχευόμενων ειδών και οικοτόπων σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.

Στην ειδική του έκθεση αριθ. 1/2017 για το δίκτυο NATURA 2000, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα πρώτα ολοκληρωμένα ΠΔΠ (για την περίοδο ΠΔΠ 2014-2020) δεν παρουσίαζαν αξιόπιστη εικόνα των πραγματικών δαπανών του δικτύου NATURA 2000. Ως εκ τούτου, στην έκθεση επισημάνθηκε η ανάγκη να επικαιροποιηθεί το έντυπο του ΠΔΠ και να παρασχεθεί περαιτέρω καθοδήγηση για τη βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν τα κράτη μέλη στα οικεία πλαίσια δράσης προτεραιότητας. Το πρόσφατο σχέδιο δράσης για τη φύση, τον άνθρωπο και την οικονομία επικεντρώνεται ειδικά στη διαδικασία αυτή, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη παρέχουν περισσότερο αξιόπιστες και εναρμονισμένες εκτιμήσεις των χρηματοδοτικών τους αναγκών για το NATURA 2000.

Στα συμπεράσματά του σχετικά με το εν λόγω σχέδιο δράσης, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει την ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού για τις επενδύσεις στη φύση και συμφωνεί ότι είναι απαραίτητο να επικαιροποιηθούν και να βελτιωθούν τα ΠΔΠ. Η σημασία της καλύτερης πρόβλεψης των χρηματοδοτικών αναγκών για το NATURA 2000 ενόψει του επόμενου

πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ αναγνωρίζεται επίσης σε ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο ΑΟ 2.7 (μονοκριτηριακός) έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των αρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)/Γεν. Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Δ/νση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας (ΔΔΦΠΒ)) και με την από 25/05/2021 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με την επιτυχημένη εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ αίρονται όλες οι δυσκολίες στις δυνατότητες υποβολής αιτημάτων πληρωμής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (vii)** «ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και τη μείωση κάθε μορφής ρύπανσης» του Στόχου Πολιτικής 2.

Η υποχρέωση εκπλήρωσης του ΑΟ 2.7 οριστικοποιήθηκε στο τέλος της διαπραγματευτικής περιόδου των Κανονισμών και στο σχετικό παράρτημα του Κοινού Κανονισμού Διατάξεων (υπήρχε διαγεγραμμένος από το 2018 στο σχετικό παράρτημα IV).

Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν με στόχο την εκπλήρωση του ΑΟ 2.7 ήταν οι ακόλουθες:

1. Δημιουργήθηκε ομάδα εργασίας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος η οποία κατάρτισε το πλαίσιο δράσης της χώρας (ΠΔΠ / PAF) σύμφωνα με το υπόδειγμα της Ευρ.Επιτροπής, το υπέβαλλε και έγινε αποδεκτό. Στις 15/12/ 2020 υποβλήθηκε στην ΕΕ το τελικό PAF.
2. Υπεβλήθη έγγραφο θετικής αυτοαξιολόγησης στις 26/04/2021 στην Ευρ. Επιτροπή και στις 25/05/2021 η DG REGIO μας ενημέρωσε πως η ΓΔ Περιβάλλοντος θεωρεί ότι ο αναγκαίος όρος θεωρείται εκπληρωμένος.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 2.7 «Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση»

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές NATURA 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου (12):</p> <p>Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.</p>	<p>ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)</p>	<p>Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΔΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου NATURA 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.</p> <p>Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών».</p> <p>Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.</p>

❖ Στόχος Πολιτικής 3 (ΕΤΠΑ & ΤΣ)

3.1 Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο (ΕΤΠΑ & ΤΣ)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τους **ειδικούς στόχους (i) και (ii)** του Στόχου Πολιτικής 3, (i) «ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ» και (ii) «ανάπτυξη και την ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στη ΔΕΔ-Μ και στη διασυνοριακή κινητικότητα».

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:

1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.
2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.
3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.
4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.
5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής (13).
6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.
7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.
8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.

9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.

Μέχρι τώρα έχουν ολοκληρωθεί :

- Η μελέτη επικαιροποίησης του ΕΣΣΜ.
- Αρχικά υπεβλήθη έγγραφο θετικής αυτοαξιολόγησης για 7 από τα 9 κριτήρια (1,2,3,4,5,7 και 9) στις 25/06/2021 στην Ευρ. Επιτροπή (DG REGIO).
- Υπεβλήθη συνολικό έγγραφο αυτοαξιολόγησης και για τα 9 κριτήρια στις 21/10/2021.
- Στις 18/01/2022 η Ευρ. Επιτροπή απάντησε, με τις παρατηρήσεις επί τον προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021 – 2027, και για τον ΑΟ.
- Στις 09/03/2022 απεστάλησαν εκ νέου απαντήσεις σε παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής.
- Στις 17/05/2022 η Ευρ. Επιτροπή απάντησε ως εξής:
 - ο Όσον αφορά τα κριτήρια 1,3,4 και 6 ναι μεν πληρούνται αλλά θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται επίσης στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα για τις μεταφορές.
 - ο Όσον αφορά τα κριτήρια 2 & 7, υπάρχει μια εκτίμηση του αριθμού των σημείων επαναφόρτισης, των σημείων ανεφοδιασμού με LNG και των εγκαταστάσεων ηλεκτροδότησης από την ξηρά στους λιμένες με βάση το ελληνικό NPF. Απαιτούνται περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πόσες εγκαταστάσεις επαναφόρτισης/ανεφοδιασμού και χερσαίες εγκαταστάσεις θα χρηματοδοτηθούν από τα διαρθρωτικά ταμεία και πόσες από το ΤΑΑ. Επίσης, ποιό το ύψος της συνολικής χρηματοδότησης σε κάθε σχέδιο για τις εν λόγω υποδομές καθώς και τη γεωγραφική τους θέση/μέρος όπου θα εγκατασταθούν/κατασκευαστούν οι σχετικές υποδομές.
 - ο Για το κριτήριο 5 απαιτούνται ενέργειες διευθέτησης για 4 θέσεις σε ERTMS.
 - ο Για το κριτήριο 8, σε εξέλιξη η β φάση διαβούλευσης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας. Αναμένεται η ολοκλήρωση της διαδικασίας ώστε να ικανοποιηθεί και ο Αναγκαίος Όρος.
- Από την πλευρά των αρμόδιων φορέων έχουν ολοκληρωθεί όλες οι ενσωματώσεις των απαιτήσεων των κριτηρίων 1,3,4,6 του ΑΟ στο Πρόγραμμα για τις Μεταφορές. Επίσης έχουν καλυφθεί με απαντήσεις όλα τα ερωτηματικά που υπάρχουν για τα κριτήρια 2,7 και 5. Το μόνο σημείο που υπολείπεται και πρέπει να ληφθεί υπόψη για την εκπλήρωση του ΑΟ είναι το Εθνικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια (κριτήριο 8) το οποίο έχει ολοκληρωθεί, ως παραδοτέο του αναδόχου.

❖ Στόχος Πολιτικής 4 (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+)

4.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (i)** «ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της χωρίς αποκλεισμούς ένταξης στην αγορά εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας» του **ΕΤΠΑ** και υπό **τους ειδικούς στόχους (α)** «βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας» και **(β)** «εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την εκτίμηση και την πρόβλεψη των αναγκών όσον αφορά τις δεξιότητες και για την εξασφάλιση έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξης της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης, των μεταβάσεων και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας» του **ΕΚΤ+** στον Στόχο Πολιτικής 4.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει:

1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους
2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας
3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη
4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας
5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.

Μετά από την ολοκλήρωση των βασικών μεταρρυθμίσεων από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που σχετίζονται με τον ΑΟ 4.1, εστάλη για πρώτη φορά σχέδιο θετικής αυτοαξιολόγησης στην Ευρ. Επιτροπή για τα 4 πρώτα κριτήρια στις 05/08/2022 που κατόπιν άτυπης επικοινωνίας (09/09/2022) θεωρήθηκε ικανοποιητικό ως προς την εκπλήρωση των απαιτήσεων.

Εκκρεμεί ωστόσο η επικαιροποίηση της νέας **Στρατηγικής για τους Neets** (5ο κριτήριο) σχέδιο της οποίας παραδόθηκε στο ΥπεΚΥ στα τέλη Σεπτεμβρίου από Ανάδοχο εταιρεία και εστάλη προς διαβούλευση στην Ευρ.Επιτροπή (05.10.2022). Η ολοκλήρωση της αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εκπλήρωση του ΑΟ. Εκτιμάται ωστόσο πως μέσα από την συνεργασία με τα στελέχη της γεωγραφικής μονάδας στην Dg Empl θα ολοκληρωθούν το ταχύτερο όλες οι απαιτούμενες προσαρμογές και ενέργειες ώστε ο ΑΟ να θεωρείται εκπληρωμένος στην εκκίνηση της ενεργοποίησης των Προγραμμάτων 2021-2027 (*ανάλογη συνεργασία πραγματοποιήθηκε και κατά τη διαβούλευση της νέας Στρατηγικής ΕΠΑ το καλοκαίρι του 2022*).

Πολύ συνοπτικά, έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο εκπλήρωσης των απαιτήσεων του ΑΟ:

Σχετικά με το *πρώτο κριτήριο*, με τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΑ, έχει ολοκληρωθεί και εφαρμόζεται στα ΚΠΑ2 η νέα [μεθοδολογία ανάλυσης προφίλ](#) σε όλους τους νέους εγγεγραμμένους ανέργους καθώς και στις περιπτώσεις των ήδη εγγεγραμμένων ανέργων, για τους οποίους απαιτείται είτε η δημιουργία, είτε η επικαιροποίηση του **Ατομικού Σχεδίου Δράσης** (ΑΣΔ στο εξής) τους. Η [καθολική εφαρμογή](#) της νέας μεθοδολογίας κατηγοριοποίησης ανέργων με βάση χαρακτηριστικά (Profiling), τέθηκε σε εφαρμογή στις 19.11.2018.

Με την καθολική εφαρμογή διαδικασίας profiling και ΑΣΔ, που ψηφιοποιούνται, παρέχονται διαρκώς από τους εργασιακούς συμβούλους στον άνεργο υπηρεσίες ένταξης κι επανένταξης στην αγορά εργασίας και προτάσεις απασχόλησης ([N. 4837/2021 \(178/A\), μέρος ΣΤ](#)). Αξιοποιούν επίσης τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στην Αγορά Εργασίας (**ΜΔΑΑΕ** στο εξής) που έχει συμπεριληφθεί στο νέο πλαίσιο της Ε.Ε.Κ. με τη χρήση του στο σχεδιασμό νέων ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης ή/και την τροποποίηση/κατάργηση υφισταμένων, ενώ προβλέπεται να αξιοποιείται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Η σύζευξη των αναγκών της αγοράς εργασίας με την προσφορά (*2ο κριτήριο*) πραγματοποιείται πλέον μέσα από μια σειρά ενεργειών που αποτυπώνονται και στην νέα [Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης](#):

- Ο ΜΔΑΑΕ συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και οπτικοποιεί στατιστικά δεδομένα και αναλύσεις για την εξέλιξη των επαγγελμάτων και των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας καθώς και για την προσφορά και ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αντλώντας πληροφορίες απ' όλα τα εθνικά σχετικά συστήματα σχετικά με την αγορά εργασίας. Με τον [N. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022](#), και την τροποποίηση υπό τον [N. 4940/2022 άρθρ. 57](#), παρ.2, ο ΜΔΑΑΕ μεταφέρεται στο ΥπεΚΥ και αναβαθμίζεται
- Η νέα [Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων](#), που υιοθετήθηκε από την Δ.ΥΠ.Α το 2022, στοχεύει στη διαμόρφωση συνεκτικού πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη των αναγκών αυτών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον και την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων ΣΕΚ, προκειμένου το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει δεξιότητες με άμεση και επιτυχή διασύνδεσή με την αγορά εργασίας.

- Η ΔΥΠΑ με διαδικασίες ανίχνευσης ειδικοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων, με έμφαση στη ανάληψη *evidence-based* δράσεων που εφαρμόστηκαν στην περίπτωση της Ελευσίνας, δίνει την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να προγραμματίζουν τις προσλήψεις που πραγματικά χρειάζονται και να επωφελούνται των κινήτρων που παρέχουν τα προγράμματα απασχόλησης.
- Εφαρμόζονται σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρ/μενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής (ΣΕΚ) και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΕ) με [νέο πλαίσιο ποιοτικών προδιαγραφών](#) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση στο ΕΚΤ+.
- Εφαρμόζεται από το ΥΠΑΙΘ το νέο θεσμικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ & ΔΒΜ σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία και κατόπιν διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους (ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. [4763 ΦΕΚ Α 254/21.12.2020](#), «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης...», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει [ΥΑ Κ3/37244](#)).

Αναφορικά με το *τρίτο κριτήριο* και τη συνεργασία με τα εμπλεκόμενα μέρη, βάσει του [Ν. 4921/2022](#) και της νέας εθνικής στρατηγικής ΕΠΑ προβλέπεται η συστηματικότερη εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και η ενδυνάμωση της επάρκειάς τους.

Ενισχύεται η συνεργασία ΔΥΠΑ με κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους της αγοράς μέσω του [Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού](#) με συμμετοχή και δικαίωμα ψήφου. Σε τακτικές συνεδριάσεις δύναται να συμμετέχουν και άλλοι φορείς με αρμοδιότητες αντίστοιχες των θεμάτων που συζητούνται κάθε φορά χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Επίσης, με [απόφαση του Υπουργού ΕΚΥ](#) προσδιορίζεται η μεθοδολογία βάση της οποίας γίνεται η συνεργασία της Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων με σκοπό συλλογή στοιχείων και ανταλλαγή απόψεων. Η διάγνωση των αναγκών για δεξιότητες στην αγορά εργασίας γίνεται σε εθνικό, τομεακό και τοπικό επίπεδο με τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Επιπλέον, όλοι οι συναρμόδιοι φορείς μεταξύ των οποίων είναι και το ΥΠΕΚΥ συμμετέχουν στο [ανώτατο όργανο Διακυβέρνησης ΕΕΚ & ΔΒΜ](#) που είναι το [ΚΣΕΕΚ](#) του ΥΠΑΙΘ.

Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική των ΕΠΑ το πλαίσιο διακυβέρνησης (*κριτήριο 4*) βασίζεται στην ενδυνάμωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών, εισάγει συνολική προσέγγιση σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης τους βάσει δεδομένων, ενισχύοντας και εμπλουτίζοντας τους υφιστάμενους μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς εργασίας και εισάγοντας νέα μεθοδολογικά εργαλεία.

Τους δύο κύριους πυλώνες Διακυβέρνησης των ΕΠΑ αποτελούν η ΓΓ Ενίσχυσης της Απασχόλησης του ΥΠΕΚΥ και η Επιτροπή Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής που αποτελείται από τους αρμόδιους Γενικούς / Ειδικούς Γραμματείς, εκπροσώπους της ΔΥΠΑ, των υπόλοιπων εμπλεκόμενων Υπουργείων, δημόσιων αρχών ή φορέων που διαχειρίζονται συναφείς πόρους, των κοινωνικών εταίρων και της Αυτοδιοίκησης κ.α.

Η Επιτροπή Παρακολούθηση της Εθνικής Στρατηγικής στηρίζει την υλοποίηση της, την παρακολούθηση της προόδου και του βαθμού επίτευξης των στόχων καθώς και τον συντονισμό μεταξύ των διαφορετικών εμπλεκόμενων με στόχο την επίτευξη συνεργειών. Η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ επικαιροποιείται κάθε δύο χρόνια.

Συμπληρωματικά η ΔΥΠΑ διαθέτει σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων που υλοποιεί βάση συστάσεων της World Bank, που διαλειτουργεί με λοιπά συστήματα προκειμένου να ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο δείκτες επίδοσης των προγραμμάτων σε όρους στόχευσης πολιτικών, απασχολησιμότητας ωφελουμένων και ανθεκτικότητάς τους στην αγορά εργασίας.

Όπως αναφέρθηκε εισαγωγικά, η βασική εκκρεμότητα για την εκπλήρωση του ΑΟ σχετίζεται με την επικαιροποίηση του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για τη Νεολαία» (τελευταία επικαιροποίηση 2018)** που θα συμπεριλαμβάνει νέες συστάσεις και οδηγίες της ΕΕ από τη «**ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 30ής Οκτωβρίου 2020 για μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία**» η οποία καταργεί την προηγούμενη σύσταση του Συμβουλίου (22/04/2013). Η εν λόγω επικαιροποίηση βρίσκεται σε φάση εκπόνησης με ορίζοντα ολοκλήρωσης το φθινόπωρο 2022.

Παρόλο που ο 2^{ος} Στρατηγικός Άξονας της νέας Εθνικής Στρατηγικής ΕΠΑ περιλαμβάνει σειρά δράσεων για την «Ενισχυμένη Εγγύηση για τη Νεολαία» σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ 30.10.2020, ωστόσο από την διαπραγματεύση με την Ευρ. Επιτροπή (Dg Empl) φάνηκε πως δεν ικανοποιεί την απαίτηση του 5^{ου} κριτηρίου του ΑΟ.

Ο 1^{ος} στόχος του συγκεκριμένου άξονα είναι να αντιμετωπίσει το διαχρονικό πρόβλημα του υψηλού ποσοστού ανεργίας στις ηλικιακές ομάδες 18-24 ετών και 25-29 ετών που χαρακτηρίζει την αγορά εργασίας την τελευταία δεκαετία και συνδέεται με τα μέτρα του 2ου στόχου για α] την ενεργοποίηση των NEETs και β] την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Η υλοποίηση των μέτρων και παρεμβάσεων για την ένταξη των NEETs στην απασχόληση θα βασίζεται στην αλληλουχία των σταδίων Χαρτογράφηση - Προβολή/δημοσιότητα - Προπαρασκευή/κατάρτιση - Προσφορά σύμφωνα με την άνω σύσταση τα οποία προβλέπεται να αναπτυχθούν.

4.2 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+) (Εκπληρώνεται)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό **τους ειδικούς στόχους (i)** «ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της χωρίς αποκλεισμούς ένταξης στην αγορά εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας» του **ΕΤΠΑ** και **(γ)** «προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, των ισότιμων συνθηκών εργασίας και της καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων» του **ΕΚΤ+** στον Στόχο Πολιτικής 4.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των:

- γραφείο Υφυπουργού Δημογραφικής Πολιτικής και Οικογένειας , Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- γραφείο Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓ ΔΟικΠΙΦ)
- Τμήμα Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Ανάπτυξης πολιτικών Ισότητας της Δ/σης Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

καθώς και τη συνεργασία (λόγω προηγούμενης αρμοδιότητας και με νομοθετική ρύθμιση) με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η θετική αυτοαξιολόγηση της χώρας μας εστάλη στις 27/07/2021 και ακολούθησε αλληλογραφία με την DG Empl, αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων με αποτέλεσμα την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 17/01/2022.

Ο ΑΟ εκπληρώθηκε με την αιτιολόγηση του πίνακα που ακολουθεί στην επόμενη σελίδα.

Τα κρίσιμα σημεία που έπρεπε να ληφθούν υπόψη για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του Αναγκαίου Όρου είναι:

- Το **Εθνικό πλαίσιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ)** πρέπει να καλύπτει το σύνολο των πολιτικών στη χώρα, γεγονός που ξεπερνά το εύρος αρμοδιοτήτων της ΓΓ ΔΟικΠΙΦ.
- Τα αποτελέσματα πρέπει να είναι και ποσοτικά, δεδομένου ότι υπάρχει πληθώρα δεδομένων που παράγονται στη χώρα και είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των δράσεων στη διαμόρφωση της πολιτικής.
- Σε ότι αφορά την εμπλοκή των stakeholders, είναι κρίσιμο να εμπλέκονται ενεργά στη διαδικασία σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και αναθεώρησης.

Το νέο ΕΣΔΙΦ συνοδεύεται από επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο εξειδικεύει κάθε δράση και την αναλύει όσον αφορά το περιεχόμενο, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, την πηγή χρηματοδότησης και τον προϋπολογισμό. Επίσης, αναφέρεται η συσχέτιση με τους δείκτες που τηρεί το Παρατηρητήριο Ισότητας και αναφέρει τυχόν αλληλεπίδραση με άλλα έργα του ΕΣΔΙΦ. Η αποτύπωση αυτή υπάρχει κυρίως για τα έργα που έχουν ορίζοντα υλοποίησης το 2023, καθώς αυτή τη στιγμή είναι τα πιο ώριμα. Αναμένεται όμως τα στοιχεία που λείπουν να συμπεριληφθούν στην προβλεπόμενη αναθεώρησή του.

Όπως ήδη αναφέρεται στο ΕΣΔΙΦ και στην αιτιολόγηση εκπλήρωσης του *Κριτηρίου 1*, προβλέπεται η αναβάθμιση του Παρατηρητηρίου Ισότητας τόσο σε επίπεδο εξοπλισμού και λειτουργικότητας όσο και σε επίπεδο καταγραφής και παρακολούθησης δεικτών που απορρέουν από τις προβλέψεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Επίσης, σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδικασίες προκειμένου το Παρατηρητήριο να γίνει επίσημο σημείο παροχής στατιστικών στοιχείων, κυρίως όσον αφορά τα στοιχεία που συλλέγει πρωτογενώς από το Δίκτυο Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ. Έχει προβλεφθεί για το σκοπό αυτό η συνέχιση της συγχρηματοδότησής του στην ΠΠ 2021-2027.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 4.2 «Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων»

Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων, το οποίο περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Τεκμηριωμένο προσδιορισμό των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ – https://ypergasias.gov.gr/isotita-ton-fylon/ – N. 4531/2018 – N. 4604/2019 και στη σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής – Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 στο opengov.gr όπου βλ. ειδικότερα στο <i>Κεφάλαιο 1: Πλαίσιο πολιτικής Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025</i> 	<p>Το Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων λειτουργεί στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας & Ψηφιακής Υποστήριξης στη ΓΓ Δημογραφικής & Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) στο Υπ. Εργασίας & Κοιν. Υποθέσεων (ΥΠΕΚΥΠ) και αποτελεί τον εθνικό μηχανισμό συλλογής και διάχυσης δεικτών φύλου με σκοπό να παρακολουθεί διαχρονικά τις τάσεις, εξελίξεις καθώς και τα κρίσιμα μεγέθη για την ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Βασίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ, την EUROSTAT και πλήθος άλλων εθνικών και διεθνών πηγών, θα συνεχίσει να λειτουργεί και θα ενισχυθεί ο ρόλος του.</p> <p>Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 (ΕΣΔΙΦ), παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων με βάση το φύλο, πρέπει να υπάρξει ενίσχυση και ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και για το λόγο αυτό, υπογραμμίζεται η σημασία της αναβάθμισης του Παρατηρητηρίου in-house και της εμπλοκής όλων των ενδιαφερομένων, των κυβερνητικών φορέων και αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, της κοινωνίας των πολιτών και των επίσημων υπηρεσιών συλλογής δεδομένων.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές, τις συντάξεις, και την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με στόχους και με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 στο κεφ. 3 του ΕΣΔΙΦ αναλυτικά - N. 4808 /2021 - #GIL4W 	<p>ΕΣΔΙΦ κεφ. 3 αναλυτικά.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 οργανώνεται γύρω από 4 Άξονες, ο καθένας εκ των οποίων επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη θεματική διάσταση των πολιτικών ισότητας των φύλων. Η εξειδίκευση των αξόνων σε στόχους βασίστηκε στο πλαίσιο στρατηγικής που προσδιορίζεται από την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2018-2023, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025, το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία και τις απαιτήσεις για την Ισότητα των Φύλων στο πλαίσιο της νέας ΠΠ 2021-2027.</p> <p>Ο Ν. 4808 / 2021 θεσπίστηκε για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και την προστασία από τη βία και την παρενόχληση στην εργασία και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019 / 1158. Με τον ίδιο νόμο κυρώνεται η Σύμβαση 190 του ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και ολοκληρώνεται το ισχύον νομικό πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και την ίση μεταχείριση στην εργασία και στην απασχόληση.</p> <p>Στα εμβληματικά έργα του ΕΣΔΙΦ συμπεριλαμβάνονται οι Νταντάδες της Γειτονιάς και το ελληνικό Κέντρο Καινοτομίας για Γυναίκες.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>3. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής και των μεθόδων συλλογής δεδομένων που βασίζονται σε δεδομένα με ανάλυση ανά φύλο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ – N. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής – Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) – http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στο κεφ 4. <i>Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ</i> όπου περιγράφει τα επίπεδα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης του για την περίοδο εφαρμογής. 	<p><i>ΕΣΔΙΦ κεφ. 4.</i></p> <p>Το ΕΣΔΙΦ είναι ένα δυναμικό στρατηγικό κείμενο το οποίο θα επανεξετάζεται ετησίως, με εξαίρεση το πρώτο έτος εφαρμογής, δηλαδή το 2021. Η ανάγκη για αναθεώρηση και προτεινόμενες διορθώσεις θα εξετάζονται κατά κύριο λόγο από το Εθνικό Συμβούλιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΙΦ) σε μια διευρυμένη συνεδρίαση, ακολουθούμενη από θεματική διαβούλευση.</p> <p>Πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας μιας πολυεπίπεδης διαδικασίας παρακολούθησης, η οποία παρέχει πληροφορίες ανατροφοδότησης για όλα τα έργα που υλοποιούνται μέσω όλων των διαύλων πολιτικής, όπως περιγράφεται στο άρθρο 10 του ν. 4604/2019 και την πρώτη εγκύκλιο εφαρμογής του. Όλες οι πληροφορίες που θα επιλεγούν θα αναλυθούν και θα μετατραπούν σε στατιστικά δεδομένα προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος της εφαρμογής και να αναβαθμιστούν τα δεδομένα που αφορούν το φύλο που διατηρούνται στο Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων.</p> <p>Οι δείκτες που θα απολογίζονται με ποσοτικούς όρους το ΕΣΔΙΦ είναι διαθέσιμοι και συνάδουν με την ευρωπαϊκή στοχοθεσία και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Παράλληλα η υλοποίηση θα απολογίζεται και με ποιοτικά κριτήρια όπως παραγωγή νομοθεσίας κ.λπ.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων φορέων ισότητας, κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ – N. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής – Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) – http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στα κεφ. 2, 4 και 5 	<p>Το ΕΣΙΦ είναι ο υπεύθυνος φορέας για τη διαβούλευση και παρακολούθηση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων και ενεργεί ως συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο στη ΓΓΟΔΠΦ. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των κυβερνητικών οργανισμών, άτομα αναγνωρισμένου κύρους και εκπροσώπους ΜΚΟ. Εκτός από τη μόνιμη του σύνθεση, μπορεί επίσης να λειτουργεί με έκτακτες συνεδριάσεις και ημερήσια διάταξη.</p> <p>Επιπρόσθετα, η ΓΓΟΔΠΦ βρίσκεται σε συνεχή ανεπίσημο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να προωθήσει τη διάσταση του φύλου, να ευαισθητοποιήσει και να εντείνει τη συνεργασία μεταξύ όλων των μερών.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 αναρτήθηκε στο opengov.gr όπου όλοι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να σχολιάσουν το περιεχόμενο του, να προτείνουν πιθανές βελτιώσεις και προσθήκες. Βλ. για τη διαδικασία διαμόρφωσης του ΕΣΙΦ στα κεφάλαια 2.1 Διαβούλευση στο ΕΣΙΦ και 2.2 Συμμετοχή των κυβερνητικών φορέων στην διαμόρφωση των τομεακών πολιτικών για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου, καθώς και στο κεφ. 5, ενώ στο κεφ. 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ περιγράφεται το σχήμα που εφαρμόζεται σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p>

Συμπληρωματικά στην αιτιολόγηση του *Κριτηρίου 3*, οι ελληνικές αρχές ενημέρωσαν πως μετά την επίσημη παρουσίαση του ΕΣΔΙΦ (10/12/2021) απεστάλη σε όλα τα Υπουργεία σχετική εγκύκλιος βάσει της οποίας προκύπτουν οι υποχρεώσεις τους για την αποστολή στοιχείων υλοποίησης των έργων αρμοδιότητάς τους που έχουν συμπεριληφθεί στο ΕΣΔΙΦ με σχετικό χρονοπρογραμματισμό καθώς και τυχόν υποχρεώσεις αποστολής στατιστικών στοιχείων. Τα ποσοτικά στοιχεία θα τηρούνται και θα αναλύονται στο Παρατηρητήριο Ισότητας, ενώ τα δεδομένα προόδου υλοποίησης θα αποτυπώνονται σε ειδικό ηλεκτρονικό σύστημα, πλατφόρμα, το οποίο βρίσκεται υπό κατασκευή σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προκειμένου να υπάρχει ολοκληρωμένη γνώση και γρήγορη πρόσβαση σε πληροφορίες και στοιχεία προόδου της υλοποίησης του ΕΣΔΙΦ. Το σύστημα παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ, που θα πρέπει να σημειωθεί ότι σχεδιάζεται και θα εφαρμοστεί για πρώτη φορά, θα δίνει τη δυνατότητα καλύτερης ανάλυσης πολιτικής και σχεδιασμού των επόμενων βημάτων σε επίπεδο έργων και πολιτικής κατεύθυνσης και θα διευκολύνει ιδιαίτερα την προβλεπόμενη διαδικασία αναθεώρησης.

4.3 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (ii)** «βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης» του **ΕΤΠΑ** και υπό τους **ειδικούς στόχους (ε)** «βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διττών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας», **(στ)** «προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περαιτέρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες» και **(ζ)** «προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες στην αγορά εργασίας, διευκόλυνση της αλλαγής σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας» του **ΕΚΤ+** του Στόχου Πολιτικής 4.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει:

1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.
 2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.
 3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.
 5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.
 6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.
 7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.
 8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.
-

Πρόκειται για έναν ιδιαίτερα απαιτητικό ΑΟ, τόσο λόγω του πλήθους των επιμέρους κριτηρίων (και δη των απαιτήσεων), όσο και του αριθμού των εμπλεκόμενων μερών και την απαραίτητη και έμπρακτη εδραιωμένη συνεργασία μεταξύ τους. Από τις πρώτες συναντήσεις με την Ευρ. Επιτροπή (11^{ος} 2019) είχαν επισημανθεί ως απολύτως κομβικά για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του ΑΟ τα εξής:

- Όλες οι μορφές της εκπαίδευσης και της κατάρτισης βρίσκονται κάτω από την ίδια στέγη και αποτελεί πρόκληση και ευκαιρία-κλειδί για την Ελλάδα να καταφέρει να συγκεντρώσει και να καθοδηγήσει τις διάσπαρτες αρμοδιότητες και τμήματα του εν λόγω τομέα. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα να προδιαγραφεί η *Skills agenda* για τη χώρα, η οποία θα απευθύνεται τόσο σε όσους αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όσο και σε όσους ευρισκόμενοι ήδη στην αγορά εργασίας αντιμετωπίζουν τις σύγχρονες προκλήσεις.
- Συνέπεια και συνέχεια του προηγούμενου σημείου αποτελεί η αναγκαία η συνεργασία του Υπ. Παιδείας & Θρησκευμάτων με το Υπ. Εργασίας & Κοινων. Υποθέσεων σε μια σειρά θεμάτων όπως:
 - η αποδεδειγμένη χρήση των αποτελεσμάτων του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην ποιοτική και αποτελεσματική καθοδήγηση

αναφορικά με τις απαιτούμενες δεξιότητες των εκπαιδευόμενων κάθε ηλικιακής ομάδας:

- η διασύνδεση των μηχανισμών ανίχνευσης (*tracking mechanisms*) των εκπαιδευόμενων κάθε ηλικιακής ομάδας, ώστε να διακρίνεται το ίχνος έκαστου μέσα από την συνολική εκπαιδευτική του διαδρομή και το πέρασμα του στον εργασιακό βίο
- η σύνεση κάθε επιμέρους στρατηγικού/επιχειρησιακού σχεδίου εκπαίδευσης και κατάρτισης (π.χ. επαγγελματικής, ανώτερης, μαθητείας, δια βίου κ.α.) στη σύνδεση με την αγορά εργασίας (*labor market reflection*).
- Θεωρείται απαραίτητο, ο στρατηγικός σχεδιασμός για την εκπαίδευση και την κατάρτιση να περιλαμβάνει έναν συντονιστικό μηχανισμό μεταξύ όλων των επιμέρους τομεακών πολιτικών (από την προσχολική εκπαίδευση έως την διά βίου μάθηση ενηλίκων) και να διαπνέεται από το ίδιο όραμα και τη σύνδεση με την αγορά εργασίας.

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση στην Ελλάδα απαρτίζεται από τρία (3) επιμέρους Στρατηγικά Σχέδια ως εξής:

- Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
- Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Διά Βίου Μάθηση και Νεολαία
- Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτικής για την Ανώτατη εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των επιμέρους Στρατηγικών Σχεδίων Πολιτικής - που συνιστούν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο του ΥΠΑΙΘ - περιλαμβάνεται η στρατηγική ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος και οι διαπιστώσεις του εκπαιδευτικού συστήματος, η ανάλυση των στόχων και κατευθύνσεων, η ανάπτυξη των στρατηγικών κατευθύνσεων και τα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία για την υλοποίησή τους. Το Στρατηγικό Πλαίσιο και οι συνιστώσες του έχουν δυναμικό χαρακτήρα, εξελίσσονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες της κοινωνίας και τους στόχους της εθνικής πολιτικής.

Η Ευρ.Επ. απεφάνθη πως είναι δυνατό να συνεχίσουν να υπάρχουν τα επιμέρους διακριτά σχέδια και οι στρατηγικές ανά τομέα (σε συνέχεια και των αιρεσιμοτήτων της ΠΠ 2014-2020). Ωστόσο, πρέπει να διαφαίνονται με σαφήνεια οι μεταξύ τους διασυνδέσεις και κρίνεται απαραίτητος για το σκοπό αυτό ένας κοινός συντονιστικός μηχανισμός όπως περιγράφεται και στο κριτήριο 4.

Έως σήμερα, εκτιμάται πως έχουν ολοκληρωθεί οι απαιτούμενες ενέργειες για την εκπλήρωση του ΑΟ. Από τις ενέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη αναφέρεται η συνεργασία με τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στο πλαίσιο της παραμετροποίησης, ανάπτυξης και σύνδεσης του με τις ανάγκες του Υπ. Παιδείας,. Μεσολάβησε το προηγούμενο διάστημα εντατική συνεργασία με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΙΘ (Γενικούς Γραμματείς) που ήταν απολύτως αφοσιωμένη και συνεπής στην εκπλήρωση των επιμέρους απαιτήσεων και προέβη σε στενή συνεργασία και με το ΥπΕΚΥπ. Συνοπτικά, η χρονική σειρά της αλληλογραφίας με την Ευρ.Επιτροπή (Dg Empl) επί της τεκμηρίωσης εκπλήρωσης έχει ως εξής:

- **07/10/2021:** συνολική αποστολή του ΑΟ στην Ευρ. Επιτροπή (είχε προηγηθεί εντός του 2021 αποστολή τεκμηρίωσης της εκπλήρωσης επιμέρους κριτηρίων)

- **28/01/2022:** παρατηρήσεις της DG Empl στο πλαίσιο της 1ης υποβολής για τα προγράμματα / αίτημα συμπληρωματικών στοιχείων και παρατηρήσεων
- **16/02/2022:** συνάντηση με Dg Regio στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων για την έγκριση των προγραμμάτων και εστίαση στο mapping των Υποδομών. Συμφωνήθηκε πως στη βάση της ανάλυσης των αναγκών που πραγματοποιείται από το Υπουργείο ανά βαθμίδα θα αποτυπωθεί για κάθε Περιφέρεια το *policy mix* (προϋπολογισμός ανά βαθμίδα, τεκμηρίωση προτεινόμενων παρεμβάσεων και σύνδεση με στρατηγικές) / συντονισμός & συνεργασία της Επιτελικής Δομής με τους εμπλεκόμενους ανά βαθμίδα και θα αποτυπωθεί στα Περιφερειακά Προγράμματα, γεγονός που πραγματοποιήθηκε έως και το τέλος της άνοιξης 2022 μέσω αλληλογραφίας, αποστολής εγκυκλίων και πραγματοποίησης τηλεδιασκέψεων.
- **03/06/2022:** αποστολή ελληνικής απάντησης στις παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής
- **14/06/2022:** τηλεδιάσκεψη με ΕυρΕπ με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων ΓΓ ΥΠΑΙΘ & ΥπεΚΥ στην οποία αναδείχθηκαν τα σημεία που επιμένει - κυρίως - η αρμόδια DG (EAC).
- **07/07/2022:** αποστολή από Dg EMPL εγγράφου με τα σημεία που χρειάζονται περαιτέρω επεξεργασία/ανάλυση στα κριτήρια 1, 2, 3, 6 και 7.
- **13/09/2022 :** αποστολή απάντησης στις παρατηρήσεις της Ευρ. Επιτροπής κατόπιν συνεργασίας Υπ. Παιδείας / ΥπεΚΥ. Αναμένεται αξιολόγηση από Ευρ. Επιτροπή και παροχή θετικής γνώμης για τον ΑΟ.

Συνοπτικά – και όχι εξαντλητικά – ο ΑΟ τεκμαίρεται ως εκπληρωμένος καθώς συντρέχουν τα κάτωθι ανά κριτήριο:

Κριτήρια	Αιτιολόγηση
1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες	<p>1. Πληροφοριακό σύστημα Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας</p> <p>2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ)</p> <p>Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ)</p> <p>Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας</p> <p>Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ.</p> <p>Σύσταση Παρατηρητηρίου Μετάβασης.</p> <p>3. Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης. Ίδρυση Γραφείου Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ)</p> <p>4. Γραφεία Διασύνδεσης σε 25 ΑΕΙ, Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα, Διαμόρφωση πρόσθετων κριτηρίων αξιολόγησης προγραμμάτων σπουδών από ΣΑΠ της ΕΘΑΑΕ, Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ για πρόσβαση αποφοίτων ΑΕΙ στην αγορά εργασίας.</p>
2. Μηχανισμούς παρακολούθησης	1. Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας /

Κριτήρια	Αιτιολόγηση
των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	<p>2. Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ</p> <p>Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ Παρατηρητήριο Μετάβασης ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, έρευνα αποφοίτων ΙΕΚ, 170 πιστοποιημένοι Σύμβουλοι Σταδιοδρομίας (e-coaching) Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ)</p> <p>3. Κείμενο πολιτικών για εισαγωγή μαθήματος επαγγελματικού προσανατολισμού (ΙΕΠ), θεματική επαγγ.πρ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, Ιχνηλάτηση αποφοίτων (Παρατηρητήριο), ΚΕΔΑΣΥ υποστήριξη μαθητών, σχολικών μονάδων και ΕΚ για διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης</p> <p>4. Γραφεία Διασύνδεσης σε 25 ΑΕΙ, 29 μελέτες (2011-2018) από ΑΕΙ για την πορεία των αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ, Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Γραφείων Διασύνδεσης, Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ, Μνημόνιο ΕΘΑΑΕ-ΕΙΕΑΔ</p>
3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	<p>Εφαρμόζονται μέτρα για:</p> <ul style="list-style-type: none"> - παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, πλατφόρμες, δεξιότητες, ΣΔΕ) - βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την ολοκλήρωση των σπουδών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ ΖΕΠ, ΔΥΕΠ, ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΔΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ) - συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (παράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑΕ, φοιτητές ΑμεΑ) - απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο, ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων, μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ) - ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19 (ψηφιακά εργαλεία, πλατφόρμες) - αναβάθμιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟ-ΔΠΠ/ΕΘΑΑΕ) - βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς (ΕΤΠΑ σε ΠΕΠ/Τομεακά ΕΠ για κτιριακά, εξοπλισμούς, πληροφοριακά

Κριτήρια	Αιτιολόγηση
	<p>συστήματα)</p>
<p>4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.</p>	<p>Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Υπουργός – Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης – Τρεις Γενικές Γραμματείες – Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΔΕ, ΕΘΑΑΕ) <p>Τεχνική Γραμματεία (υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας)</p> <p><u>Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής – Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας – ΙΕΠ – ΙΤΥΕ Διόφαντος <p><u>ΕΕΚ και ΔΒΜ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. – Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ – ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διυπουργικό) – Κ.Ε.Ε. – Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων – ΣΠΑΑΕ – ΕΟΠΠΕΠ <p><u>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης – Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) – Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων – Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ
<p>5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ: <ul style="list-style-type: none"> – Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολούθηση υλοποίησης Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ – Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη – ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας: Διοικητική υποστήριξη • ΑΔΙΠΠΔΕ: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και μεταξιολόγηση

Κριτήρια	Αιτιολόγηση
	<p>εκπαιδευτικού συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθεση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθεση) • Γενική Γραμματεία ΕΕΚ ΔΒΜ &Ν • Κ.Σ.Ε.Ε.Κ: Παρακολούθηση, σχεδιασμός, εισηγήσεις, ετήσια έκθεση • Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια • Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης • Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση, τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπαϊκά πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοποίηση ΠΣ.
<p>6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγελματικών Σχολών Κατάρτισης (Ε.Σ.Κ.) Επιπέδου 3 2. Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) 3. Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, δυνατότητα λειτουργίας τμημάτων για τις εξετάσεις απολυτηρίου δημοτικού 4. Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών 5. ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης 6. Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης 7. Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ για φοίτηση από εργαζόμενους. 8. Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο: πιστοποίηση επάρκειας, Εξετάσεις ελληνομάθειας σε υπηκόους τρίτων χωρών (μεταναστών, προσφύγων)
<p>7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών» <ul style="list-style-type: none"> – Επιμόρφωση σε κεντρικό/περιφερειακό/τοπικό επίπεδο – Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης – Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμματοσμούς, νέα προγράμματα σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.) – ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων – Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές

Κριτήρια	Αιτιολόγηση
<p>την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.</p>	<p>επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης</p> <p>– Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑΕπιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+</p> <p>2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ)</p> <p>3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ</p> <p>4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων</p> <p>5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΔΕ</p> <p>– Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου</p> <p>– Αξιολόγηση εκπαιδευτικών</p> <p>– Εσωτερική/εξωτερική αξιολόγηση σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο</p>
<p>8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.</p>	<p>1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ Ξερόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ</p> <p>2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)</p> <p>3. Θεσμοθετήθηκε το ΕΠΠ σε αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)</p> <p>4. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας</p> <p>6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ)</p> <p>7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ)</p> <p>8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ)</p> <p>9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων</p> <p>10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ, διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece)</p> <p>12. Συνεργασίες Περ. Δ/νσεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/νσεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning</p> <p>13. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης</p> <p>14. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ)</p> <p>15. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδακτικού προσωπικού/ Erasmus+</p>

4.4 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+) (Εκπληρώνεται)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (iii)** «προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες» του **ΕΤΠΑ** και υπό τον **ειδικό στόχο (η)** «προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες» του **ΕΚΤ+** του Στόχου Πολιτικής 4.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Υπ. Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Τομέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των Διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας (καθώς και με την *μόνιμη και ενεργό συμμετοχή του ίδιου αρμόδιου Γενικού Γραμματέα*) με την από 26/07/2022 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η θετική αυτοαξιολόγηση της χώρας μας εστάλη για πρώτη φορά στις 07/10/2021 και ακολούθησε εκτενής αλληλογραφία με την DG Empl και συναντήσεις που σχετίζονται τόσο με τον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό στο πεδίο εφαρμογής του ΑΟ όσο και με το περιεχόμενο και τον συντονισμό των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ όπως εγκρίθηκαν.

Η νέα **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας (ΕΣΚΕ)** εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δια της αρμόδιας Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (ΔΚΕΚΣ), σε συνέχεια της επικαιροποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης του 2018. Η συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, τους εποπτευόμενους φορείς και τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, για την ενσωμάτωση της συνεισφοράς τους στο κείμενο, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4445/2016 (Α' 236) που θεσμοθέτησε τον *Εθνικό Μηχανισμό Παρακολούθησης Συντονισμού και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής* και καθόρισε το πλαίσιο εκπόνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΕΣΚΕ.

Τον Νοέμβριο του 2020 ξεκίνησε από τις υπηρεσίες του ΥΠΕΚΥ η διαδικασία επικαιροποίησης της ΕΣΚΕ, αξιοποιώντας τις συστάσεις της εκ των υστέρων (expost) αξιολόγησης της ΕΣΚΕ 2014-2020. Η ΕΣΚΕ δεν περιορίζεται και δεν εξαντλείται αποκλειστικά στην εκπλήρωση του ΑΟ 4.4. Επεκτείνεται πέραν αυτού, συνιστώντας το εθνικό κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού που επιχειρεί να απαντήσει στη συντριπτική πλειοψηφία των ήδη διαπιστωμένων ή διαφαινόμενων αναγκών των ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, μετά από μια δύσκολη και παρατεταμένη περίοδο οικονομικής και υγειονομικής κρίσης. Η Στρατηγική θέτει πρωτίστως:

1. τις κύριες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες και δράσεις προς την κατεύθυνση της ανασυγκρότησης της χώρας και της αναβάθμισης του κοινωνικού της ιστού,
2. τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και

3. τους νέους στόχους και τις γενικές κατευθύνσεις της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης.

Δεν υπάρχουν Περιφερειακές ΕΣΚΕ όπως στην ΠΠ 2014-2020. Η ΕΣΚΕ υλοποιείται με τη βοήθεια **Σχεδίου Δράσης** για την εφαρμογή της, δίχως να εξειδικεύεται εξαντλητικά, αλλά με τρόπο που αφήνει περιθώριο για κάλυψη μελλοντικών αναγκών μέσα από ανοικτές διατυπώσεις στην περιγραφή των δράσεων. Αποτελεί μια στρατηγική 'πλαίσιο' που συνδέεται με τα μέτρα και άλλων στρατηγικών όπως ενδεικτικά του Εθνικού Σχεδίου για το Παιδί που εκπονείται από το Υπ.Δικαιοσύνης, της Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη των Μεταναστών του Υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής, καθώς και τις στρατηγικές των Υπ. Παιδείας και Υπ. Υγείας.

Το κείμενο της δομείται σε τέσσερις επιχειρησιακούς άξονες, οι οποίοι εξειδικεύονται σε επιμέρους μέτρα και δράσεις. Η ΕΣΚΕ περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ](#) που αποτελεί σημαντικό εργαλείο παρακολούθησης της Στρατηγικής και η δομή του οριστικοποιήθηκε σε συνεργασία με την DG EMPL.

Τα μέτρα της ΕΣΚΕ θα εφαρμόζονται για την προστασία έξι βασικών κατηγοριών ευάλωτων ομάδων : άτομα με ιδιαίτερα χαμηλά εισοδήματα, παιδιά και οικογένεια, άστεγοι, ΑμεΑ, ηλικιωμένοι και Ρομά.

Παράλληλα, έχει ολοκληρωθεί η εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής για την αποϊδρυματοποίηση ατόμων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπ. Εργασίας και Κοιν. Υποθέσεων (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά τυπικής ανάπτυξης ή με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες) μέσω της υλοποίησης προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας από την Ευρ,Επιτροπή με την EASPD, διεθνή οργανισμό που εργάζεται με φορείς προστασίας ατόμων με αναπηρία, και αναμένεται η υιοθέτησή της από το Υπουργείο. Οι στόχοι της και οι επιμέρους δράσεις ενσωματώνονται στην νέα ΕΣΚΕ 2021-2027.

Ο ΑΟ εκπληρώθηκε με την αιτιολόγηση που παρατίθεται ανά κριτήριο στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 4.4 «Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας»

Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.</p>	<p>1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ενότητα 8.3 ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027</p> <p>3) N. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, MY SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. <p>Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ενότητα 8.1 ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ <p>2) N. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/A/19-12-2016)</p>	<p>Στην ΕΣΚΕ 2021-2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> – προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, – κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, – συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. <p>Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.</p>
<p>3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.</p>	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)</p> <p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση,</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ – Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
	<p>(ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ - Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ - Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου <i>Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</i></p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή - δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς - Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ενότητες 8.4 και 8.5 ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ○ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) N. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/A/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου • της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπεΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.</p>

4.5 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά (ΕΚΤ+)

Είναι ο μοναδικός ΑΟ του ΣΠ4 που συνδέεται αποκλειστικά με το **ΕΚΤ+ και τον ειδικό στόχο (ι)** «προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά».

Εκτιμάται πως έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για την εκπλήρωση του μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ Υπ. Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Τομέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των Διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας (καθώς και με την μόνιμη και ενεργό συμμετοχή του ίδιου αρμόδιου Γενικού Γραμματέα).

Οριστικοποιήθηκε η **Εθνική Στρατηγική για την για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, περιόδου 2021-2027** μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης (14/01/2022). Παράλληλα καταρτίζεται «**Σύστημα Δεικτών**» για την πρόοδο υλοποίησης κάθε προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής και επικαιροποιείται η υφιστάμενη βάση δεδομένων (<https://database.roma-ekka.gr/>) με στόχο να τροφοδοτηθεί με επικαιροποιημένα δεδομένα και να παραμετροποιηθεί ώστε να καλύπτει τους δείκτες του νέου ενισχυμένου και αναμορφωμένου στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τους Ρομά που εξέδωσε η ΕΕ στις 07/10/2020 καθώς και την πρόταση για σχετική Σύσταση του Συμβουλίου ΕΕ.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Κοινωνική Ένταξη και Ενδυνάμωση των Ρομά» που συγχρηματοδοτείται από τον ΧΜ-ΕΟΧ, τα ΠΕΠ και από εθνικούς πόρους προβλέπεται η ανάπτυξη, παραμετροποίηση και λειτουργία **Πληροφοριακού Συστήματος** για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό επίπεδο.

Στις 04/04/2022 απεστάλη η θετική αυτοαξιολόγηση και ο πίνακας 12 για τον ΑΟ στην Ευρ. Επιτροπή. Στις 18/07/2022 ζητήθηκαν σημειακές διευκρινήσεις που εστάλησαν στις 05/08/2022 και αναμένεται προσεχώς η σύμφωνη γνώμη για την εκπλήρωση του ΑΟ από την Ευρ. Επιτροπή (άτυπη ενημέρωση).

Τα κριτήρια του ΑΟ 4.5 τεκμαίρεται πως εκπληρώνονται με την αιτιολόγηση του πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 12 Αναγκαίου Όρου 4.5 «Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά»

Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) 	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει μέτρα για την Κοινωνική Ένταξη, Ισότητα, Ενδυνάμωση και Συμμετοχή των Ρομά. Διαρθρώνεται σε 4 πυλώνες:</p> <p>I. Πρόληψη και καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού</p> <p>II. Ενίσχυση ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά</p> <p>III. Πρόληψη και καταπολέμηση στερεοτύπων και διακρίσεων εις βάρος των Ρομά</p> <p>IV. Προώθηση ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή</p> <p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιέχει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα για την ενσωμάτωση των Ρομά, μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής τους και την πρόληψη και εξάλειψη των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των νέων Ρομά, με μετρήσιμα ορόσημα και στόχους. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των μέτρων και δράσεων. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων είναι σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και με τους εμπλεκόμενους φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. <p>Οι Πυλώνες, τα μέτρα και οι στόχοι παρατίθενται αναλυτικά στα κεφάλαια 5.4, 6.4, 7.4 της ΕΣΚΕ Ρομά.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύστημα Δεικτών που θα αναπτυχθεί με απεικόνιση στο https://database.roma-ekka.gr/ όπου κατευθύνει το https://egroma.gov.gr/(επιλογή 'Βάση δεδομένων') 	<p>Στην ΕΣΚΕ Ρομά προβλέπεται Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των μέτρων, ο οποίος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμπλεκόμενα όργανα - σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής - σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο (κεφ. 7.1). • Σύστημα Δεικτών με μετρήσιμους και αξιόπιστους δείκτες που καλύπτουν το σύνολο των μέτρων της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.4). • Ετήσιες Εκθέσεις Προόδου της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ.7.2) • Εξωτερική Αξιολόγηση της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.3). Σημειώνεται επίσης ότι για την κατάρτιση της ΕΣΚΕ Ρομά ελήφθη υπόψη η αποτίμηση υφιστάμενων παρεμβάσεων (κεφ.4.3). <p>Επίσης, στον ανωτέρω Μηχανισμό συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επικαιροποίηση της καταγραφής των Ρομά στη χώρα (ολοκλήρωση έως β΄τριμ. 2022). • Το πληροφοριακό σύστημα (μέσω του προγράμματος «Κοινωνική Ένταξη και Ενδυνάμωση των Ρομά»/ ΕΟΧ) για την παρακολούθηση των πολιτικών Ρομά σε περιφερειακό επίπεδο (ολοκλήρωση έως δ΄τριμ. 2022). <p>Τέλος, εντός του 2022 προβλέπονται νομοθετικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρακολούθησης των πολιτικών της ΕΣΚΕ Ρομά με το σύστημα παρακολούθησης του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης, Συντονισμού και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.</p>
<p>3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των</p>	<ul style="list-style-type: none"> • https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την 	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει στοχευμένες τομεακές παρεμβάσεις σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, με βάση την αρχή της εξειδικευμένης αλλά όχι αποκλειστικής στόχευσης. Το Σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.1) οργανώνεται σε δύο επίπεδα, κυβερνητικό & αυτοδιοικητικό, διασφαλίζοντας την</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά)	<p>εφαρμογή της σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p> <p>Συνοπτικά αναφέρεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται η σύσταση <u>Ομάδων Δράσης</u> για υποστήριξη και εξειδίκευση παρεμβάσεων σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και <u>Περιφερειακών Σημείων Επαφής</u> για ενεργοποίηση της συμμετοχής των ΟΤΑ, παροχή στοιχείων προς το Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά, εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για κοινωνική ένταξη τους κ.α.</p> <p>Σε τοπικό επίπεδο η κοινωνική ένταξη των Ρομά υποστηρίζεται από τα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας, ενώ προβλέπεται σύνταξη Τοπικών ολοκληρωμένων Σχεδίων Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη τους και συγκρότηση Δικτύου ΟΤΑ α' βαθμού με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προώθηση ειδικών παρεμβάσεων σε ζητήματα ένταξης.</p> <p>Πληροφορίες παρατίθενται στα κεφ. 6.1, 6.2, 6.4, 7.1 της ΕΣΚΕ.</p>
4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε διαβούλευση μέχρι 14/01/2022 στο http://www.opengov.gr/minlab/?p=5472 • Πλατφόρμα Διαβούλευσης: http://hello.crowdapps. 	<p>Οι Ρομά συμμετείχαν στο σχεδιασμό της ΕΣΚΕ Ρομά, τόσο κατά την προκαταρκτική διαβούλευση (Παράρτημα ΙΙ) που πραγματοποιήθηκε με οργανώσεις Ρομά, όσο και στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την οριστικοποίηση της Στρατηγικής.</p> <p>Η συμμετοχή τους θα συνεχιστεί και στην εξειδίκευση, εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά, μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • των οργάνων διακυβέρνησης (κεφ. 6.2, 7.1) όπως: <ul style="list-style-type: none"> ○ Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (όπου συμμετέχουν φορείς Ρομά), για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων κλπ. για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο. ○ Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά και Φόρουμ Ρομά, τα οποία διασφαλίζουν τη συνεργασία και συμμετοχή των Ρομά στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αναθεώρηση

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p>	<p>net/participation-egroma</p>	<p>της ΕΣΚΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Περιφερειακές Ομάδες Δράσης, δίκτυο ΟΤΑ α' βαθμού και Παραρτήματα Ρομά, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των Ρομά στην εξειδίκευση και εφαρμογή των παρεμβάσεων της ΕΣΚΕ. • Εργαλείων διαβούλευσης όπως η Πλατφόρμα Διαβούλευσης • Δράσεων για την ενδυνάμωση και συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή (Πυλώνας IV).

4.6 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+)

Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ συνδέεται με τη χρηματοδότηση δράσεων υπό τον **ειδικό στόχο (ν)** «εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και την προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα» του **ΕΤΠΑ** και υπό τον **ειδικό στόχο (ια)** «ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης» του **ΕΚΤ+** του Στόχου Πολιτικής 4.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει:

1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.
2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.
3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.

Η εκπόνηση του **Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Υγείας** ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2021 και τέθηκε για διαβούλευση εντός του Υπουργείου Υγείας. Αποτελεί επικαιροποίηση του υπάρχοντος Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου του Υπουργείου (Δεκέμβριος 2016 οπότε και ικανοποιήθηκε η αιρεσιμότητα της ΠΠ 2014- 2020 για την Υγεία), βασίζεται στην δομή του καλύπτοντας όλους τους επιμέρους τομείς και δεν έχει σημαντικές αλλαγές. Οι εμπειρογνωμοσύνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) και η τεχνική υποστήριξη από την Ευρ. Επιτροπή (τότε SRSS) προσέφεραν διάγνωση αναγκών με προτάσεις που παραμένουν επίκαιρες ως προς το προσδοκώμενο αποτέλεσμα: ισότητα στην πρόσβαση με την άρση κοινωνικών και γεωγραφικών εμποδίων και με την προστασία των πιο

αδυνάτων, έμφαση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ), στροφή στις υπηρεσίες στην κοινότητα, αναδιοργάνωση της ΠΦΥ και κατάλληλη διασύνδεση με την Δευτεροβάθμια περίθαλψη, ψηφιακός μετασχηματισμός για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, διατήρηση της πρόληψης του ιδρυματισμού για ψυχικά ασθενείς, ενίσχυση της βιωσιμότητας του ΕΣΥ και παρεμβάσεις στη διακυβέρνηση του συστήματος υγείας με αξιοποίηση της έγκαιρης στρατηγικής πληροφόρησης. Η επικαιροποίηση πραγματοποιήθηκε με βάση τα κείμενα θέσεων για την νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027, τις κρίσιμες αναδυόμενες υγειονομικές ανάγκες (COVID-19), τις νέες προκλήσεις των αναγκών υγείας με όρους καθολικής κάλυψης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και με τις νέες κατευθύνσεις στις πολιτικές υγείας στο πλαίσιο των εθνικών στόχων και των ειδικών στόχων των Ταμείων για την υγεία.

Στο στρατηγικό πλαίσιο εντάσσονται το σχέδιο δράσης για τη [Δημόσια Υγεία](#), καθώς και ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του Υπουργείου Υγείας στον [Τομέα Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων](#), όπως και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την [αντιμετώπιση των βλαπτικών συνεπειών από την κατανάλωση αλκοόλ](#), κ.α. Το στρατηγικό πλαίσιο για την Υγεία και οι επιμέρους συνιστώσες του έχουν δυναμικό χαρακτήρα, εξελίσσονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες της κοινωνίας και τους στόχους της εθνικής πολιτικής για την Υγεία.

Η πρώτη απόπειρα θετικής αξιολόγησης για την εκπλήρωση του ΑΟ 4.6 εστάλη στην Ευρ. Επιτροπή στις 24.09.2021. Έκτοτε, έως και σήμερα η διαπραγμάτευση για την αποδοχή της δεν έχει ολοκληρωθεί, ενώ στις 06.10.2022 εστάλη νέα ολοκληρωμένη έκδοση αυτοαξιολόγησης. Συνοπτικά σχετικά με τις απαιτήσεις του ΑΟ αναφέρονται:

- **Χαρτογράφηση των αναγκών (κριτήριο 1):**

Ολοκληρώθηκε η χαρτογράφηση αναγκών υγείας, μέσω υλοποίησης έργου με θέμα: «Αξιολόγηση - Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο NUTS-2 και NUTS-3 μέσω συγκεκριμένων δεικτών και σύνδεση με την προτεραιοποίηση των δράσεων στο ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής και των ειδικών στόχων του Κανονισμού των Κοινών Διατάξεων», με ανάδοχο το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ).

Το πρώτο παραδοτέο που αφορά στην Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, συνοδεύεται από 13 Εκθέσεις ανά Περιφέρεια οι οποίες αφορούν στην χαρτογράφηση αναγκών υγείας σε επίπεδο Περιφερειών & Περιφερειακών Ενοτήτων. Στο πρώτο παραδοτέο εξετάζονται οι ανάγκες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με την βοήθεια ενός ολιστικού μεθοδολογικού εργαλείου συστηματικής αποτύπωσης δεικτών και διαθέσιμων στοιχείων στους οποίους δείκτες συνεκτιμώνται α) οι δαπάνες, η χρηματοδότηση του Συστήματος Υγείας και το γενικότερο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, β) το επιδημιολογικό επίπεδο του πληθυσμού, γ) η προσφορά και ζήτηση των υπηρεσιών υγείας, δ) η περιφερειακή κατανομή των διαθέσιμων πόρων, ε) η αποδοτικότητα και στ) η προσβασιμότητα και ισότητα του Συστήματος Υγείας.

Τα πρωτογενή δεδομένα χαρτογράφησης αντλήθηκαν κυρίως από το **ΒΙ του Υπουργείου Υγείας**, με αναφορά το έτος 2020, καθώς και από τις επίσημες πηγές αναφορών υγείας των υπηρεσιών με σχετική αρμοδιότητα:

- Δ/νση Ψυχικής Υγείας: στο <https://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-druseis-gia-thn-ygeia/c312-psyxikh-ygeia/9264-plhrothta-domwn-psyxokoinwnikh-apokatastashs> (Δομές και πληρότητα δομών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης).
- Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ΥΥ (Τμήμα Βιοϊατρικής): επίκαιρες αναφορές παρακολούθησης Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού Υψηλής Τεχνολογίας των Δημόσιων Δομών, (ως μηχανισμός έγκρισης και προτεραιοποίησης προτάσεων εξοπλισμού των Μονάδων Υγείας από το Υπουργείο).
- ΕΟΠΥΥ/ΗΔΙΚΑ: χαρτογράφηση ιατρικού προσωπικού/ειδικοτήτων ΠΦΥ (Ιδιώτες Ιατροί συμβεβλημένων στον ΕΟΠΥΥ)
- Δ/νση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας ΥΥ και ΕΔΕΥΠΥ: Επίκαιρη χαρτογράφηση των υποδομών και ανθρωπίνων πόρων της ΠΦΥ στην οποία συμπεριλήφθηκαν οι δομές και το ανθρώπινο δυναμικό στις Περιφέρειες συμπεριλαμβανομένων των ΤΟΜΥ/ΚΟΜΥ (9ος 2021).
- Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ): Ετήσια Έκθεση 2020: «*Η Κατάσταση του Προβλήματος των Ναρκωτικών και των Οινόπνευματωδών στην Ελλάδα*», όπου αντλήθηκαν τα στοιχεία χαρτογράφησης των δομών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων στις Περιφέρειες.
- ΕΚΑΒ/ΕΔΕΥΠΥ: Χαρτογράφηση κινητού εξοπλισμού για την διαχείριση της προνοσοκομειακής φροντίδας/ λειτουργική ετοιμότητα/ανάγκες σε νέο εξοπλισμό.

Αξιοποιήθηκαν οι δείκτες από εκθέσεις διεθνών Οργανισμών ιδίως του ΟΟΣΑ, καθώς και συμπεράσματα από προηγούμενες μελέτες και αξιολογήσεις, (επίκαιρα στοιχεία μελετών του WHO/Europe των ετών 2013-2016).

Παράλληλα με το έργο της Χαρτογράφησης, η ΕΔ του Υπουργείου Υγείας (ΕΔΕΥΠΥ) όρισε Ομάδα Έργου (ΑΔΑ: 9182465ΦΥΟ-ΡΑΤ), μεταξύ των παραδοτέων της οποίας ήταν «η σύνδεση της χαρτογράφησης αναγκών που υλοποιείται στο πλαίσιο έργου της Τεχνικής Βοήθειας με τις **προτεραιοποιημένες προτεινόμενες δράσεις ΕΚΤ και ΕΤΠΑ μέσω της παραγωγής κατάλληλων πινάκων**». Το έργο της Ομάδας ολοκληρώθηκε και σχεδιάστηκαν, συμπληρώθηκαν και τηρούνται σχετικοί πίνακες που συσχετίζονται κατά έργο με τις εκθέσεις της χαρτογράφησης αναγκών (allocations / recommendations & gap analysis σε ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+).

Επικοινωνήθηκαν στις Υγειονομικές Περιφέρειες και Φορείς Υγείας, και λαμβάνονται υπόψη:

- η συμφωνημένη περιοριστική **ποσόστωση για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια περίθαλψη προκειμένου να αναδεικνύεται η προτεραιότητα των αναγκών για την ΠΦΥ, για την συνέργεια έργων ΕΤΠΑ με τις δράσεις του ΕΚΤ , για το ΕΚΑΒ** . Η ανωτέρω πρόταση ποσόστωσης απεστάλη στις ΕΥΔ των ΠΕΠ την 1-7-22 με το αρχείο: *ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ_β_ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ_ΔΔ_ΥΓΕΙΑ_ΕΤΠΑ*
- οι προτεραιοποιημένες ανάγκες των Υγειονομικών Περιφερειών και των Μονάδων Υγείας αρμοδιότητας, προκειμένου στη συνέχεια να αποτυπωθεί η σχέση συνάφειας των έργων ως προς τον Στρατηγικό Σχεδιασμό Υγείας, και η συ-

σχέτιση/σύγκριση με τις ανάγκες υγείας στις Περιφέρειες, και την επίτευξη των κριτηρίων του Αναγκαίου όρου ΑΟ 4.6.

- Τα επί μέρους **κριτήρια 2 και 3** του ΑΟ 4.6 τεκμαίρεται πως εκπληρώνονται τόσο μέσα από την επίσημα εκφρασμένη αποστολή του Υπουργείου Υγείας – *ως αρμόδιος Φορέας Πολιτικής για το εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία* - όσο και από τα μέτρα και τις πολιτικές που σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται προς την ολοκλήρωση του σκοπού και των στόχων που περιβάλλουν το όραμα της αποστολής του Π.Δ. 121/2017 (ΦΕΚ Α 148/09.10.2017). Αναφορικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται για την προσβασιμότητα και προσιτότητα των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης (κριτήριο 2):

- Με τον Ν. 4368/2016 προβλέπεται η διασφάλιση της καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού (Άρθρο 33 Υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων).
- Με τον Ν. 4461/2017 και Ν. 4486/17 υπάρχει πρόβλεψη για παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα (ιδίως μέσω των ΤΟΜΥ) και για ειδική μέριμνα για Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ).
- Για τις υπηρεσίες *Long term care* έχουν θεσπιστεί βασικές διατάξεις με τον Ν. 4675/20, άρθρο 3 παρ.1γ, αρ.4 για πρόληψη ανικανότητας, πρόληψη υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.λπ.
- Για τις υπηρεσίες κατ' οίκον νοσηλείας, το Υπουργείο Υγείας με την υπ' αριθ.: Γ38/Δ.Φ. 14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.2015 Υπουργική Απόφαση με θέμα: «*Οργάνωση, λειτουργία και ενιαίος καθορισμός διαδικασιών για την ανάπτυξη του Πιλοτικού Δικτύου των Τμημάτων ή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Νοσηλείας*», εισάγει ένα οργανωτικό πλαίσιο για την συγκρότηση, τον σχεδιασμό, τον συντονισμό, την οργάνωση και την υλοποίηση πιλοτικών δράσεων και ενεργειών για την ανάπτυξη του θεσμού της Κατ' Οίκον Νοσηλείας.
- Τον 4ο 2021, στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής, κατατέθηκε το 5ετές ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, το οποίο περιλαμβάνει δράσεις μακροχρόνιας φροντίδας για τους ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους και παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής της ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων.
- Επίσης με την βοήθεια του πρόσφατου θεσμικού πλαισίου ιδίως με τους Νόμους 4931/2022 και 4950/2022 ενισχύονται τα μέτρα πολιτικής του Υπουργείου για την **Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας**, με την θέσπιση του Προσωπικού Ιατρού. Ειδικότερα:

Με τον Ν.4931/22 τροποποιούνται υφιστάμενες διατάξεις (Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4486/2017) και θεσπίζονται νέες για την αποτελεσματικότητα και πρακτική λειτουργικότητα του συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, που περιλαμβάνει την πρόληψη, τη διάγνωση και τη θεραπεία με τη συμμετοχή και τη συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, ώστε να παρέχει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στους πολίτες, με τους ακόλουθους βασικούς άξονες:

- α) την ορθολογική και αποτελεσματική διάρθρωση, στελέχωση και διοίκηση του συστήματος των δημοσίων μονάδων παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας

Φροντίδας Υγείας και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (ΤοΜΥ), και ιδιαίτερη μέριμνα για τις άγονες και προβληματικές περιοχές,

- β) την εισαγωγή του θεσμού του Προσωπικού Ιατρού για κάθε πολίτη που αναλαμβάνει την πρόληψη, ενημέρωση και καθοδήγηση του πολίτη, όπως και την πλοήγηση στο Σύστημα Υγείας.
 - γ) την εφαρμογή κινήτρων και αντικινήτρων για την εγγραφή στον προσωπικό ιατρό, που λειτουργεί και ως «πύλη εισόδου» για την παραπομπή στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες δομές υγείας
- ο **Με τον Ν. 4950/22** εισάγονται διατάξεις με τις οποίες: α) ενισχύεται ο θεσμός του Προσωπικού Γιατρού στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, μέσω υποστήριξης της εγγραφής των πολιτών από τα φαρμακεία β) «Θεσμοθετείται Εθνικό Σύστημα Τραύματος (Ε.Σ.Τ.), ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα οργάνωσης και διαχείρισης της φροντίδας του τραύματος, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης, της επείγουσας προνοσοκομειακής περίθαλψης, γ) Ειδικότερα για τις **(Κινητές Ομάδες Υγείας) ΚΟΜΥ**, τροποποιούνται άρθρα του Ν.4461/17, με στόχο την διεύρυνση παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, δίνοντας έμφαση στην ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα και στον άνθρωπο.
- Στον τομέα της *Μακροχρόνιας Φροντίδας* (Long term care): έχουν θεσπιστεί βασικές διατάξεις στο Ν. 4675/2020, άρ. 3 παρ.1γ, αρ.4 για πρόληψη ανικανότητας, πρόληψη υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.λπ.: «Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία περιλαμβάνει και Ειδικά Σχέδια Δράσης που αφορούν σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως είναι τα άτομα με λοίμωξη από τον ιό HIV, ηπατίτιδες, ψυχοκοινωνικές διαταραχές, και εν γένει μεταδοτικά και μη μεταδοτικά νοσήματα καθώς και οι ασθενείς που χρήζουν ανακουφιστικής φροντίδας, όπως είναι οι καρκινοπαθείς, οι ασθενείς με άνοια και εν γένει άτομα με λειτουργικές - κινητικές δυσκολίες λόγω ασθένειας ή ατυχήματος, παροχή της οποίας προϋποθέτει τη δημιουργία δομών τέτοιου τύπου φροντίδας, κέντρων ημερήσιας φροντίδας και κατ' οίκον παροχή υπηρεσιών υγείας». Τα εν λόγω σχέδια εκπονούνται.
 - Στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο περιλαμβάνονται μέτρα που προάγουν την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην ΠΦΥ με σκοπό την προσέγγιση ολιστικής φροντίδας στην Υγεία μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ των βαθμίδων, εργαστηρίων του ΕΣΥ (Π.Φ.Υ., μακροχρόνια φροντίδα, Ψ.Υ. κ.α.) με το σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας. Προβλέπονται επίσης η διασύνδεση Υπηρεσιών της ΠΦΥ με τη Δημόσια Υγεία, η ενίσχυση του Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και του συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ.

Η μεταρρύθμιση μέσω του Σχεδίου Δράσης «Ψυχαργώς» είναι μια εφαρμοσμένη μεταρρύθμιση σύμφωνα με τον Ν. 2716/99. Περιλαμβάνει:

1. Την Ψυχιατρική στην Κοινότητα, δηλ. τις δομές πρόληψης και α' βάρθμιας φροντίδας Ψ.Υ στην κοινότητα, τα ψυχιατρικά τμήματα στα γενικά νοσοκομεία, την εκπαίδευση των επαγγελματιών.

2. Τον Αποϊδρυματισμό και την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση: α) με δομές μετάβασης σε σταδιακή λειτουργικότερη κατάσταση, β) με δομές φιλοξενίας και την εργασιακή και κοινωνική επανένταξη μέσω των ΚΟΙΣΠΕ.

Οι νέες ανάγκες αφορούν την ολοκλήρωση του δικτύου των ως άνω υπηρεσιών με έμφαση στο παιδί, στους ηλικιωμένους, στην υποστήριξη στην οικογένεια με δομές ολιγοήμερης διαμονής, στην εκπαίδευση επαγγελματιών και φροντιστών, και κάλυψη αναγκών από τις επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης.

Το Υπουργείο Υγείας μέσω της Εγκυκλίου (ΑΔΑ: 600Κ-465ΦΥΟ-046) με θέμα: **«Διαδικασία μετάβασης ψυχικά ασθενών σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης»** θέτει μεταξύ άλλων τις προϋποθέσεις και τους όρους για την **οργάνωση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της μετάβασης του ασθενούς σε μονάδες ψυχικής αποκατάστασης.**

Από τις συζητήσεις που έγιναν στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης των ΠεΠ με την Ευρ, Επιτροπή για την Αποϊδρυματοποίηση (DI), με την εξαίρεση από συγχρηματοδότηση για τμήμα της αποϊδρυματοποίησης της Ψυχικής Υγείας και τις αναμονές για την μακροχρόνια φροντίδα υγείας (LTC) σε επόμενη χρονική στιγμή, επιβεβαιώθηκε η συνεργασία Υπ.Υγείας με το ΥπΕργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων για την συμπληρωματικότητα των δράσεων στην μακροχρόνια φροντίδα. Προτάθηκε κοινή μελέτη των δύο Υπουργείων για σχέδιο καταγραφής αναγκών ανταπόκρισης στις ανάγκες με ολιστική προσέγγιση και συμπληρωματικά μεταξύ τους μέτρα πολιτικής και επενδύσεις για λειτουργία δικτύου για ολιστική φροντίδα ανταποκρινόμενη στις ανάγκες των ατόμων και των οικογενειών τους.

3. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΟΡΟ

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγική ενότητα, την τελική ευθύνη για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης όλων των αναγκαίων όρων έχουν οι γεωγραφικές μονάδες στη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής και στη ΓΔ Απασχόλησης της Ευρ. Επιτροπής (με προβάδισμα αναλόγως του τομέα), ωστόσο και για τους Οριζόντιους ΑΟ θα συνεργαστούν με τις αρμόδιες *θεματικές* Γενικές Διευθύνσεις της Ε.Ε. Για τους ΟΑΟ των δημοσίων συμβάσεων και των κρατικών ενισχύσεων, το πρόσταγμα φέρει η DG Regio, ενώ για τους ΟΑΟ που σχετίζονται με την εφαρμογή της Χάρτας των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και της Σύμβασης των ΗΕ για τα ΆμεΑ, η DG Empl.

Η καταγραφή ακολουθεί κατωτέρω με τη σειρά των τεσσάρων (4) οριζόντιων ΑΟ στο παράρτημα ΙΙΙ του ΚΚΔ.

Στους τρεις (3) ΟΑΟ που έχουν εκπληρωθεί μετά από τη σύμφωνη γνώμη των γεωγραφικών μονάδων της Ευρ. Επιτροπής (1, 2 και 3), παρατίθεται ο πίνακας αυτοαξιολόγησης στην μορφή του προτύπου που περιλαμβάνεται και στα Προγράμματα (πίνακας 12), καθώς και όποια συμπληρωματική πληροφόρηση συμπληρώνει την ολοκληρωμένη εικόνα της διαπραγμάτευσης που οδήγησε στη θετική σύμφωνη γνώμη. Στον τέταρτο ΟΑΟ που δεν έχει εκπληρωθεί ακόμη η παρουσίαση περιέχει τις ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί έως το στάδιο της διαπραγμάτευσης που βρισκόμαστε και αναφέρονται τα βασικά συστατικά που θα οδηγήσουν στην εκπλήρωση του.

1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων (Εκπληρώνεται)

Ο ΑΟ των Δημοσίων Συμβάσεων αποτελεί εν πολλοίς τη συνέχεια της σχετικής γενικής αιρεσιμότητας της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020. Στοχεύει στην ανάδειξη ειδικών θεμάτων και προστιθέμενης αξίας από την εφαρμογή των αναφερόμενων Οδηγιών της Ε.Ε.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των αρμόδιων φορέων Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) και Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων/ Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, με την από 21/02/2022 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι ενέργειες που διεκπεραιώθηκαν για την εκπλήρωση των κριτηρίων του ΑΟ των δημοσίων συμβάσεων έχουν ως εξής:

1. Συστάθηκε ομάδα εργασίας, δυνάμει της με αριθμό 127526/10.12.2019 Απόφασης (ΑΔΑ: 7ΧΕΛ46ΜΤΛΡ-ΕΞΔ) του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή για την κατάρτιση της ΚΥΑ για την καταπολέμηση της διαφθοράς για τον καθορισμό των λεπτομερειών για την εφαρμογή των προβλεπόμενων για την έκθεση παρακολούθησης, ιδίως των απαιτούμενων για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης πληροφοριών που θα πρέπει να παρασχεθούν, των υποχρεών για την παροχή των εν λόγω στοιχείων/πληροφοριών, του χρόνου και του τρόπου

υποβολής τους, των πειθαρχικών ευθυνών που υπέχουν οι υπόχρεοι σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής των απαιτούμενων στοιχείων. Η ΚΥΑ έχει δημοσιευτεί μαζί με την τροποποιητική της.

2. Καθορίστηκε η σχετική διαδικασία ανταλλαγής στοιχείων μεταξύ ΟΠΣ-ΕΣΠΑ και ΒΙ ΕΣΗΔΗΣ και του αρμόδιου Τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ – ΚΗΜΔΗΣ), εξασφαλίστηκε τεχνικά και διοικητικά η επικοινωνία και συνεργασία των πληροφοριακών συστημάτων.
3. Συστάθηκε ομάδα εργασίας για την εμβάθυνση του ΚΗΜΔΗΣ.
4. 10/12/2021: Υποβλήθηκε το έγγραφο αυτοαξιολόγησης στην ΕΕ μετά από την πλήρη υιοθέτηση του από το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων (ΓΓΕ, ΕΑΑΔΗΣΥ, ΓΓΥπ). Στις 15/01/2022 λάβαμε από την Ευρ.Επ. απάντηση μερικής εκπλήρωσης και αίτημα πρόσθετης παροχής στοιχείων στα κριτήρια 4 και 5. Στις 10/02/2022 προωθήθηκε στην Ευρ.Επ. η απάντηση της ΕΑΑΔΗΣΥ καθώς και αναπροσαρμογή του αναλυτικού εγγράφου αυτοαξιολόγησης για τα εν λόγω κριτήρια.
5. 21/02/2022 επανυποβολή πίνακα αυτοαξιολόγησης και σύμφωνη γνώμη Ευρ. Επιτροπής

Η εκπλήρωση των επιμέρους κριτηρίων του ΑΟ και η σχετική αιτιολόγηση έχουν ως ακολούθως στον πίνακα 12.

Πίνακας 12 Οριζόντιου Αναγκαίου Όρου 1 «Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων»

Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των Ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις. Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 - 2018.12.14_6567 - Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ - ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021 _ΕΚ 	<p>Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). - Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. - Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.
<p>2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ 	<p>Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά συστήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονι-

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>στοιχεία:</p> <p>α) ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία</p> <p>β) πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>		<p>κών Δημόσιων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ- ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών.</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων</p>
<p>3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf - Νόμος 4013_2011 - Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ 	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) - Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
<p>4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 - DG-GROW_Country reports - ΕΑΑΔΗΣΥ - Όλες οι ανακοινώσεις - ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 - 2020 - Hellenic public procurement monitoring report for the 	<p>Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports).</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και - https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en. <p>Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθη-</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
	period 2018 – 2020	σης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatou-ton-dimosion-symvaseon-periodou-2018-2020).
5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf - Νόμος 3959_2011-antagonismos - Ρ43ΤΟΞΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ - ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLE-BLOWING) - ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών - ΩΡΕ3ΟΞΤΒ-9Ρ5. Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned - 699ΤΟΞΤΒ-ΜΡ6_ Κατευθυντήρια Οδηγία 9.cleaned - Οδη- 	<p>Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό. Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. - Τυχαίας δειγματοληψίας. <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετότων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. - Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρ-

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
	<p>γός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned - ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1) - ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2) 	<p>χής Διαφάνειας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).

2. Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις (Εκπληρώνεται)

Όπως αναφέρθηκε και στην πρώτη ενότητα του παρόντος, ο ΑΟ για τις Κρατικές Ενισχύσεις δεν εφαρμόζεται στο Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης (ΤΑΜΕ), στο Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) και στο Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ).

Ο ΑΟ αποτελεί εξέλιξη της σχετικής γενικής αιρεσιμότητας της προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020, ενώ για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης του ΑΟ η ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής συνεργάστηκε με τη ΓΔ Ανταγωνισμού.

Ο ΑΟ έχει εκπληρωθεί, μετά τις αποτελεσματικές ενέργειες των αρμόδιων φορέων (ΕΥΚΕ/ΚΕΜΚΕ) και με την από 29/11/2021 σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, μέχρι και την ολοκλήρωση της εκπλήρωσης των κριτηρίων του ΑΟ έχουν ως εξής:

1. Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΑΣ, μετά από συνεργασία με την ΚΕΜΚΕ του Υπουργείου Οικονομικών, εξέδωσε εγκυκλίους προς όλες τις ΔΑ για τον τρόπο και τα δικαιολογητικά ελέγχου της προβληματικής επιχείρησης αλλά και άλλων ελέγχων σύμφωνα με τον ορισμό της Ενωσιακής Νομοθεσίας προκειμένου οι Δ.Α να έχουν τα εργαλεία που απαιτούνται για να ελέγξουν τα σημεία αυτά.
2. Οι Διαχειριστικές Αρχές και οι Ενδιάμεσοι Φορείς πραγματοποίησαν και πραγματοποιούν τον έλεγχο προβληματικότητας είτε σε καθεστώς ενισχύσεων είτε σε ad hoc ενισχύσεις προτού χορηγήσουν την σχετική ενίσχυση.
3. Με το Νόμο 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου κρατικών ενισχύσεων στην χώρα και αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ).
4. Με την Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/ 2015 καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων στις οποίες περιλαμβάνονται όλες οι συγχρηματοδοτούμενες πράξεις.
5. Υπεβλήθη αρχικά έγγραφο αυτοαξιολόγησης στην Ευρ. Επιτροπή (DG REGIO) στις 16/04/2021. Στις 17/5 η DG REGIO Κατόπιν της διαβούλευσης με την αρμόδια Γενική Διεύθυνση για τις κρατικές ενισχύσεις έστειλε διευκρινιστικό ερώτημα για το 1ο κριτήριο και ακολούθησε από την πλευρά μας (ΕΥΚΕ) αποστολή συμπληρωματικών στοιχείων στις 25/5/2021.
6. Ακολούθησε άτυπη αλληλογραφία με DG REGIO για διευκρινήσεις απόρροια του interservice consultation για τον ΑΟ (16-19/11/2021).
7. Στις 29/11/2021 η DG REGIO μας ενημέρωσε ότι ο ΟΑΟ2 μπορεί να θεωρείται εκπληρωμένος και αναφέρθηκε ως τέτοιος στις παρατηρήσεις που συνόδευαν την πρώτη επίσημη υποβολή του Προγράμματος ΑΝΕΚ τον Ιανουάριο 2022.

Η παρουσίαση της εκπλήρωσης των επιμέρους κριτηρίων του ΑΟ και η αιτιολόγηση τους ακολουθεί.

Πίνακας 12 Οριζόντιου Αναγκαίου Όρου 2 «Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις»

Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις:

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ 3633/30-9-2016 - 42649/ΕΥΚΕ 5351/10-4-2017 - 64925/ΕΥΚΕ 579/9-6-2017 - Εγκύκλιος 122645/ΕΥΚΕ 2260/27-11-2019 - Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019 - https://www.espa.gr/el/Documents/Provlomatiki_epix_Orismos_update_2.pdf 	<p>Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Νόμος 4152/2013 - Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ6 26/ 2015 - Εγκύκλιος 74391/ ΕΥΚΕ 2634/13-7-2016 - Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ 4023/ 2-11-2016 - Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΕ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). - Εγκύκλιος 109658 ΕΕ2019 ΕΜΠ/ 4.10.2019 - Εγκύκλιος 00430 ΕΕ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 - Εγκύκλιος 001879 ΕΕ2016 ΕΜΠ/ 23.12.2016 - Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΕ 2018/ 4.12.2018 	<p>Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μένες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκαίτευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.

3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Εκπληρώνεται)

Για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης του ΑΟ επισπεύδουσα είναι η DG Empl.

Από την αρχή της ενασχόλησης με την εκπλήρωση των ΑΟ, η ΕΥΣΣΑ διερεύνησε τον τρόπο εκπλήρωσης του συγκεκριμένου ΑΟ καθώς αποτέλεσε αντικείμενο νέα υποχρέωσης και μάλιστα με οριζόντια εφαρμογή στο σύνολο των Ταμείων.

Η Ευρ. Επιτροπή αναφέρθηκε συχνά κατά τις συναντήσεις μας πως οι βασικές οδηγίες για τη συμμόρφωση των εθνικών αρχών με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ κατά τον σχεδιασμό και εκτέλεση προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από Ταμεία της ΕΕ, περιέχονται στην Ανακοίνωση της Ε.Ε. που εκδόθηκε το 2016 με τίτλο **«Κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της τήρησης του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων («ΕΔΕΤ»)»**. Η Ανακοίνωση και οι οδηγίες που περιέχονται σε αυτήν δεν έχουν έκτοτε αναθεωρηθεί και αποτελούν χρήσιμη πηγή για τα ΚΜ στην προετοιμασία τους για την εκπλήρωση του ΑΟ.

Κατόπιν αλληλογραφίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (European Union Agency for Fundamental Rights/FRA) και στενής συνεργασίας με ΕΥΘΥ για την οριστικοποίηση της μεθοδολογικής προσέγγισης συμφωνήθηκαν συγκεκριμένα βήματα για την κάλυψη των απαιτήσεων των επιμέρους κριτηρίων του ΑΟ. Χρήσιμη υπήρξε και η προηγούμενη εμπειρία από την υποχρέωση εκπλήρωσης και τήρησης οριζόντιων αρχών στην τρέχουσα ΠΠ 2014-2020 (αναπηρία).

Η τήρηση της εφαρμογής του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Χάρτης στο εξής) στην εφαρμογή των Ταμείων για την ΠΠ 2021-2027 πρέπει να αποδεικνύεται πως καλύπτει τρεις διαδοχικές φάσεις με επιμέρους ενέργειες, που θα εκτελούνται από συγκεκριμένους επισπεύδοντες φορείς. Σε πρώτη φάση (δλδ. στην φάση που εξετάστηκε η αρχική εκπλήρωση του ΑΟ) λήφθηκε σχετική μέριμνα στο επίπεδο της κατάρτισης των εγγράφων προγραμματισμού (Εγκύκλιοι σχεδιασμού, εταιρική σχέση με διαβούλευση και αντιπροσωπευτική σύνθεση ομάδων σχεδιασμού, κείμενο ΕΣΠΑ) και στην εκπόνηση του νέου Νόμου του ΕΣΠΑ. Στη συνέχεια, καθ'όλη την ΠΠ θα αξιοποιείται η αρχή της εταιρικής σχέσης και θα εφαρμόζονται συγκεκριμένες διαδικασίες μέσα από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), ενώ παράλληλα εδραιώθηκαν συνεργασίες με Ανεξάρτητες αρχές και εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών για την καταγραφή παραπόνων και μη συμμόρφωσης με τις αρχές του Χάρτη στα συγχ/να προγράμματα (Εθνική Αρχή Διαφάνειας κ.λπ).

Η υιοθέτηση του Ν. 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...» συνέβαλλε στην κάλυψη επιμέρους απαιτήσεων του ΑΟ καθώς απέδειξε πως ο Χάρτης έχει ληφθεί υπόψη στις συνιστώσες του ειδικού θεσμικού πλαισίου.

Άρθρα του Ν. 4914/2022 (Α', 61) για τη Διαχείριση, έλεγχο, και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027» που ρυθμίζουν θέματα που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι κυρίως
<ul style="list-style-type: none">• Άρθρο 5, όπου ορίζονται οι αρχές των Προγραμμάτων• Άρθρο 6, ορίζονται οι διαχειριστικές αρχές των Προγραμμάτων• Άρθρο 8, στο οποίο ορίζονται οι αρμοδιότητες μιας διαχειριστικής αρχής• Άρθρο 13, ρυθμίζονται τα θέματα των ενδιάμεσων φορέων που αναλαμβάνουν καθήκοντα διαχειριστικής αρχής

- Άρθρο 29, προβλέπονται τα θέματα των Επιτροπών Παρακολούθησης και ορίζεται ρητά ότι στα μέλη περιλαμβάνονται και φορείς υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων
- Άρθρο 36, ορίζεται πως γίνεται η Ένταξη των Πράξεων στα Προγράμματα και αναφέρεται ρητά ότι τα κριτήρια και οι διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία και των εμποδιζόμενων ατόμων, διασφαλίζουν την ισότητα των δύο φύλων και λαμβάνουν υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
- Άρθρο 39 ρυθμίζονται τα θέματα των Διαχειριστικών Επαληθεύσεων
- Άρθρο 42 προβλέπονται τα θέματα των Παρατυπιών, δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων
- Άρθρο 50 προβλέπεται η λειτουργία Μηχανισμού Καταγγελιών για τη διασφάλιση υποβολής και καταχώρησης των καταγγελιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Προγραμμάτων 2021-2027, η εξέτασή τους και καταχώρηση των πορισμάτων, η ανταλλαγή πληροφοριών και η διαβίβαση σχετικών εγγράφων
- Άρθρο 53 ρυθμίζονται τα θέματα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- Άρθρο 63 προβλέπονται Εξουσιοδοτικές διατάξεις, βάσει των οποίων εκδίδονται οι οριζόμενες στο νόμο Υπουργικές Αποφάσεις (ΥΑ) ή Αποφάσεις Περιφερειάρχων. Στις εξουσιοδοτικές διατάξεις ορίζονται και οι αποφάσεις :
 - ΥΑ για τον καθορισμό του σκοπού και των αρμοδιοτήτων των διαχειριστικών αρχών των Προγραμμάτων, την εσωτερικής τους διάρθρωση σε οργανικές μονάδες και την κατανομή των αρμοδιοτήτων σε αυτές
 - ΥΑ ή απόφαση Περιφερειάρχη για τον ορισμό Ενδιάμεσου Φορέα για την εκτέλεση καθηκόντων της διαχειριστικής αρχής Προγράμματος, υπό την εποπτεία αυτής για την εφαρμογή του άρθρου 13
 - ΥΑ ή απόφαση Περιφερειάρχη για τη συγκρότηση των Επιτροπών Παρακολούθησης των Προγραμμάτων του άρθρου 29
 - ΥΑ για τον καθορισμό της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων των δικαιούχων πράξεων Προγραμμάτων επί των αιτήσεων ένταξής τους στα αντίστοιχα Προγράμματα, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 36
 - ΥΑ για τον προσδιορισμό των διαδικασιών επαληθεύσης και ελέγχων, των αντίστοιχων οργάνων, τις διαδικασίες έγκρισης εκθέσεων, τις διαδικασίες και προθεσμίες υποβολής αντιρρήσεων, τις διαδικασίες και τα όργανα έγκρισης διορθώσεων, τη διαδικασία ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμων καταβληθέντων ποσών, τα κριτήρια και οι κλίμακες εφαρμογής των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των άρθρων 39 και 42
 - Άρθρο 65 ρυθμίζονται ειδικά θέματα για τη διάρθρωση Ειδικών Υπηρεσιών, ενώ στην παρ. 18 ορίζεται η σύσταση στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων Αυτοτελές Γραφείο Υπεύθυνου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Data Protection Officer – DPO/ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τον Καν. 679/216 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137), για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διακινούνται μέσω των πληροφοριακών συστημάτων ΟΠΣ, ΟΠΣΚΕ και ΠΣΣΚΕΗ, σύμφωνα με το άρθρο 53 του νόμου.

Πηγή: Επεξεργασία Ν. 4914/2022 από ΕΥΘΥ

Τα μέγιστα στην εκπλήρωση συνέβαλλε η υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του ΓΓ ΔΕ & ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) στις 25/02/2022 με αντικείμενο τη συνεργασία για τη διασφάλιση της συμβατότητας των προγραμμάτων ΕΣΠΑ της περιόδου 2021-2027 με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Σκοπός της συνεργασίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής αφενός του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφετέρου της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισχυροποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην ΕΕ, είναι:

- να διασφαλισθεί η συμβατότητα του κανονιστικού και διαχειριστικού εθνικού πλαισίου σχεδιασμού, υλοποίησης και εφαρμογής των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις αντίστοιχες ρυθμίσεις

που προβλέπονται για τον Χάρτη στον Κανονισμό περί Κοινών Διατάξεων. Το πλαίσιο αυτό κατ' ελάχιστο αφορά:

1. στον Νόμο 4914/2022 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027
 2. στις Υπουργικές Αποφάσεις που προβλέπονται στον Νόμο και εξειδικεύουν τους κανόνες εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Ταμείων (κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων έργων (πράξεων) ΕΣΠΑ 2021-2027 από τις Αρχές/ φορείς Διαχείρισης, διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης των πράξεων, διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων κ.α.)
 3. στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και στο σχετικό Εγχειρίδιο Διαδικασιών του.
- να υποστηριχθεί το προσωπικό των Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ και όλων των συνεργαζόμενων φορέων και δικαιούχων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων που συνάδουν με τον Χάρτη, μέσα από ενέργειες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης
 - να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του σχετικού οριζόντιου «αναγκαίου πρόσφορου όρου» καθόλη την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 με την ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων
 - να διασφαλισθεί η κατάλληλη και αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των φορέων θεμελιωδών δικαιωμάτων στις Επιτροπές Παρακολούθησης των προγραμμάτων της νέας ΠΠ, όταν αυτά εγκριθούν και ενεργοποιηθούν.

Το αντικείμενο της συνεργασίας καθορίζεται ως εξής:

- Κατά την φάση του σχεδιασμού και προγραμματισμού, όπως ξεκίνησε με την εκπόνηση του ΕΣΠΑ και όπως αναμένεται να ολοκληρωθεί με την έγκριση των Προγραμμάτων και τη θέση σε ισχύ του νέου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, η διασφάλιση ότι οι απαιτήσεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνονται υπόψη κατά την κανονιστική διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου (βλ. προηγούμενα σημεία 1 έως 3) και
- Κατά την ενεργοποίηση και υλοποίηση των Προγραμμάτων και της εφαρμογής του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) καθ' όλη την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σε:
 - ο παρακολούθηση των εξελίξεων της νομοθεσίας, των στρατηγικών και καλών πρακτικών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο με σκοπό τη διαμόρφωση προτάσεων για την διαχειριστική ενσωμάτωση και εφαρμογή του σε όλα τα επίπεδα και φάσεις υλοποίησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και την εκπαίδευση των αρχών σχεδιασμού, διαχείρισης και υλοποίησης αυτών
 - ο εξέταση και επίλυση σχετικών ζητημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά την υλοποίηση
 - ο διαμόρφωση προτάσεων για την εξειδίκευση της εφαρμογής του Χάρτη σε όλα τα επίπεδα και φάσεις υλοποίησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2021, όπως επιβάλλουν οι Κανονισμοί των ΕΔΕΤ

- ο διαμόρφωση σχετικών προτάσεων για την τροφοδότηση ή/ και προσαρμογή Διαδικασιών του ΣΔΕ και για την έκδοση οδηγιών, οδηγιών, εγκυκλίων και λοιπών εργαλείων προς ενημέρωση, εκπαίδευση και επίλυση τυχόν προβλημάτων που διαπιστώνονται
- ο διαχείριση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης ή/και καταγγελιών σχετικά με τον Χάρτη, σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ
- ο σχεδιασμό και υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ στις Αρχές/ φορείς που διαχειρίζονται και υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Επίσης, στο πλαίσιο εκπλήρωσης του 3ου κριτηρίου του ΑΟ (όμοιο με το 3ο κριτήριο και του ΟΑΟ 4 για τα ΑμεΑ) ξεκίνησε η συνεργασία της ΕΑΣ με τον Συνήγορο του Πολίτη για την διαχείριση καταγγελιών και παραπόνων που αφορούν τις συγχρ/νες πράξεις.

Η θετική αυτοαξιολόγηση εστάλη πρώτη φορά στην Ευρ.Επ στις 23/06/2021. Ακολούθησε ένας χρόνος με εκτενή συνεργασία με το αρμόδιο στέλεχος της γεωγραφικής μονάδας στην Dg Empl, αποστολή απαντήσεων σε αιτήματα συμπληρωματικής πληροφόρησης και τηλεδιασκέψεις με όλους τους εμπλεκόμενους. Στις 10/06/2022 απεστάλη η τελική έκδοση αυτοαξιολόγησης και στις 16/06/2022 λάβαμε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ευρ. Επιτροπής.

Έκτοτε, έχει ξεκινήσει η διαβούλευση της ΕΥΘΥ με την ΕΕΔΑ επί των σχεδίων των νέων διαδικασιών και εντύπων του ΣΔΕ. Στις εκτελεστικές εγκριτικές αποφάσεις των Προγραμμάτων 2021-2027 αποτυπώθηκε ο ΑΟ ως εκπληρωμένος.

Ο ΑΟ συμπληρώθηκε στον πίνακα 12 της πλειοψηφίας των Προγραμμάτων και εκπληρώθηκε ως ακολούθως.

Πίνακας 12 Οριζόντιου Αναγκαίου Όρου 4 «Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων»

Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο Χάρτης»), οι οποίοι περιλαμβάνουν::

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα Ταμεία και τη υλοποίηση τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 - Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων - Νόμος 4914/2022 για τη «<i>Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...</i>». - Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων - Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ - Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...» 	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης - αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου - υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου - δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο - προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ - μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).</p>

Κριτήρια	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
<p>2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα Ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadikasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. <i>ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</i></p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p> <ul style="list-style-type: none"> – αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων – αποτελέσματα της διερεύνησής τους – διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.

4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου

Ο ΑΟ αποτελεί εξέλιξη της σχετικής γενικής αιρεσιμότητας της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, ενώ για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης του επισπεύδουσα είναι η DG Empl.

Τα επιμέρους κριτήρια του είναι:

Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για την διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει:

1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.
 2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.
 3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα Ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.
-

Η θετική αυτοαξιολόγηση του ΟΑΟ εστάλη πρώτη φορά στην Ευρ.Επ στις 02/08/2021. Έκτοτε υπάρχει συχνή ανταλλαγή αλληλογραφίας και διαπραγμάτευση για την κάλυψη των επιμέρους απαιτήσεων, τόσο επί των τύπων όσο και επί της ουσίας. Η εκπλήρωση του εν λόγω ΑΟ, του τελευταίου οριζόντιου που δεν έχει εκπληρωθεί, είναι εξαιρετικά κρίσιμη καθώς συνδέεται με την εισροή στη χώρα του συνόλου των πόρων όλων των Προγραμμάτων των Ταμείων του ΚΚΔ, ασχέτως θέματος και τομέα.

Αναφορικά με το **πρώτο κριτήριο**, η απαίτηση αφορά στην ύπαρξη εθνικού πλαισίου που να διασφαλίζει την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία μέσα από μετρήσιμη στοχοθεσία σε προσδιορισμένο αντικείμενο, συλλογή δεδομένων με σταθερή διαδικασία και συχνότητα και σαφώς περιγεγραμμένη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης.

Μέσα από τη διερεύνηση και εντατική συνεργασία που έχει πραγματοποιηθεί έως σήμερα με το γραφείο του Υπ.Επικρατείας, τεκμαίρεται πως οι απαιτήσεις του ΑΟ επιτυγχάνονται με την εφαρμογή του [N. 4488/2017](#), ΜΕΡΟΣ Δ «Κατευθυντήριες – Οργανωτικές Διατάξεις Υλοποίησης της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες» και το οριστικοποιημένο (κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης) από τα τέλη του 2020 [Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ](#) (ΕΣΔ στο εξής).

Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων σε 6 πυλώνες και 30 στόχους, με ορίζοντα υλοποίησης το 2023, καίτοι υπάρχουν έργα έως και το 2029. Το ΕΣΔ έχει δυναμικό χαρακτήρα και θα επικαιροποιείται ετησίως. Αποτελεί οριζόντιο στρατηγικό κείμενο/ ομπρέλα συλλέγοντας τις σχετικές δράσεις απ' όλα τα Υπουργεία, θέτοντας κοινούς στόχους και μηχανισμό παρακολούθησης για την επίτευξη της *Προσβασιμότητας* τόσο στη δημόσια διοίκηση όσο και στον καθημερινό βίο των ενδιαφερόμενων πολιτών. Στην παρούσα φάση επικαιροποιείται με ορίζοντα ολοκλήρωσης τον Οκτώβριο 2022. Το ΕΣΔ είναι αναρτημένο στον νέο ιστότοπο που δημιουργήθηκε amea.gov.gr.

Η πορεία υλοποίησής του ΕΣΔ παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση που είναι στον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνη-

σης, με αξιοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Σύστημα (ΟΠΣ) του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης.

Ο Συντονιστικός Μηχανισμός λαμβάνει ετησίως εκθέσεις από τα Υπουργεία, δυνάμει των οποίων συντάσσεται η [ετήσια έκθεση](#) υλοποίησης του ΕΣΔ. Οι ετήσιες εκθέσεις των Υπουργείων τροφοδοτούν την επικαιροποίηση του ΕΣΔ, ενώ για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κεντρικής παρακολούθησης, οι σχετικές δράσεις και τα έργα των Υπουργείων ενσωματώθηκαν στα οριστικά Ετήσια Σχέδια Δράσης των Υπουργείων. Έως σήμερα έχει ολοκληρωθεί ο καθορισμός [Σημείων Αναφοράς](#) σε όλη τη δημόσια διοίκηση (όπως προβλέπεται στον Νόμο) και το Πλαίσιο Προαγωγής που καθορίζει ο ν. 4488/2017 κατέθεσε εκθέσεις στην Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία εν όψει της εξέτασης της χώρας στις 3 και 4/9/2019. Ο Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση (ά. 69) έχει διακριτές αρμοδιότητες σε σχέση με αυτές του Κεντρικού Σημείου Αναφοράς (ά. 70), που είναι η Γενική Γραμματεία Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ο Συντονιστικός Μηχανισμός βρίσκεται σε διαρκή διαβούλευση με την Εθνική Συνομοσπονδία των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) ως τριτοβάθμια αντιπροσωπευτική οργάνωση των ατόμων με αναπηρία αναφορικά με την υλοποίηση των έργων του ΕΣΔ και εν γένει της οριζόντιας πολιτικής για την αναπηρία. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλεύονται με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στην [παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης](#) της πορείας υλοποίησης του ΕΣΔ στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής προσεκλήθη και παρέστη και ο Πρόεδρος της ΕΣΑμεΑ. Επίσης, ο Πρόεδρος της ΕΣΑμεΑ συμμετέχει ως μέλος στην [Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας](#) (ΕΑΠ), το συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας για θέματα προσβασιμότητας, η οποία συστάθηκε – σε υλοποίηση του Στόχου 2 του ΕΣΔ – με τον ν. 4780/2021, συγκροτήθηκε τον Μάιο 2021 με απόφαση του Πρωθυπουργού και είναι ήδη ενεργή. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της ΕΑΠ σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο είναι και να συνεργάζεται με τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση του άρθρου 69 του ν. 4488/2017, να υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την υλοποίηση και αναθεώρηση του ΕΣΔ και να τον ενημερώνει για τις προτάσεις της.

Σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 3. του 4488 «Νομοπαραγωγική διαδικασία, ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων και παραγωγή επίσημων στατιστικών για τα ΑμεΑ»: «*Η Ελληνική Στατιστική Αρχή και οι υπηρεσίες και φορείς που περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα αναπτύσσουν, παράγουν και διαδίδουν σύμφωνα με τις αρχές του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος και την κείμενη νομοθεσία επίσημες στατιστικές σχετικά με τα ΑμεΑ, καθώς και με τα εμπόδια που αυτά αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Για τους σκοπούς του σχεδιασμού των ως άνω στατιστικών και της διάχυσης των παραγόμενων δεδομένων τελούν σε διαβούλευση με το Παρατηρητήριο για τα θέματα Αναπηρίας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με Α.)*». Το [Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας](#) της ΕΣΑμεΑ λειτουργεί προς τον σκοπό αυτό με την δευτερογενή επεξεργασία των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, την έκδοση τακτικών [στατιστικών δελτίων](#) και [Ετήσιας Έκθεσης](#) για θέματα που αφορούν την αναπηρία.

Το σημαντικότερο εμπόδιο για την κάλυψη των απαιτήσεων του 1^{ου} κριτηρίου σύμφωνα με την Ευρ.Επ συνδέεται με την έλλειψη στοχοθεσίας που θα αντικατοπτρίζει τη βάση και τον στόχο με βασικούς κύριους δείκτες παρακολούθησης του ΕΣΔ. Προς αυτήν την κατεύθυνση, στην παρούσα

φάση επεξεργαζόμαστε τη λύση του με την επιστημονική υποστήριξη του Παρατηρητηρίου της ΕΣΑμεΑ.

Αναφορικά με το **δεύτερο κριτήριο**, η ΕΑΣ αξιοποιώντας ανάλογη εμπειρία από την τρέχουσα ΠΠ (γενική αιρεσιμότητα αναπηρίας) έλαβε ήδη μέριμνα της εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ στην προγραμματική φάση στο επίπεδο της κατάρτισης των εγγράφων προγραμματισμού (Εγκύκλιοι σχεδιασμού, εταιρική σχέση με διαβούλευση και αντιπροσωπευτική σύνθεση ομάδων σχεδιασμού, κείμενο ΕΣΠΑ με πρόβλεψη και σχετικού θεματικού δικτύου), στην εκπόνηση του Ν. 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...», καθώς και την ανάπτυξη (που είναι σε εξέλιξη) του ΣΔΕ. Η τήρηση της εφαρμογής της Σύμβασης στην εφαρμογή των Ταμείων για την ΠΠ 2021-2027 πρέπει να αποδεικνύεται πως καλύπτει 3 διαδοχικές φάσεις, με επιμέρους ενέργειες οι οποίες θα εκτελούνται από συγκεκριμένους επισπεύδοντες φορείς (*παρόμοια μεθοδολογική προσέγγιση με οριζόντιο ΑΟ 3*).

Οι ρυθμίσεις που θα πραγματοποιηθούν με σκοπό την ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ στο ΣΔΕ εντοπίζονται τόσο στις αρμοδιότητες των ΔΑ, ιδιαίτερα ως προς την αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, στην σύνθεση (μέλη) των Επιτροπών Παρακολούθησης (συμπ. ΕΣΑμεΑ), όσο και στην υλοποίηση μέσα από τον σχεδιασμό των διαδικασιών του ΣΔΕ και τη συμβουλευτική υποστήριξη από την ΕΣΑμεΑ (σε σχετική [Ομάδα Εργασίας](#) σε επίπεδο ΕΑΣ). Με χρήση οδηγιών από ΕΣΑμεΑ και την υιοθέτηση των κατάλληλων σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ θα διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στις συγχρ/μενες πράξεις ιδίως μέσω:

- ΤΔΠ: πεδίο όπου συμπληρώνει ο δικαιούχος με ποιο τρόπο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και αξιολογείται
- αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήριο για την προσβασιμότητα και εξειδίκευσή του στο Παράρτημα ΙΙ
- υλοποίηση πράξεων: εξέταση προσβασιμότητας με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου
- μη συμμόρφωση: λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση
- Προβλέπεται έλεγχος σχετικά με την προσβασιμότητα από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου).

Ενδεικτικά αναφέρεται πως η ΕΥΘΥ επεξεργάστηκε σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ (επικαιροποίηση για την περίοδο 2021-2027) το Παράρτημα ΙΙ που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Αξιολόγησης για την ένταξη πράξεων, στον οποίο δίνονται κατευθύνσεις στις ΔΑ ως προς τη μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης που θα χρησιμοποιήσουν προκειμένου να αξιολογήσουν και επιλέξουν τις προς συγχρηματοδότηση πράξεις. Στο Παράρτημα ΙΙ δίνονται οδηγίες σχετικά με το πώς θα εξεταστεί από τις ΔΑ το κριτήριο της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε διάφορους τύπους προτάσεων/πράξεων, όπως για προτάσεις/πράξεις που αφορούν στο φυσικό περιβάλλον και εξωτερικούς χώρους, στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων, στις μεταφορές και υπηρεσίες, στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα και παρατίθεται η σχετική νομοθεσία.

Το **κριτήριο 3**, έχει συμφωνηθεί με την Ευρ.Επιτροπή πως καλύπτεται με τον τρόπο που αναφέρεται στο πλαίσιο εκπλήρωσης και του 3^{ου} οριζόντιου αναγκαίου όρου για τον Χάρτη σε συνεργασία με ΕΥΘΥ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ Β΄ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στα elefthimiou@mncg.gr και pstavrou@mncg.gr
και στα 210 37 26 015, 007